

Başyazı

1 Mayıs 2027:

İşçi sınıfı ve emekçiler,
tüm demokratik güçler
için özel bir yıl!

Devamı 47. sayfada

Bu Sayıda

- Katledişlerinin 105. Yılında Suphileri Anmak TKP - 1920 (S.2)
- Hasan İmamoğlu'nun Serzenişi Trabzon'un İtirafı mı Ceylan DENİZ (S.8)
- İran'a Saldırıları Hemen Durdurulmalıdır! TKP - 1920 (S.14)
- Bir Saç Örgüsü (Kezi) ve Dayanışma Serap AKTEPE (S.17)
- Ateşin Hafızası / Bîranîna Ağır Ceylan DENİZ (S.21)
- Bu Hükümet Enflasyonu Gem Vuramaz! Mümin TOPRAK (S.24)
- Tarihten Bugüne Newroz Zelal ERDEM (S.28)
- Türkiye'nin Kırk Fay Hatları Barış ALPER (S.30)
- Hürmüz Boğazı İle Küresel Düzeye Yükselen Savaş Mümin TOPRAK (S.36)
- TKP Geçmişi İle İlgili Tezlerin Çoğu Birer Çarpıtmadır TKP - 1920 (S.40)
- Haydi 1 Mayıs 2026'da Meydanlara! TKP - 1920 (S.45)
- Başyazı Redaksiyon (S.47)

TKP - 1920'den AÇIKLAMA:

TKP geçmişi ile ilgili tezlerin çoğu
birer çarpıtmadır!

Politika

TKP geçmişi ile ilgili tezlerin çoğu birer çarpıtmadır!

Devamı 40. sayfada

1 Mayıs 2027: İşçi sınıfı ve emekçiler, tüm demokratik güçler için özel bir yıl!

1977 Bir Mayıs'ının 50. Yılı'nda
Yitirdiğimiz devrim savaşçılarını Taksim'de anmalıyız!

Devamı 47. sayfada

Katledilişlerinin 105. yılında Suphileri, Onbeşleri anmak, onların mücadele ve geleneğini yaşatmaktır!

Katledilişlerinin 105. yılında Suphileri, Onbeşleri anmak için 1 Şubat 2026 tarihinde yapılan toplantıdaki konuşmayı siz okuyularımızla paylaşıyoruz:

Değerli Yoldaşlar,
Mustafa Suphiler, Ethem Nejatlar, Onbeşler!.. Katledilişlerinin üzerinden 105 yıl geçti. Acıları da, mücadeleleri de hâlâ canlı. İçimizde ve mücadelemizde yaşamaktadırlar. Çünkü bir yanı sıra tarihimiz Suphilerin mücadele ve geleneğini yaşatmaya çalışanlarla, onu çarpıtmaya, kendi kariyer ve çıkarları için kullanmaya çalışan, kendine TKP diyen kişi ve gruplara karşı mücadeleyle doludur. Suphilerin mücadelesi emperyalizme karşı Sovyet dostluğu, sultanın ve paşalarının, ağaların iktidarına karşı işçiköylü ittifakı, tüm ulusal-demokratik güçlerin antiemperyalist-demokratik cephesi, tüm halkların ortak iktidarı, demokratik cumhuriyetiydi. Onlar buna karşı gelenlerle çetin bir mücadeleye girdiler, bu uğurda canlarını verdiler.

Ne Mustafa Kemal'in sahte TKP'si, ne Suphilerin katli, ne de Şefik Hüsnü anlayışı Suphilerin geleneğini yok edemedi

Bu mücadele daha 1920'de Suphiler hayattayken, TKP ismini alıp kurduğu sahte TKP'yi, kendi iktidar ve milliyetçi hırsı için kullanmaya kalkan Mustafa Kemal'e karşı başlamıştı. Bu hırs, Mustafa Kemal'i İngiliz emperyalizminin kucağına iten, Mustafa Suphilerin, 28 Kanunusani 1921'de Karadeniz'in karanlık sularında katline sebep olan ve Türkiye'de yeşeren "hür halkların hür ittifadına" dayanan Federatif Demokratik Şuralar Cumhuriyeti anlayışına bir darbe vuran, işçi sınıfı ve emekçi Türkiye halkları için büyük bir kayıpları beraberinde getiren bir hırsı. Ama, Mustafa Kemal'in bu

sadırları işçi sınıfı ve halklarımızın sömürüye, baskı ve zulme karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesini durduramadı. Yoldaşları Suphilerin, Onbeşlerin inandıkları ve savdukları Sovyet dostluğu, Marksçı-Leninci ilkeler, işçi sınıfı ve halklarımızın emperyalizme ve gericiğe, şövenizme karşı ortak iktidarı olan Federatif Demokratik Şuralar Cumhuriyeti anlayışını, geleneğini bugünlere kadar yaşattılar, yaşatmaktadırlar.

Mustafa Suphi ve Onbeşlerin mücadele ve geleneğini savunma mücadelesi, 1920'li yılların ortasından sonra Şefik Hüsnü'nün parti önderliğine ve politikasına karşı mücadeleyle geçmiştir. 1925'te Şefik Hüsnü'nün Genel Sekreter olması partide bir kırılmadır. Şefik Hüsnü, özellikle izlediği kadro politikasıyla Kemalistlerin partide etkin olmasını sağlamış, partinin sürekli darbe yemesine neden olmuştur. Bu politika 1973 Atılımına kadar sürmüştür. 1973'de Bilen'in Genel Sekreter olmasıyla parti yeniden Mustafa Suphi ve Onbeşlerin geleneğine geri dönmüş, onların devrimci yolunda yürümeye başlamıştır. 70'li yıllarda partimiz TKP'nin yeniden Türrikiyeli işçi ve emekçi yığınlarla, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye halklarıyla bağlar kurması, dev işçi direnişleri ve 1 Mayıslar Suphilerin, Onbeşlerin mücadele ruhunun yaşatılmasıydı.

**Suphilerin geleneğini yaşatmak Nabi
Yağcı likidasyonuna karşı gelmek,
73 Atılımını savunmak,
Şiko ve Yelkenci'nin Partiyi
yaşatma mücadelesine katılmaktır**

Bilen'in ve en yakın yoldaşları Ahmet Saydan (Aram Pehlivan), Şiko ve Yelkenci'nin yarattıkları 1973 Atılımı sonrası, 1983'de TKP 5. Kongresi'nde Nabi Yağcı'nın Genel Sekreter olmasıyla parti yeniden bir kırılma yaşadı. Bu (5. Kongre) Yağcı'nın kendi deyişleriyle “*bir kopuş, ideolojik/politik tarihsel bir yol ayrımıdır.*” Bu “kopuş”, bu “yol ayrımı” 73 Atılımı'ndan, yani Suphi ve Onbeşlerin geleneğinden bir kopuş ve ayrılmaydı. Yağcı TİP birleşmesiyle yetinmeyip, TKP'nin Kemalist Dev-Yol hareketiyle ÖDP'de birleşmesine yol açarak TKP'nin Marksçı-Leninci ilkelerden vazgeçip Kemalizm'e teslim olmasını sağlamıştır. Ama Suphilerin geleneğinden gelen TKP her zaman ilkelerini savunan kadroları bağrında taşımıştır. Şefik Hüsnü dönemi dahil parti tarihinde birçok ihanet ve likidasyonla, Suphi geleneğinden vazgeçmekle karşılaşmıştır. Ama Nabi Yağcı'nın bu ihaneti parti tarihinde en büyük likidasyon ve kırılmaydı. Bu parti üyelerinin savrulmasına, çürümüşüne, yönünü kaybetmesine, atomize olmasına neden oldu. Büyük bir moral kırıklığı yarattı. Burjuva partilerine gidenlerden köşesine çekilenlere, bazılarının komünistlikle bağdaşmayan davranışlarına varan bir dağılmışlık yaşandı.

Partinin bu likidasyonunu fırsat bilen ne kadar küçük burjuva devrimcisi Kemalist, troçkist, reformist, revizyonist, antikomünist, antisovyet, çıkarıcı, kariyerist varsa, devletin de desteği ile harekete geçti. TKP ismini hoyratça kullanmaya, Mustafa Suphi geleneğini, TKP'nin şanlı tarihini çarpıtmaya, burjuvazinin kuyruğuna takmaya, genç kuşakların bu gelenek ve tarihi öğrenmelerini engellemeye kalktılar. Bunların başında SİP'lilerin kurduğu devlet icazetli “TKP”, SİP-TKP gelmektedir. Bunları takip eden, kendine “*komünist, TKP'liyim*” diyerek

ortaya çıkan, kariyerist grupların kurduğu sözde TKP'ler vardır.

2000'li yılların başında bu gelişmelere son vermek, TKP'yi yeniden 73 Atılımı ruhuyla, Suphilerin Marksçı-Leninci mücadele geleneği temelinde ayağa kaldırmak için Şiko ve Yelkenci yoldaşlar harekete geçtiler. Çürümüş, savrulmuş eski parti kadrolarıyla yol almak çok zordu. Hâlâ Nabi Yağcı'nın açtığı likidasyonda ayak diretenlerle, Marksçı-Leninci ilkeleri terk etmiş olanlarla yol alınmazdı. Uzun çalışmalar sonunda likidasyona karşı çıkan, Marksçı-Leninci ilkeleri savunan bir çekirdek grup kaldı. Şimdi bu grup TKP - 1920 adıyla TKP'yi kalkındırma çalışmalarını yürütmektedir.

**TKP'nin VII. Kongresi'ni toplayanlar
likidasyonu derinleştirenlerdir**

Şiko ve Yelkenci yoldaşların çalışmaları sırasında onların toplantılarına katılmış, ama savrulmuşlukları, tutarsızlıkları, kariyerist tavırlarından dolayı kendileriyle partinin kalkındırılmayacağı açığa çıkan bazı kişiler, gaspedilen “tkp-online.org” sitesi etrafında toplanıp partimiz TKP'nin VII. Kongresi'ni yaptıklarını ilan ettiler.

Bu, katledilişlerinin 105. yılında andığımız Suphilere, Onbeşlere karşı en büyük saygısızlık ve hakarettir. Suphi-Bilen geleneğine, Sovyet iktidarına, 73 Atılım ruhuna en büyük ihanettir. Nabi Yağcı likidasyonu döneminde partiyi, Marksçı-Leninci ilkeleri terketmiş, çürümüş, savrulmuş bazı kişilerin kendi kariyerleri için yaptıkları bir toplantıyı “VII. Kongre” olarak ilan etmeleri likidasyonu derinleştirmekten, burjuva politikasına hizmet etmekten, Suphilerin mücadele ve geleneğine ihanetten başka bir şey değildir. Bu sözde kongreye katılanların kim olduklarını, vukuatlarının ne olduğunu, “www.durum-online.com” sitesinde yayınlanan “Zorunlu bir açıklama” belgesinden okuyabilirsiniz. Partiye zaten ilişkileri olmayan bu kişilerin partiye, işçi sınıfına, emekçilere, barış demokrasi ve sosyalizm mücadelesine verdikleri zararlar

ve yaptıkları bölücülük nedeniyle TKP'den atıldıkları, bir kez daha burdan kendilerine duyurulur.

Yoldaş ve dostlara şunu bildirmek isteriz, partimizin 105. kuruluş yılı konuşmasında şöyle deniyordu: “*Komünist olmak TKP’li olmaktır. TKP’li olmak, Suphilerin, Nejatların kurduğu, Nâzımların, Reşad Fuadların, Yakup Demirlerin, Bilenlerin*

yaşattıkları, Şikoların, Yelkencilerin ayağa kaldırmaya çalıştıkları TKP’ye, Marksçı-Leninci ilkelere, Sovyetlerin, dünya sosyalist ve komünist hareketinin deneylerine bağlı, Türkiye’de barış, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini yükselten komünistler olabilmek, TKP’li olabilmek demektir”. Katledilişlerinin 105. yılını andığımız Suphilerin kurduğu, bir asırdan fazla bir zamandır geleneğini “Nâzımların, Reşad Fuadların, Yakup Demirlerin, Bilenlerin yaşattıkları, Şikoların, Yelkencilerin ayağa kaldırmaya çalıştıkları” TKP’dir. Bunun dışında kurulmaya çalışılan her TKP likidasyonun ve ihanetin derinleştirilmesidir.

Suphilerin katli Mustafa Kemal’in yüzünü emperyalizme dönmesidir Yoldaşlar,

Mustafa Suphilerin katli, Kızıl Ordu’nun Rus Beyaz Ordusu’nu yenip Kafkaslara dayanmasıyla İngilizlerin Mustafa Kemal’le ilişki kurup, O’nu Londra Konferansı’na çağırmasının bedeli idi. Bu, bugün hâlâ birçok Türkiye solu tarafından tam anlaşılmiş

değil. Onlar hâlâ Komintern ve Sovyetlerin bu cinayete ilgilenip ilgilenmediğini tartışmaktadırlar. O günün koşullarında, hatta bugün de, bu konuyu araştırmanın zorluğu bir yana, o dönem Suphi ve katli ile ilgili Komünist Enternasyonal Dergisi’nde çıkan bazı yazıları burada bir fikir olması için bir kez daha sizlere sunuyoruz:

Pavloviç Suphi’nin Bakü çalışmalarını ve Mustafa Kemal’in oyunlarını anlatıyor

Mustafa Suphi’nin Bakü çalışmalarını bilen Mihayl Pavloviç Komintern Dergisi’nin 1921 yılı, 17. sayısında “Türkiye’de Komünist Hareket” yazısında bir grup Türkiye’li komünistlerin çalışmalarından bahsederken, Suphi ile ilgili şöyle der:

“*Grubu yönetenler; Doğu Halkları Propaganda ve Ajitasyon Dairesi Başkanlığı üyesi Suphi yoldaş, İsmail Hakkı yoldaş ve diğer yoldaşlardır. Bu grup canla başla çalışmaktadır. Bakü’de “Yeni Dünya” adını taşıyan ve bütün Türkiye’ye dağıtılan haftalık bir dergi çıkartıyorlar. Bu grup ayrıca birçok broşürü Türkçe’ye çevirmiş, bazı yeni broşürler de çıkartmıştır.*” Pavloviç Marks’tan, Lenin’den ve Sovyet yayımlarından çevrilen broşürleri saymakta, ve şöyle devam etmektedir: “*Sadece bu broşür adlarını saymak bile, Suphi ve İsmail Hakkı’nın grubunun niteliği hakkında bir fikir veriyor ve bu grubun Komünist Enternasyonal saflarında yer aldığını gösteriyor. Ancak bu grubun faaliyeti Türkiye’de büyük engellerle karşılaşmaktadır.*”

Bu engellerden biri de “*paşalar hem Türkiye’de, hem de doğunun her tarafında ortaya çıkan güçlü komünist hareketi kendi parti amaçları için kullanmak ve kendi iktidarını sağlama bağlamak amacıyla, Türkiye Komünist Partisi’nin adını ve örgüt tüzüğünü gaspettiği gibi, bir de Ankara’da bir Komünist Partisi Merkez Komitesi kurdu... sadece sözde komünist bir parti kurmakla kalmayıp, aynı zamanda Suphi’nin ve İsmail Hakkı’nın grubuyla ilişkisi olan komünistlere de baskı yapmaya başladı. Bu sözde komünist partisinin programının gerçek niteliği ise... Pantür-*

kızım ve Panislamizm propagandasından başka bir şey değildir.”

Manatof'tan Mustafa Suphi'ye: “Gitme, Ankara'da hava değişti!”

Pavloviç 1920 yılının ikinci yarısındaki Suphi'nin çalışmalarını anlatıyor. Mustafa Kemal'in Türkiyeli komünistlere oynayacağı oyunun ve baskıların ilk belirtilerini açıklıyor. Ankara'da komünizme karşı havanın değiştiğini Mustafa Suphiye açık söyleyen ise, o zaman Ankara'da bulunan ilk Sovyet hükümetinin temsilcisi Manatof'tur. Manatof Mustafa Kemal'in Ankara'da kendisini istemediğini ve Türkiye'yi terketmek zorunda kaldığını belirterek, 1923'deki Moskova'da Suphileri anma toplantısında şöyle der:

“1920 senesi güz aylarında Suphi'ye Bakü'de tesadüf ettim. O pek az değişmişti. Teşkilatı büyümüş, arkadaşları çoğalmıştı.

Suphi Türkiye'ye gitmek fikriyle hastalanmış, fakat bir parça tereddüt ediyordu.

Kemal tarafından benim mevkufiyetim (tutuklanmam) ve Türkiye'den nefyolummam (sürülmem) meselesi onun tereddüdünü daha da artırdı.

Fakat 'ben Kazım Karabekir Paşa ile muhabere ediyorum, o beni davet ediyor' diyordu.

'Türk paşalarını siz bilmiyor değilsiniz. Onların sözüne inanmaya gelmez. Onlar eski kurtlardır' diye benim tarafımdan edilen itirazdan sonra 'o halde bir parça bekleyelim' dedi.

Suphi'yi arkadaşlarından birçoğunun daima Türkiye'ye gitmek için teşvik etmekte olduğu anlaşılıyordu. Bir ay sonra biz Gümürü'den Bakü'ye avdet ettik. Ben Karabekir'i Suphi'ye gayet istidatlı bir asker; pek kurnaz bir diplomat diye tasvir ettim. Fakat yoldaşları Suphi'yi Türkiye'ye gitmeye tamamen ikna etmişler; tarafımdan verilen malumatın ona hiç tesir etmediğini hissettim. Artık Suphi Türkiye'ye gitmek için karar vermişti...” Bundan sonrası biliniyor. Ankara'ya gönderilen Sovyet Elçisi Mdivani, heyetiyle birlikte Suphi'de Kars'a gelir. Manatof'a

müsaade edilmez, o geri döner. Suphi buna çok üzülür. Suphiler de Erzurum'a gitmek için hazırlık yaparlar. Ondandı sonrası 28 Kanunısani 1921. Karadeniz'de yeni Ankara burjuva hükümetinin ilk siyasi cinayeti. Mustafa Suphi'nin ülkeye gitmek için can atması bazılarında göre bir “maceraperestlik”, bize göre ise atılması gereken zorunlu komünistçe bir adımdı. Ülke “yanarken” Bakü'de beklenemezdi. Ülkede emperyalizme karşı tüm ulusal güçlerle birlikte savaş boylarında olmak gerekirdi.

Pavloviç: Türk Komünistlerinin Ölümü

Pavloviç, yine Komünist Enternasyonal Dergisi'nin 1921 yılı, 17. sayısında yayımlanan diğer yazısında Suphilerin şehit düştükleri haberinin geldiğini belirterek şöyle der:

“Türkiye Komünist Partisi Yurtdışı Bürosu üyesi Cevat Yoldaş'tan, Suphi Yoldaş ile arkadaşlarının şehit düştüğünü haber veren bir mektup aldım. İnanmak istemediğimiz korkunç söylentiler ne yazık ki doğru çıktı. Türkiye burjuvazisinin kiraladığı cellatlar ve gözü dönmüş bağnaz bir grup, yoldaşlarımızı taşıyarak, eziyet ederek, ölesiye işkence ederek katletti.

Cevat bu inanılmaz olay üzerine, Türkiye'de iktidarda olan sınıfların işlediği bu yeni suç konusunda şunları yazıyor:

Bakü, 2 Nisan 1921

'Aziz Yoldaşım Pavloviç,

28 Ocak'ta Trabzon civarında vahşicesine denize atılmış olan Yoldaş Suphi ile Türkiye Komünist Fırkası'nın Merkez Komitesi azalarından dört kişi ve diğer on iki komünist yoldaşlar hakkında sizinle ciddi görüşmek istiyorum.

Kaybolan yoldaşlarımız hakkında epey zaman malumat alamadık. Fakat, sonra onların Trabzon burjuvazisi tarafından elde edilmiş cellatlar tarafından öldürüldükleri anlaşıldı.

Ta Erzurum'dan itibaren bizim yoldaşlarımız aleyhinde nümayişler başlamıştı. Halka diyorlar ki: 'Rusya'dan gelmiş olan komünistler Bolşeviklerdir. Onlar mağazaları kapamak için geldiler, kimsenin almak

ve satmak selahiyeti olmayacaktır. Sonra taharriyata başlanacak, herkesin eşyası ve parası müsadere olunacaktır. Komünistler dinsizdir. Allaha inananları hapse atacaktırlardır. Din, ticaret ve hususi mülkiyet Bolşevikler tarafından men'edilmiştir.'

Nümayişçiler arasında burjuvazi tarafından para ile elde edilmiş ve polis teşkilatı tarafından komünistler aleyhine tevcih edilmiş cahil şahsiyetler çoktu. Bunlar bizim yoldaşlara hücum ederek taşlamışlar ve parça parça etmeye kalkışmışlardır. Yolda bizim yoldaşlara kimse ekme ve atlar için yem satmıyor. Hükümet ise Bolşevikleri himaye rolünü takınmaya çalıştığını göstermek istiyordu. Komünistleri müdafaa için hükümetin tedbir aldığı yalandı. Bizim mevsuk menbalardan aldığımız haberlere göre polisler, ahaliyi dükkanlarını kapamaya teşvik ettikleri gibi, müdafasız kalmış olan yoldaşlarımızı taşlamak için halkı tahrik etmişlerdir. Bu gibi hücumlara yoldaşlarımız dört, yahut beş şehir ve kasabada maruz kalmışlardır. Fakat bu yoldaşlar en vahşi hücumda Trabzon'da uğramışlardır. Bunlar Trabzon'a gelir gelmez ahali bağırıp çağırması ve tahrikler altında limana sevk edilmişlerdir. Burada onların üzerinde bulunan birkaç tabancayı aldılar ve sonra cebren bir motora koyarak denize açıldılar. Bu motorun arkasından ikinci bir motor daha sahilden ayrıldı. Bu motorda silahlı adamlar vardı. Bizim arkadaşları bağladılar ve süngüleyip denize atılar. Ertesi günü her iki motor sahildeydi. Ve bunların tayfası herkese Türk komünistlerinin denizin dibine gittiklerini anlatıyordu. Rusya Şuralar Cumhuriyeti Mümessili, yoldaşlarımızı istikbal etmek istemiy, fakat Vali buna mani olarak Mümessil'in evinden çıkmamasını emretmiş, aksi halde halk tarafından parçalanacağını bildirmişti. Rus Mümessili'nin bu vakayı Moskova ve Anka-

ra'ya haber vermesi ve bizim yoldaşların cellatların elinden alınmasına çalışması lazımdı. Fakat yazık ki, o sırada Trabzon'daki Rus Mümessili cesur bir adam değildi. Trabzon'da bunun, Milli Müdafaa Cemiyeti Riyaset Divanı tarafından yapıldığı söyleniyor. Burada (Rusya'da) ise bu meseleye dair henüz bir karar alınmamıştır. Fakat artık susmak da imkân haricindedir. En iyi ve en cesur arkadaşlarımızdan on altı yahut on yedisini kaybettik. Bizimle hem fikir olup, o cellatların tecziyesini istemelisiniz. Trabzon'a gelecek her komünistin öldürülmesine karar verilmiştir. Anadolu burjuvazisi barbarca yaptığı cinayetlerden mesul olmadığını gördüğünden, komünistleri şiddetle takibe devam ediyor. Cellatlar tarafından öldürülmüş olan bizim en değerli yoldaşlarımızı müdafaa etmeyi üzerinize alacağınızı ümit ederim.

Komünist selamlar ve hür-

metler.'

**Türk Komünist Fırkası Merkez Komitesi
Ahmet Cevad Harici Büro Azası**

Pavloviç yazısının bundan sonraki bölümünde diğer gelen haberlerle de katliam haberinin doğrulandığını, Suphilerin Türkiye'ye geldiklerinde "Türkiye milliyetçilerinin komünistlere duyduğu nefret adeta bir isteri nöbeti derecesindeydi" demekte, tam o sırada Çerkez Ethem'in de üzerine yürüdüğünü belirterek, bu olaylardan "Türkiye'deki kapitalistler, vurguncular, paşalar ve beylerin zafer çığılıkları" atıklarını, ama genç işçi ve emekçilerin, Komintern'in Azerbaycan, Rus ve Türkiye Komünist Partilerinin bu katliamın takipçisi olacağını vurgulamaktadır.

Komintern toplantıları, Türkiye ve Suphi

Komintern'in III. Kongresi'nde konuşan Süleyman Nuri Anadolu'daki işçi ve köylülerin bağımsızlık hareketine değindikten son-

ra, Suphilerin katliyle ilgili şunları söyler:

“Bu bağımsızlık hareketinin başına gene, Kemal Paşa ve diğerleri gibi paşalar geçti. Kemal Paşa'nın rolü ve eğilimi, eski Türk rejiminin rolü ve eğiliminden farklı değildi. Ankara hükümeti bir yandan İttifak Devletlerine karşı silahlı bir bağımsızlık savaşı yürütmekte, öte yandan ise her türlü komünist hareketi bastırmaya çalışmaktadır. Başta Suphi yoldaş olmak üzere yoldaşlarımızın öldürülmesi ve pek çok diğer yoldaşımızın tutuklanması Kemal'in komünistlere karşı amansız bir mücadele yürüttüğünü göstermektedir.”

Sadrettin Celal Antel'in Suphilerin katline ışık tutan konuşması

Şimdiye kadarki haber ve bilgiler Suphilerin Türkiye'ye Kars'a geldiğinde Ankara Hükümeti'nin komünistlere karşı politikasında ciddi bir değişiklik olduğunu, bu değişikliğin temelinde Mustafa Kemal'in iktidarı Suphi ve komünistlerle paylaşmak istemediği anlaşılrsa da, onun tam da 1921 başında Sovyetler'e ve komünistlere bu derece sırt çevirmesi izaha muhtaç bir tutumdur. Çünkü bu dönem Ankara Hükümeti her bakımdan Sovyetler'in ve komünistlerin, Yeşil Ordu'nun ve Çerkez Ethem'in yardımına ve desteğine muhtaç olduğu bir zamandı. Mustafa Kemal neden birden bu yardımdan feragat etme gereksinimi duydu? Bunun sebebi tam da 1920 sonu ve 1921 başında dünyada meydana gelen siyasi değişiklikti. Ne idi bu değişiklik?

1920 yılı sonunda Kızıl Ordu Beyaz Ordu'yu yenip Kafkaslara dayandığında birincisi tüm Sovyet Rusya'da sosyalizm zafere ulaşmış, dünyada iki sistem kapitalizm ve sosyalizm oluşmuş, emperyalizm dünya egemenliğini kaybetmişti. İkincisi Kafkaslara dayanan Kızıl Ordu'nun Kafkasları aşip Akdeniz'e inmesi için önünde hiçbir engelin olmamasıydı. Olabilecek tek engel, acilen Anadolu'da Mustafa Kemal'in önderliğinde sosyalizmle emperyalizm arasında modern, tampon bir Türk devleti yaratmaktı. İngilizler hemen Mustafa Kemal ile ilişki

kurdular, ve O'nu Şubat 1921'de toplanacak Londra Konferansı'na çağırdılar. Bunun karşılığında da Anadolu'daki komünist hareketin boğulması istendi. Londra Konferansı'na katılma bileti Suphilerin katledilmesi, Çerkez Ethem'in üstüne yürünmesi, Halk İştirakiyun Fırkası'nın dağıtılmasıydı. Bu gelişmeyi 1922 Komintern VI. Kongresi'ne İstanbul delegesi olarak katılan ve daha sonra Edebiyat Fakültesi Profesörü olan Sadrettin Celal Antel kongrede yaptığı konuşmada şöyle özetler:

“Öte yandan, Londra Konferansı'na gitmekte olan heyet, emperyalist hükümetlerin gözüne girmek için, her geçtiği başkentte kısa süre önce yirmi kadar komünistin öldürüldüğünü –ki aralarında en seçkin yoldaşlarımız olan Suphi ve Ethem Nejat da vardır–, zindanlardaki diğer komünistlerin de öldürüleceğini ve bu ülkeye Bolşevik belasının girmeyeceğini ilan edip durdu.” Ve Sadrettin Celal Noktayı koyar: *“Londra Konferansı'na kadar emperyalizme karşı nefretle dolup taşan milliyetçi burjuvazi... Londra Konferansı'ndan bu yana... artık devrimci değildir.”* Yukarıda Povloviç'in *“Türkiye milliyetçilerinin komünistlere duyduğu nefret adeta bir isteri nöbeti derecesindeydi”* demesinin ve Süleyman Nuri'nin *“amansız”* nitelemesinin nedeni şimdi daha iyi anlaşılacaktır. Mustafa Kemal artık 1921'in başında yüzünü İngiliz emperyalizmine, sırtını da Sovyetlere, komünistlere dönmüştü. Ama emperyalizmin ipiyle kuyuya inilmez. İngilizler Mustafa Kemal'i Yunanlılarla başbaşa bıraktı. Yine çaresiz kalan Mustafa Kemal Sovyetlere muhtaç oldu. Sovyet yardımıyla İstiklal Savaşını kazandı. Ama bu kez de Lozan'a giderken Sovyetleri, komünistleri yine “sattı”. Lozan bileti olarak TKP'yi yasakladı, Sovyetlere sırtını döndü. TKP'ye bu yasak hâlâ sürmektedir. Her Ankara hükümeti emperyalistlerden yüz bulamadığı her seferinde soluğu Moskova'da aldı. Daha sonra hem emperyalistler, hem Mustafa Kemal aynı oyunu Kürtlere oynadı. Emperyalizminin ve Türk devlet-

tinin bu iki yüzölçümünü anlamak ve unutmamak bugün de o günkü gibi önemlidir.

Günümüzde Suphi geleneğini hem devlete hem sözde komünistlere karşı savunalım

Yoldaşlar, bugün Suphilerin, Onbeşlerin mücadelesi ve geleneği Türkiye işçi sınıfının ve Türkiye halklarının mücadelesine ışık tutmaktadır. Günümüzde yine tek başına dünyaya egemen olan emperyalizmin oyunları 100 yıl öncesine benzerdir, ama daha rafinedir, daha gözü kara ve acımasızdır. Onun bu oyunlarını bazoacak biz komünist ve devrimcilerin elinde Suphi ve Sovyet deneyi vardır. Bugün bu deneyi başarıyla kullananlardan biri Rojava'daki Kürt devrimci ve sosyalistleridir. Onlar emperyalizme, Arap ve Türk gericiğine karşı verdikleri başarılı mücadeleyle bu deneyi zenginleştirmişlerdir. Şimdi Rojava Devrimi'ni ve Türkiye'deki yeni süreci her zamankinden daha çok destekleme zamanıdır. Türkiye'de Kürtlerle başlayan sürecin başarısı sol devrimci

ve demokratik, sosyalist ve komünist güçlerin elindedir, onları birlikteliğine ve yığınlarla kuracakları ilişkilere bağlıdır. İşçi sınıfı ve emekçilerin sömürüye, zulme, AKP iktidarının baskı, yağma ve talanına karşı barış, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi yeni boyutlar kazanmakta ve gelişmektedir.

Suphilerin deneyi bize, Suphilerin geleneğini kullanarak kariyer yapmak isteyenlerin çevresindeki insanları dışlamamanın, onları kazanmanın ve en geniş yığınlarla ilişki kurmanın ve Erdoğan iktidarına karşı tüm güçlerin bir cephesini yaratmanın gerekliliğini öğretmektedir. Şimdi yığın çalışmalarını hızlandırmanın tam zamanıdır. Bu bizim elimizdedir.

Haydi,

Mustafa Suphilerin mücadelesi ve geleneğini savunalım! TKP'mizi yaşatalım!

TKP - 1920

www.tkp-online.com

Şirketine el konan Hasan İmamoğlu'nun serzeniş Trabzon'un bir itirafı mı? *"Komünizm gelmesin diye yıllarca boş yere mücadele etmişim!"*

Ceylan DENİZ

OĞLU Ekrem İmamoğlu'nun İBB davasında baba Hasan İmamoğlu da nasibini alır. Erdoğan, Ekrem İmamoğlu ve ailesinin mal varlığını araştırır ve baba Hasan İmamoğlu'nun şirketine el koydurur ve kayyım ataması yaptırır. Yıllardır uğraştığı, büyüttüğü, gözü gibi koruduğu şirketine el konmasına üzülen Hasan İmamoğlu *"insanların malına mülküne komünist rejimlerde el konulduğu söylenirdi"* diyerek bu haksızlığa feryat eder ve şöyle der:

"Birdenbire şu ana kadar birikimlerimin hepsi devlette. Ömür boyu hep uğraştım, çalıştım. Komünizm gelmesin diye mücadele

İçti Sınıfın Savaşı Yoldaşları

DURUM

ettiğim için çok pişmanım. Çünkü komünizme gerek yok. İstedikleri zaman komünizm ilan ediliyor. Malınıza mülkünize el konuluyor.”

Trabzon 1921:

“Kahrolsun malımıza-mülkümüze el koymaya gelen komünistler!”

Trabzonlu Hasan İmamoğlu'nun bu sözleri solcu, ilerici insanlara ister istemez 1921 yılında Trabzon'da komünistlere, Mustafa Suphi ve yoldaşlarına söylenen sözleri ve işlenen cinayeti hatırlatıyor ve Hasan İmamoğlu'nun söyledikleri sanki bir itiraf, hatta bir özür gibi algılanabiliyor. Çünkü Trabzon denince Türkiye sol ve demokratik güçlerinin, özellikle de TKP üyelerinin ve tüm Türkiye komünistlerinin içi bir hüznün ve acıyla dolar. Zira bundan tam 105 sene önce, 28 Kanunisi (Ocak) 1921'de Türkiye işçi sınıfı ve köylülerinin, emekçilerinin ilk önderleri, Türkiye Komünist Partisi TKP'nin kurucuları Mustafa Suphi ve yoldaşları, Onbeşler, o zamanın Trabzon'unda İttihat Terakki'nin önde gelenlerinden, Enver Paşacı Kayıkçılar Kâhyası Yahya ve adamları tarafından Trabzon açıklarında Karadeniz'in karanlık sularında alçakça katledildiler. Bu Ankara hükümeti döneminde ilk katliamlardan biriydi. Trabzon denince hep bu katliam akla gelir. Bu katliam hiçbir zaman unutulmadı. Türkiye işçi sınıfı ve emekçiler her sene 28 Ocak'ta onları anmakta ve mücadelelerinde yaşatmaktadır.

Mustafa Suphi kimdir? Mustafa Suphi Rusya'da Oktober Devrimi'ni yaşamış, oradaki Türkiyeli esir ve işçiler arasında çalışmış ve Bakü'de 10 Eylül 1920 TKP'yi kurmuş olan liderdir. Mustafa Suphi ve yoldaşları, 15'ler Anadolu'da Kurtuluş savaşına katılmak üzere 1920 yılı Aralık ayı sonunda Bakü'den Kars'a gelirler. Kazım Karabekir tarafından karşılanırlar. Karabekir onların geldiklerini Ankara'ya Mustafa Kemal'e bildirir. Mustafa Kemal Karabekir'e Suphilerin Ankara'da istenmediğini, geri gönderilmelerini belirtir. Mustafa Kemal'in onayladığı Karabekir'in planına göre Suphiler

önce Erzurum'a, oradan Trabzon'a, oradan da motorla Batum'a gönderilecektir. Bu planın içinde Suphilerin Trabzon açıklarında katli de olduğu sonradan ortaya çıkar. Karabekir hem Erzurum'da hem Trabzon'da Envercileri ve İttihatçıları harekete geçirir. Onlar da halkı Suphilere karşı “Rusya'dan gelen komünistler malınıza, mülkünize, servetinize, ırz ve namusunuza el koyacaklar!” diye kıskırtır ve Rusya'daki esir kardeşlerimizi kurşuna dizdiren dinsiz vatan hainlerinden intikam almaya çağırır. Halkı böyle söylemlerle galeyana getirenlerin başında hem Enver, hem Mustafa Kemal, hem Karabekir'le ilişkide olan Kayıkçılar Kâhyası Yahya'dır. O zamanlar Erzurum ve Trabzon, özellikle de Trabzon hem İttihatçıların hem gericiliğin ve antikomünizmin güçlü olduğu yerlerdir. Erzurum milletvekili Hüseyin Avni ve Trabzon Milletvekili Ali Şükrü Meclis'te Mustafa Kemal'e karşı gelen İttihatçı-Enverci grubun liderleridir. O zamandan beri anlaşılan Trabzon'da mala-mülke, ırz-namusa el koymak komünizm olarak propaganda edilmektedir.

İttihatçılarla Kemalistler arasında bitmeyen kavga

Kayıkçılar Kâhyası Yahya bu cinayeti yalnız işlememişti. Enverci olan ve Enver Paşanın Moskova'dan gelip Mustafa Kemal yerine geçmesini isteyen, aralarında Trabzon Milletvekili Ali Şükrü'nün de bulunduğu Trabzonlu itttihatçılar, Mustafa Kemal ve Kazım Karabekir, Erzurum, Bayburt ve Trabzon valileri, Giresunlu İttihatçı Topal Osman da bu cinayetin içindeydiler. Ama katliamı fiilen yapan ve örgütleyen Kayıkçılar Kâhyası Yahya idi. Suphi'nin eşi Maria'ya (Meryem) el koyan Yahya idi. Yahya'ya gerçekleştirdiği vatanperver fiilinden dolayı teşekkür eden Mustafa Kemal idi. Yahya herkes için, ama özellikle Mustafa Kemal için tehlike biri idi. Suphileri kimin emriyle katlettiğini biliyordu. Mustafa Kemal'e göre Yahya yok edilmeliydi. Hem Enverci, hem Suphi'nin katili. Karadeniz'deki bu İttihatçılar daha çok Enver Paşa'cıydı.

Onlar Enver Paşa'nın Anadolu'ya gelip Mustafa Kemal yerine Anadolu isyanının başına geçmesini istiyorlardı. Mustafa Kemal'in "zayıf" bir noktasını bekliyorlardı. Bu "zayıf" nokta Yunanlıların Bursa'yı alıp Eskişehir üzerinden Ankara'ya yürümesi ve Mustafa Kemal'in Yunanlıları durdurmak için giriştiği Sakarya Meydan Muharebesi'ydi. Enver Batum'da, İttihatçılar Trabzon'da Sakarya Savaşı'nın sonucunu bekliyorlardı. Savaşı Mustafa Kemal kaybetseydi Enver Anadolu'ya gelecekti. Ama savaşı Mustafa Kemal kazandı. Enver Paşa ve İttihatçıların hayalleri suya düştü. Enver Paşa da Batum'dan Türkistan'a geçti, ama orada öldürüldü. Anadolu İttihatçıları için de artık Mustafa Kemal'le hesaplaşma dönemi başlar.

Özellikle 1922 yılında Meclis'te "İkinci Grup" denen Enverci İttihatçılarla, "Birinci Grup" denen Müdafa-i Hukuk Cemiyeti'n-

den Mustafa Kemal taraftarları arasında, özellikle de İkinci grubun lideri Ali Şükrü ile Mustafa Kemal arasında sert tartışmalar olur. Bu ara Yahya ileri geri konuşur, sıkıştırılır. "Cemiyetin" parasını yedi diye mahkemeye çıkarılır. Yahya da "Sanki bütün bu işlerde ben tek başıma mıydım, her şeyi olduğu gibi ortaya dökeceğim" diye tehditler savurur. Artık Mustafa Kemal'in Yahya'nın defterini dürmesi gerekir. O dönem Ankara'da Mustafa Kemal'i korumakla görevli Topal Osman'dır. Yahya 3 Temmuz 1922'de Trabzon'da Topal Osman ve adamları, Mustafa

Kemal'in birlikleri tarafından öldürülür. İttihatçı Trabzon Milletvekili Ali Şükrü olayın üstüne gitmek ister. Topal Osman Ali Şükrü'ye diş biler. Ali Şükrü'nün Mustafa Kemal ile bir sert tartışmasını bahane ederek Topal Osman Ali Şükrü'yü 27 Mart 1923'de Ankara'da boğdurur. Meclis karışır. Topal Osman'ın da yok edilmesinin zamanı gelmiştir. Onu da Mustafa Kemal'in muhafız alayı komutanı İsmail Hakkı Tekçe 2 Nisan 1923'de başını keserek ortadan kaldırır. Böylece Enverci İttihatçılarla Kemalistler arasındaki savaşın ilk aşaması sonuçlanır, ama bitmez. Bu mücadele Serbest Fırka, Demokrat Parti ve Demirel'in AP'si ve bugün de Erdoğan AKP'si ile devam eden bir mücadeledir. Meclisteki bu hesaplaşmanın altında Suphilerin katli emrini kimin verdiği ortaya çıkmaması yatmaktadır. Büyük ihtimalle emri veren Mustafa Kemal veya Karabekir. Belki de beraber verdiler. Ama Suphilerin katlinden Kemalistler kadar Enverciler de sorumludur. Enver'in şahsen ne kadar müdahil olduğu bilinmiyor. Enver, Yahya ve Trabzon'daki İttihatçıları kasederek "Onlar Suphileri benim için öldürdü" diyor. Suphilerin esas katledilmesinin nedeni ise, Kızıl Ordu'nun Kafkaslara dayanması. İngilizlerin politika değiştirmesiydi. İşte Trabzon ve Erzurum'un tarihte böyle kara bir yeri vardır.

Mala, mülke el koymak komünizm mi?

İşte bugün Türkiye'de iki şehrimizde, Trabzon ve Erzurum'da yaşanan antikomünizmin ve gericiliğin kökleri ta Mustafa Suphilerin katline, İttihatçılarla Kemalistlerin mücadelesine dayanır. Komünizm en kaba şekilde, insanların malına, mülküne, servetine, ırz ve namusuna el koyma olarak tarifi bu şehirlerde ileri sürülür ve zamanla tüm Türkiye'ye yayılır. Aradan 105 sene geçmesine rağmen hâlâ bu anlayış ülkede yaygındır. Buna göre komünizm demek milletin malına, mülküne, ırz ve namusuna el koymak demektir. Tersine de yani bir rejimde milletin malına, mülküne, servetine el konuyorsa, yapanın kim olduğuna bakmadan ve sormadan, oturup bir düşünmeden bu yapıla-

na da komünizm demek adetten olmuştur,

Görülen o ki, bu anlayış Ekrem İmamoğlu'nun babası Hasan İmamoğlu'nda da var. Ne diyor Hasan Bey?: *“Komünizm gelmesin diye mücadele ettiğim için çok pişmanım. Çünkü komünizme gerek yok. İstedikleri zaman komünizm ilan ediliyor. Malınıza mülkünüzü el konuluyor.”* İşte burada Hasan Bey şaşkın. Komünistlerin el koyacağı söylenen mala-mülke el koyanlar komünistler değil, müslüman bildiği kapita-

listler. Burada bir terslik var. Demek ki, mala-mülke el koymak komünizmi ilan etmek değil. Hele günümüzdeki Erdoğan iktidarı mala-mülke el koyarak veya kayyım atayarak hiç de komünizm ilan etmiş olmuyor. En barbar şekilde kapitalizm uygulanıyor. Komünizmi ilan etmek onun, Erdoğan'ın doğasına aykırı. Oysa Hasan Bey yıllardan beri bunun, mala-mülke el koymanın komünizm olduğuna inanmış ve bu nedenle Trabzon'da komünistler öldürülmüş ve Trabzon 105 yıldan beri ülkeye komünizmin gelmemesi için mücadele etmiş, komünistlere yaşam hakkı tanımamıştır. Trabzon'da son yıllarda bu mücadeleyi verenlerden biri de Hasan Bey olmuş. Şimdi kapitalist, hem de müslüman-milliyetçi bir kapitalist iktidar tarafından malına, mülküne el konmasına Hasan Bey feryat ediyor: *“Komünizm gelmesin diye mücadele ettiğim için çok pişmanım.”* Hasan Bey yıllarca komünizme karşı yanlış yere mücadele ettiğini anlıyor, Mala-mülke el koyanın komünizm olduğunu söyleyerek, esasen mala-mülke, servete, ırz

ve namusa el koyanın komünizm değil kapitalizm olduğunu fark ediyor. Ve bu Erdoğan iktidarının “komünizm yapar” denen fiilleri yaptığını, onun kapitalizminin yaptığını bilfiil şimdi kendisi yaşıyor. Ama adını daha koyamıyor. Mala-mülke, ırz ve namusa el koyanın kapitalizm veya kapitalistlerin sistemi olduğunu bilincine çıkaramıyor. O zaman bunun böyle olduğuna birkaç örnek vereyim.

Mala, mülke, servete, el koyan kapitalizmdir

Komünizmde insanların malına-mülküne, hele ırz ve namusuna asla el konmaz. Bu bir yalandır. Şimdiye kadar ülkemizde komünistleri, sosyalistleri, solcuları, devrimcileri küçük düşürmek için yapılan bir iftiradır, antikomünist bir propagandadır. Esas mala-mülke, ırza-namusa el koyan kapitalistlerdir, kapitalist sistemdir, kapitalizmdir. Bunun için önce Türkiye'de, sonra dünyada gazete başlıklarına, sosyal medyaya bir bakmak yeter. Yalnız Hasan İmamoğlu'nun malına değil, bundan önce gazeteler Erdoğan'ın eski Başbakan Binali Yıldırım'ın servetine el koyduğunu, daha da kötüsü çöktüğünü yazdı. Aynı şekilde Naksan Holdingin şirketlerine ve 3,5 milyar dolarlık mal varlığına çöktü. Süleyman Soyulu'nun desteği ile Fethi Öztürk'ün 50 milyon dolarlık servetine çöktü. Yine günlerce Fetö'cülerin malına iktidarın çöktüğü yazıldı. Devlet desteği ile Azarbaycanlı Mansimov'un Bodrum-Yalıkavak'taki marinasına Mehmet Ağar'ın çöktüğü bildirildi. Bunlar saymakla bitmez. İktidar ve çevresindeki 5'li çetenin hazineye buharlaştırdığı 127 milyar dolar ve her yıl onların “yaptığı” köprü, yol, havaalanı ve hastanelere aktarılan milyarlarca dolar ve onları artan servetleri ise işin cabası! Bu mala-mülke el koyma komünizmde değil, kapitalizmin hüküm sürdüğü ülkemiz Türkiye'de olmaktadır.

Sırf Türkiye'deki değil, dünyadaki kapitalizm de böyledir. Kapitalizm gücünün yettiğinin malına-mülküne el koyan, büyüyen ve tekelleşen, küçük işletmeleri yutan,

büyük kapitalist ülkelerin küçük ülkeleri sömürge yapan bir sistemdir. Avrupa kapitalist ve emperyalist ülkeleri yüzyıllarca Afrika, Latin Amerika ve Uzak Doğu ülkelerini sömürgeleştirdi, zenginlik kaynaklarına el koydu. Kapitalizm denen batı medeniyeti bu sömürünün üstüne kurulmuştur. Kapitalizm-emperyalizm bugün de aynı yöntemi uygulamaktadır. Bunun için ABD Başkanı Trump'ın son yaptıklarına bakmak yeter. Trump, yani ABD kapitalizmi, emperyalizmi Grönland'ın üstüne çökeceğim, Kanada'yı ABD'nin bir eyaleti yapacağım, Latin Amerika yeniden arka bahçem olacak, zenginliklerinin üstüne çökeceğim diyor. Başkasının malına-mülküne, servetine, zenginliklerine el koymak, modern tabirle çökmek kapitalizmin doğası gereğidir. Kapitalizm sömürmeden, başkasının emeğini ve servetini talan ve yağmalamadan duramaz. Bunun için savaşı, dünyayı ateşe vermeyi göze alır. Savaş onun doğası gereğidir. Sömürü, talan ve yağma, el koyma ve çökme komünizmin doğasına aykırıdır.

Irza ve namusa el koyan kapitalizmdir

Irz ve namus konusu insanların en hassas olduğu bir alandır. İnsan onuruyla yaşar, ömür boyu saygın kişiliğini koruyarak yaşamak ister. Ama kapitalizm irz ve namus düşmanıdır. Onun için irz da, namus da parayla alınıp satılabilen bir mal, bir metadır. Paran, mülkün, servetin, mevkiin, nüfuzun varsa senin için her şey vardır. Mal da, mülk de, irz da, namus da! Bunun için Türkiye'deki uyuşturucu ve fuhuş olaylarına bir bakmak yeter. Artık insan televizyon haberlerine, gazete manşetlerine bakmaktan tiksirmekte, toplumda ahlaksal çürümenin ve çöküşün aldığı boyutları gördükçe hayretler içinde kalmaktadır. Ama bunu yapanın kapitalizm, kapitalist sistemin bir sonucu olduğunu görememektedir. Kapitalizm irz ve namusda sınır tanımaz. Onun için çocukların irzı ve namusu hiç yoktur. Vakıf yurtlarında (Ensar Vakfı ve hatta TBMM'de ve çocuk kurumlarındaki çocuk ve genç kız istismarı ise Türkiye kapitalist toplumunda aysbergin sivri ucudur. Bir

Aile Bakanı (Sema Ramazanoğlu) istismar edilen bir çocuk için “Bir kereden bir şey olmaz” diyebiliyorsa Müslüman veya Hristiyan kapitalizminin irz ve namus anlayışını ortaya koyar. Kapitalizmin toplumu, özallikle aile yapısını nasıl çürüttüğüne bakmak için televizyonlardaki “Esra Erol” gibi programlara veya akşamları TV dizilerine bir bakmak yeter.

Türkiye'de böylede, dünyada nasıl? Dünyadaki kapitalist ülkelerde nasıl? Türkiye'den farklı değil, hatta gelişmiş kapitalist ülkelerde daha da kötü. Çünkü buralarda kapitalin büyüklüğü Türkiye'den kat kat daha büyük, rezilliği de o ölçüde daha iğrenç! Bunun için bugünlerde gazete ve medya manşetini kapsayan ABD'li Jeffrey Epstein dosyası haberlerine bir göz atmak yeter. Küçük yaşta kız çocuklarını en meşhur hatırı sayılır kraliyet ailelerinden (İngiltere), en büyük dev şirketlerin CEO'sundan (Elon Musk, Bill Gates), cumhurbaşkanları, başbakan ve bakanlara (Trump) kadar peşkeş çekmek için listesine alan Epstein dosyası kapitalizmin sistem olarak ve bu sistemi yaşatan kapitalist ve temsilcilerinin ahlak, irz ve namus anlayışını ortaya koymaktadır. Kapitalistler her şey gibi irzı ve namusu da parayla alınıp satılabilen bir meta yapmışlardır.

Marks-Engels aile ve fuhuş için ne der?

Karl Marks ve Friedrich Engels komünistlerin aile ve kadınlarla ilgili taleplerine burjuvazinin, kapitalistlerin ateş püskürmesi üzerine Komünist Manifesto'da şunları yazarlar:

“Ailenin ortadan kaldırılması! ...Günümüzdeki aile, burjuva ailesi, neye dayanıyor? Sermayeye, özel kazanca. O tam gelişmiş şekliyle yalnızca burjuvazi için mevcuttur; ama o proleterin mecburi ailesizliğinde ve aleni fuhuşta kendini tamamlar.

Tabiidir ki, bu tamamlayıcı unsurların ortadan kalkmasıyla burjuva ailesi de ortadan kalkar ve sermayenin yok edilmesiyle her ikisi de yok olur.” Marks-Engels burada ortadan kalkması gereken ailenin burjuva aile yapısı olduğunu ve bu yapının işçilerin

zorunlu ailesizliği ve aleni fuhuşla tamamladığını belirtmekte ve kapitalizmin yok edilmesiyle bu burjuva aile yapısı ve tamamlayıcılarının, fuhuşun da yok olacağını belirtmektedir.

Yine Marks ve Engels eşini bir üretim aracı olarak gören burjuvazinin üretim araçlarının ortaklaşa kullanılan alet ve makineler olduğunu duyar duymaz kadınların da bu kapsamda olacağını düşünen kapitalistlere, burjuvaziye şunları der:

“... bizim burjuvaların, komünistlerde güya var olduğunu iddia ettikleri resmi kadın ortaklaşalığında böylesine dehşet duymaları son derece gülünç. Kadın ortaklaşalığını komünistlerin getirmesine hiç gerek yok ki; hemen her zaman vardı o.

Bizim burjuvalar, resmi fuhuş bir yana, çalıştırdıkları proleterlerin karılarına, kızlarına sahip olmakla da yetinmeyip, asıl kendi karılarını karşılıklı ayartmaktan zevk alırlar.

Burjuva ailesi aslında kadınların ortaklaşalığıdır. ...günümüz üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılmasıyla ondan kaynaklanan kadın ortaklaşalığının da, yani resmi veya gayri resmi fuhuşun da yok olacağı kendiliğinden anlaşılacaktır.” Marks ve Engels burjuvaların, kapitalistlerin ne fuhuşla, ne işçileri karıları ve kızlarını sahip olmakla yetindiğini, birbirlerinin karılarını da ayarttıklarını belirtmekte ve tüm bu ahlâksızlıkların kapitalizmin ortadan kaldırılmasıyla yok olacağını açıklamaktadırlar. İşte o zaman gelecek olan komünizmde yepyeni sevgi ve saygıya dayalı özgür kadın erkek ilişkisi doğacaktır.

Marks-Engels:

Komünizm ve mala-mülke el koymak

Komünizmin ne olduğunu Marks ve Engels Komünist Manifesto 'da birkaç yerde ekonomi, felsefe, sosyoloji ve sınıf mücade-

lesi açısından tarif ederler. Ekonomi açısından tarif ettikleri yerde, komünizm teorisi “özel mülkiyetin kaldırılması” olarak ifade edilebilir derler ve özel mülkiyetin ne olduğunu, bunun şahsi mülkiyet, küçük burjuva mülkiyeti olmadığını anlatırlar ve şöyle derler:

“Komünizme özgü olan, bütünüyle mülkiyetin kaldırılması değil, burjuva mülkiyetinin kaldırılmasıdır.

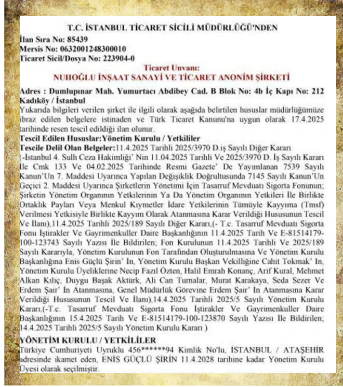
Ama modern burjuva özel mülkiyeti, ürünlerin, sınıfkarşıtlıklarına dayalı, birinin ötekini sömürmesine dayalı biçimde üretilmesinin ve sahiplenilmesinin en son ve en tam ifadesidir.

Bu anlamda komünistler, kuramlarını: özel mülkiyetin kaldırılması, diye tek bir sözle özetleyebilirler.

Biz komünistler, kişisel olarak kazanılmış, kişinin kendi çalışmasıyla elde edilmiş mülkiyeti ortadan kaldırmak istemekle suçlandık...

Kişisel çalışmayla elde edilmiş, hakkıyla kazanılmış, kişisel kazanılan edinilmiş mülkiyet! Burjuva mülkiyetinden önce var olan, küçük burjuva, küçük köylü mülkiyetinden mi söz ediyorsunuz? Onu bizim kaldırmanıza gerek yok ki, sanayinin gelişmesi onu ortadan kaldırdı, gün geçtikçe daha da kaldırmaktadır.”

Görüldüğü gibi Marks ve Engels'in kaldırılmasından söz ettikleri mülkiyet emeğin sömürsünden doğan kapitale dayalı modern burjuva mülkiyetidir. İnsanların kişisel çalışmasıyla elde ettikleri mülkiyet değildir. Bu Marks-Engels bu mülkiyetin kapitalizmde geçici olduğunu, üretici güçlerin, teknik ve teknolojinin gelişmesiyle burjuva mülkiyetinin bu mülkiyeti yok edeceğini, yutacağını ve üstüne çökeceğini anlatmaktadırlar.

Hasan İmamoğlu'nun feryadı yasallığa değil, keyfilığe

Marks-Engels'in bu öngörüsü gelişmiş kapiatalist ülkelerde büyük ölçüde gerçekleşmiştir. Avrupa'da esnaf, manav, küçük zanaatkâr işletmeleri kalmamıştır. Teknik ve teknoloji, büyük sanayi ve ticaret geliştikçe bunlar kendiliğinden kaybolmakta, küçük mülk sahipleri proleter sınıfına katılmaktadır. Bu mülksüzleşme hem “doğal” olarak, hem de zorla, keyfi olarak gerçekleşmektedir. Türkiye gibi kapitalizmin daha tam gelişmediği veya çarpık gelişmekte olduğu ülkelerde daha çok zorla, keyfi olarak, bazen de cebren üstüne çökerek gerçekleşmektedir. Bu da bu kapitalizmin bir yasallığıdır. Çünkü kapitalizmin gelişmekte olduğu ülkelerde küçük üreticilerin, kişisel çalışmayla kazanç elde etmenin hâlâ bir karşılığı vardır. Ama büyümeye başlayanların diğerlerini yok etmesi de zorla veya kanunla bir yasallık.

Hasan İmamoğlu'nun feryadı Erdoğan döneminde “kanun” adına zorla mala-mülke el konmasına, çökülmesinedir. Hasan İmamoğlu'nun şirketi veya küçük üretici ve esnafın bizim ülkemizde toplumsal bir karşılığı vardır. Bunların yok edilmesi, hele zorla yok edilmesi doğru değildir. Bunların

zamanla “doğal” olarak, teknolojik gelişmeyle kendi kendilerini feshetmeleri en doğru yoldur. Bu çok uzun sürecek bir süreçtir. Reel sosyalizmin deneyi gösterdi ki, hem sanayi ve ticarete, hizmet alanında, hem de toprakta küçük üreticilerin toplumun sosyalizm aşamasında da bir karşılığı olduğu ortaya çıktı. Hasan İmamoğlu emin olabilir ki, şirketine sosyalizmde daha ihtiyaç olacaktır.

O halde yapılması gereken Erdoğan iktidarının keyfi uygulamalarına, mal ve mülkün üstüne çökülmesine, ırz ve namus çürümüşlüğüne, kayyımlarına karşı gelmektir. Bunun için Erdoğan iktidarına karşı geniş bir ittifakın yaratılmasıdır. Bundan sonra Hasan İmamoğlu'nun atacağı adım, komünistlerden Kürtlere, işçilerden köylü ve esnafa, kadınlardan gençlere, çevre aktivistlerinden akademisyenlere CHP'den DEM'e ve diğer sol ve demokratik partilere “*Erdoğan iktidarına karşı birleşelim!*” diye çağrı yapmasıdır.

Oğlu Ekrem İmamoğlu'nun ve şirketinin kurtuluşu, Demirtaş'tan Kavala ve Öcalan'a kadar tüm siyasi mahkûmların özgürlüğü, Kürt-Türk kardeşliğinin kurulması, ülkenin adalet ve demokrasiye kavuşması bu ittifakın sağlanmasıyla mümkündür.

TKP - 1920'den Açıklama:

ABD ve İsrail Ortadoğu'da ateşle oynuyor İran'a saldırılar hemen durdurulmalıdır!

ABD haftalardan beri İran'ı iki askeri uçak gemisi ve sayısız savaş gemisiyle kuşatıyor, geçen senenin Haziran ayındaki saldırılara İsrail ile birlikte yeniden başlanacağını ve bu kez İran'a diz çöktürüleceğini ilan ediyordu. Bir yandan

İran'la görüşmeler yapılırken, diğer yandan bu hazırlıklara hız veriliyordu. ABD ve İsrail'in niyetinin diyalog değil, saldırı olduğu her gün daha bariz ortaya çıkıyordu.

Hazırlıklarını tamamlayan ABD ve İsrail 28 Şubat 2026 sabahından itibaren

uluslararası hukuku hiçe sayarak İran'a saldırıya geçtiler. Binden fazla hedefi bombalamaya başladılar. Bu bombardıman sırasında İran devriminin dini lideri Hamaney ve önde gelen birçok üst düzey askeri komutan öldürüldü. İran bunun inti-

kamının alınacağını açıkla-
yarak başta İsrail olmak
üzere Katar'da, Bahrein'de,
Kuveyt'de, Birleşik Arap
Emirlikleri'nde, Suudi Ara-
bistan'da, Irak'ta bulunan
ABD üslerine saldırıya geçti
ve bölgede, bu arada Türki-
ye'de bulunan diğer ABD
üslerinin de hedefte olduğu-
nu bildirdi. Görülen o ki,
Ortadoğu'da sonunun zor
kestirilebileceđi bir savaş
dönelme başladı.

ABD ve İsrail'in bu kez
İran'da bir rejim değişikliği
gerçekleşinceye kadar saldırı-
rılara devam edileceği açıklama-
maları dikkate alındığında,
başlayan savaşın tüm Orta-
doğu'ya yayılacağına kesin
gözle bakılmaktadır. Erdoğan ve Dışişleri Bakanı
Fidan saldırıları protesto
etmek yerine, ABD'yi,
Trump'ı kızdırmamak için
başlayan saldırılar karşısında
"üzüntü ve endişelerini"
bildirmekle ve "anlaşmaz-
lıkların diyalog yoluyla çö-
zülmesi" gerektiğini açıklama-
kla yetindiler. Saldırıların
"Netanyahu'nun kışkırtmalarıyla"
başladığını açıklamaya kalktılar.

Şüphesiz bu saldırılarda
Netanyahu'nun, İsrail'in rolü
büyüktür. Çünkü İsrail Filistin sorununu istediği gibi
çözmekte ve Ortadoğu'da
kendi hegemonyasını kur-
makta kendisine en büyük
engel olarak İran'ı görmektedir.
Bunun için İran'ın nükleer
bir güce ve füze sistemlerine
asla sahip olmaması gerekmektedir.
İran ise Rus-

ya ve Çin'in desteği ile bu
konuda önemli bir mesafe
katetmiş durumdadır. Bu
nedenle İsrail uzun zaman-
dan beri İran'ı kendisine bir
"tehdit" olarak görmekte,
ABD ile birlikte İran'ın nükleer
gücünü ve füze sistemini
tahrip etmek için İran'a
karşı bir saldırı planlamak-
taydı. Geçen senenin Haziran
ayında yapılan saldırı
İran'ın beklenmedik füze-ve
dron saldırısı karşısında
kesilmek zorunda kalmıştı.
Şimdi ise hem ABD hem de
İsrail'in daha iyi hazırlan-
dıkları tahmin ediliyor.

Trump için İran'a saldırının
boyutu ve hedefi daha
büyüktür. Nükleer silaha
ve uzun menzilli füzelere
sahip olan bir İran ABD
karşısında dokunulmazlık
elde etmiş olur. Bu ise
ABD'nin dünyada kurmak
istediği hegemonyaya karşı
bir tehdittir. Bu nedenle
ABD böyle bir tehdit doğ-
madan İran'ın nükleer tesislerini,
füze sistemlerini İsrail'le
birlikte bombalamaktadır.
Bu kez sırf bombalamakla
kalmıyorlar, İran'

daki radikal Şii "Molla" re-
jimine son verip ABD ve
İsrail "dostu" bir rejimin
gelmesini hedefliyorlar.
Hamaney ve üst düzey komutanların
öldürülmesiyle bu yönde
bir ilk adım atıldığından
hareket edilmektedir. En azından
ABD ve İsrail bunu başarmakta
iddialılar. Ama belirleyici olan
sonunda İran halkı olacaktır.
Halka rağmen, halkın çıkarlarına
karşı olarak değiştirilecek
rejim yeni bir diktatörlük
olacaktır.

ABD'nin İran'a saldırmasının
bir diğer nedeni de, İran gibi
zengin petrol ve gaz yataklarına
sahip bir ülkenin kaynaklarını
ele geçirmek, sömürmek, Çin,
Rusya gibi rakiplerinin bu
zenginlikleri kullanmasını
engellemek, dünya çapında
yürüyen hegemonyaya mücadelesinde
İran'ın diğer Ortadoğu ülkeleri
gibi ABD'nin yanında yer
almasını sağlamaktır. Böylece
Rusya'yı güneyden de kuşatma
planı gerçekleşmiş olacaktır.
Şimdiye kadar İran, Rusya ve
Çin'le beraber hareket etmiş,
Çin'in petrol

ve gaz ihtiyacının büyük bir kısmını karşılamış, Çin ve Rusya öncülüğündeki BRİCS devletler topluluğuna katılmış, Ukrayna savaşında Rusya'yı desteklemiş, her bakımdan ABD'nin gözüne batmıştır. Trump'a göre İran'ın bu durumuna son vermenin zamanı gelmiştir. ABD, özellikle Çin ve

kesinlikle karşı çıkmakta, bu saldırıları memnuniyetle karşılayanları kınamakta, saldırı "vatanımızın ulusal egemenlik ve bağımsızlık hakkının açık bir ihhalidir!" demekte, saldırıyla yapılmak istenenin "İran'ın tiranlık boyunduruğundan ve mevcut diktatörlük hükümetinden kurtuluşunu müjdele-

Rusya ile dünya ölçüsünde girişeceği hegemonya mücadelesinde İran'ın kesinlikle ABD'nin yanında yer almasını istemektedir.

Şimdi hem askeri hem siyasi olarak ABD İran'a baskı yapmakta, „Molla” rejimini bertaraf ederek İran'ı kendisine bağlamaya çalışmaktadır. Bunun için Şah'ın oğlunu bile hazırlamaktadır. Ama ABD bu hesapları yaparken İran halkının kendi yanında olduğunu sanıyor. İran halkı demokrasi ve özgürlük istemektedir. ABD'nin isteği ise kendinden yana bir diktatörlüktür. İran Komünist Partisi TUDEH, ABD'nin ve İsrail'in ülkeye saldırısına

mek bir yana, İran'ı güçlü bir bölgesel ülke olarak yok etme ve Velayet-i Fakih rejimini, muhaliflerine karşı kanlı bir baskı programı ilan etmiş olan bağımlı ve otoriter bir hükümetle değiştirme girişimi” olarak belirtmektedir. TUDEH'e göre saldırılar mevcut tiranlık ve diktatörlük boyunduruğundan kurtuluşun habercisi değil, mevcut hükümeti despot bir rejimle değiştirme girişimidir. “İran Tudeh Partisi, İran'daki tüm ulusal ve özgürlük yanlısı güçleri ve dünyadaki tüm barışsever ve ilerici güçleri, bu kritik ve kader anlarında el ele verecek, İsrail ve Amerikan emperyalizminin vatanımıza

yönelik bu saldırganlığına son vermek ve barışı tesis etmek için tüm güçleriyle birleşmeye çağırıyor.”

TKP – 1920 TUDEH'in çağrısını destekler, ülkemizdeki tüm demokratik ve barışsever güçleri ABD ve İsrail'in İran'a saldırılarına karşı çıkmaya, Cenevre'de uluslararası bir katılımı İran'ın nükleer programı ve füze sistemi üzerine görüşmelere hemen başlanması için harekete geçmeye çağırılmaktadır. ABD'nin dünyada kurmak istediği hegemonyaya karşı çıkılmalıdır. Bir devletin, rejimi nasıl olursa olsun bir başka devletin işlerine karışma hakkı yoktur. Uluslararası sorunların çözüm yeri Birleşmiş Milletler olmalıdır.

TKP - 1920

www.tkp-online.com

8 Mart Dünya Kadınlar Günü: Bir saç örgüsü (Kezi) ve dayanışma

Serap AKTEPE

ANADOLU'da, Mezopotamya'da, Önasya'da tarihin en önemli dönemlerinde kadınlar hep özgür olmuşlardır. Ne erkek kendini kadından, ne de kadın kendini erkekten üstün görmüştür. Hem evde, hem toplumda, hem toprakta üretimde, hem dağda çobanlıkta kadınlar eşit olarak çalışmış ve yaşamışlardır. Kadına saygı hep var olmuştur. Zorla kabul ettirilen İslam inancına rağmen toplumun büyük kesiminde, özellikle Hanefilik ve Alevilikte kesin bir erkek kadın ayrımı görülmemiştir. Bunun önemli bir nedeni Türkiye'nin, Kürdistan'ın, Önasya'nın geniş köy ve kırsal alanına kapitalizmin tam girmemiş olması ve insanların düne kadar, 40-50 yıl öncesine kadar ya Asya tipi üretim tarzı, ya da kendine yeter üretim tarzıyla geçimlerini sağlıyor, "obalar" şeklinde komünal benzeri eşit, özgür, demokratik bir yaşam sürdürüyor olmalarıydı.

Yalnız toplumda ve üretimde değil, vatan ve toprak savunmasında da erkeklerle aynı görevleri üstlenebiliyorlardı. Bunun somut bir örneği Kurtuluş Savaşı'dır. Nâzım Hikmet kadınlarımız üzerine şöyle der:

*"Gece aydınlık ve sıcak
ve kağnılarda tahta yataklarında
koyu mavi humbaralar çırılçıplaktı.
Ve kadınlar
birbirlerinden gizleyerek
bakıyorlardı ayın altında
geçmiş kabilelerden kalan öküz ve tekerlek
öülilerine.*

Ve kadınlar

*.....
kadınlar,
bizim kadınlarımız
şimdi ayın altında*

*kağnıların ve hartuçların peşinde
harman yerine kehriban başlı sap çeker
gibi
aynı yürek ferahlığı,
aynı yorgun alışkanlık içindeydiler.
Ve onbeşlik şarapnelin çeliğinde
ince boyunlu çocuklar uyuyordu.
Ve ayın altında kağnılar
yürüyordu Akşehir üzerinden Afyon'a doğ-
ru."*

Kurtuluş Savaşı'nda Anadolu'da hem silah üretim atölyelerinde çalışan, hem cepheye kağnılarla top, mermi, silah yetiştiren Anadolu kadınlarıydı.

Rojava YPJ: Demokratik komünal toplum yaşamında bir rönesans

Anadolu'da, Önasya'da, Kürdistan'da yaşanan bu "ilkel" demokratik komünal toplum Vahabi, Selefist bağınaz İslam anlayışı topluma nüfuz ettikçe, çarpık kapitalist üretim biçimi topluma egemen oldukça, hem bu toplum yapıları çözülmeye, hem de kadının evde, toplumda, üretimdeki rolü değişmeye başladı. Kadının aşağılandığı, sosyal ve ekonomik yaşamda ikinci plana atıldığı erkek üstün eril toplum doğdu ve yerleşti. Kadının yeri mutfakla beşik arasında belirlenmeye başlandı. İslami yaşam kuralları topluma dayatıldıkça kadınla birlikte toplum da gericileşti.

Ama son 10-15 yılda insanlık Rojava'da Apocu anlayış ve yaklaşımla kadın özgürlükçü, ekolojik, halkların eşitliği, özgürlüğü ve özerkliğine dayalı demokratik komünal bir toplum ve yaşam inşasına şahit olmuştur. Bu ilkel komünal toplumun günümüzde bir üst düzeyde Önsya'da yeniden doğuyordu. Yıllardır feodalizmin ve Sünni Vahabi, Selefi İslam'ın etkisiyle özgürlüğünü kaybeden Kürt, Arap, Türkmen kadınının eşit olarak toplumun her alanında; evde, üretimde, yönetimde, ülke savunmasında özgürce yerini almasıydı. Rojavalı Kürt kadınları ülkelerine, topraklarına saldıran, terör eylemleriyle dünyaya kan kusturan İŞİD'le karşı cephede savaşmak için oluşturdukları

Kadın Gerilla Savunma Birlikleri, Yekineyen Parastina Jine, YPJ Birlikleriyle yerlerini aldılar. Erdoğan'ın "Kobane düştü düşecek!" dediği bir anda Kobane'den İŞİD'i atan, onları Rakka'ya, Deyir Zor'a kadar kovalayan, dünyayı İŞİD belasından kurtaran SDG birliklerinin başında YPJ'li kadın birlikleri bulunuyordu. YPJ'li kadınlar cephede savaşları, disiplinleri, anlayışları, bilinçli davranışlarıyla dünyanın hayranlığını kazandılar. Rojava'da yaratılan komünal demokratik özerk yönetiminde aldıkları rolle Ortadoğu'da yeni bir kadın kimliğinin doğmakta olduğunu tüm dünyaya gösterdiler. Cephede eli silahlı kadın, üretimde makina çalıştıran kadın, yönetimde Şura Başkanı kadın, dışarda diplomat olan kadın, Rojavalı kadın, kadın-erkek eşitliğinin bir en üst aşamada geliştirilmiş biçimiy-

di. Hâlâ feodal ilişkilerin, Sünni İslam kültürünün hüküm sürdüğü, kadının eve hapsedildiği, köleleştirildiği Arap, Kürt, Türk Önsya toplumlarında Rojava'daki kadın eşitlikçi, özerk, özgür, demokratik komünal yaşam sanki Suriye çölünün ortasında yeşeren bir vaha gibiydi, özgür kadının bu vahada yeniden doğuşu, rönesansıydı.

Vaha çölde ne kadar yaşayabilirdi?

Vahalar çölde beslendikleri su kaynağı su verdiği sürece yaşarlar. Çevre kuraklaştıkça su kaynaklarıyla birlikte vahalar da kaybolur. Rojava Vahası'nın İŞİD'e karşı mücadelesinin sürdüğü ve uluslararası dayanışma güçlü olduğu sürece yaşayacağı açıktı. Amerika'dan Avrupa'ya, Rusya'dan Çin'e kadar İŞİD teröristleri şehirleri kana bularken Suriye'de İŞİD'in tepesine binen YPJ'li gerillalar dünyanın en örnek kadınlarıydı. Kapalı İslam toplumunda özgür YPJ'li kadınlar çölde bir vaha olmaktan çok tüm Ortadoğu'yu değiştirecek, demokratikleştirecek bir konum ve duruma sahiptiler.

Bu "vaha"nın su kaynağı uluslararası dayanışmaydı, uluslararası güçlerin İŞİD'e karşı tutumuydu. 2024 senesinde bu tutumda köklü bir değişim yaşandı. ABD ve Avrupalılar Suriye sorununu İslami cihatçı guruplarla anlaşarak çözmeye karar verdiler. Tüm gizlilikle yetiştirdikleri HTŞ lideri Colani'ye, (Ahmet El Şara'ya), hazırladıkları plan gereği, 27 Kasım 2024'de "İdlib'ten çık, yürül!" dediler. Cihatçılarıyla yola çıkan Colani Halep'i, Hama'yı alarak 8 Aralık 2024'de Şam'a girerek Esad'ı devirdi ve Şam'ın, Suriye'nin yeni hâkimi oldu. Uluslararası güçler, başta ABD olmak üzere, Şam'daki yeni Selefi İslami rejimi tanıdılar, hemen ilişkiye geçtiler, İsrail'i yeni rejimin ve Ortadoğu'nun efendisi olarak tüm halklara kabul ettirdiler. Erdoğan Türkiye'si de bu komplo planının içindeydi.

Rojova ve Kürtler, Türkler için yeni bir durum

Bu yeni gelişme en başta Rojava, YPJ için yeni bir durumdu, varlık-yokluk sorunu. Zira ABD'nin yeni Suriye özel tem-

silcisi Tom Barrack İŞİD'le mücadelede SDG'nin, Kürtlerin görevinin sona erdiğini, Kürtler dahil tüm ulusal ve dinsel grupların yeni Şam rejimine katılarak Suriye'nin birliğinin ve merkezi yapısının gerçekleştirilmesi gerektiğini ilan etti. Bu Kürtler için kabul edilebilir bir durum değildi. SDG ve lideri Abdi 10 Mart 2025 Mutabakatı'na uygun olarak tüm etnik ve dinsel grupların eşit olarak katılacağı demokratik bir yapının Şam'da oluşturulması için uğraşmaya başladı.

Ama başta ABD olmak üzere ne Avrupalılar, ne İsrail ve Türkiye hem kendi ülkelerinde, hem Suriye'de gerçek demokratik bir oluşumu asla istemezler ve izin de vermezler. Onların istedikleri kendi çıkarlarına uygun seçimli sözde bir demokratik yapının işlemesidir. Daha da iyisi bu yapının otoriter olmasıdır. Bu konuda El-Şara'nın akıl hocalığını İsrail ve Türkiye yaptı. Önce Aleviler susturuldular, sonra Durziler. Sıra Kürtlere geliyordu. Bunun kolay olmayacağını hepsi biliyorlardı. Çünkü Rojava'daki özerk yapı halk tarafından benimsenmiş, onu savunacak güçler hazır. Bunun başında da YPJ'li kadın gerillalar geliyordu. Bu nedenle Kürtlere bir saldırının çok iyi hazırlanması gerekiyordu. Bu hazırlıkta Türkiye'nin, özellikle Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın büyük rolü oldu. Ama Türk tarafı bu arada bir gerçeği de gördü. Bundan böyle Suriye ve Ortadoğu'da esas aktör kendisi değil, İsrail'dir. Bu onları biraz panikletti. Ne yapılması konusunda Türklerin Kürtlerle yeni bir iç cephe, yeni bir ittifak kurma zorunluğunu getirdi. Bu da Öcalan'la Bahçeli'nin öncülüğünde yeni bir süreci başlattı. Bu, başarılması durumunda, yalnız Türkiye'yi değil, Rojava'yı, hatta tüm Ortadoğu'yu etkileyebilecek olan bir süreç-

tir. Rojava'nın yaşamasıyla bu süreç biraz içiçeydi. Bunun için önce Rojava "meselesinin" hallolması gerekirdi ama bu nasıl olacaktı?

Rojava'ya, SDG'ye, YPG ve YPJ'ye saldırı

Önce Ocak 2026 başında hem ABD, hem İsrail, hem Türkiye Suriye rejimiyle Paris'te yaptıkları toplantıda SDG'ye, Kürtlere bir ders verilmesi, onların "miyadının" dolmuş olduğunun bildirilmesi konusunda anlaştılar. 6 Ocak 2026'da El-Şara'nın İŞİD dahil cihatçılardan oluşan HTŞ-Birlikleri SDG'ye,

Kürtlere karşı önce Halep'te başlayan, Rakka'da, Deyir Zor'da devam eden ve Kürtleri Kobane ve Kamışlo'ya sıkıştıran bir saldırıya geçtiler. Hedef Rojava'daki özerkliğin kaldırılması, SDG'nin, YPG'nin ve YPJ'nin kendisini feshetmesi ve bireyler olarak sözde Suriye ordusu HTŞ'ye katılmasıydı. Yalnız Türkiye değil ABD ve İsrail de bunu istedi. Hedef Ortadoğu'da özellikle kadın özgürlükçü demokratik bir yapıya ve gelişmeye izin vermemekti. Unutulmamalı, büyüğü veya küçüğü emperyalist

güçler tüm sosyal ve toplumsal, ekonomik alanda tam bir gericilik, saldırganlık, demokrasi ve özgürlük düşmanlığı demektir. Ama emperyalizmi geriletecek tek güç de işçi ve emekçilerin, halkların, sağduyulu güçlerin birliği ve karşı koymasındır.

Köşeye sıkışık bu zor koşullarda Rojava'nın yardımına koşan en başta 4 devlet arasında parçalanmış ve Avrupa diasporasında yaşayan Kürtler oldu. Başta Barzani ve Talabaniler, DEM'liler, KCK'lılar, Avrupalı Kürtler "Rojava yalnız değildir!" diye ayağa kalktılar, Rojava çevresinde ilk kez böylesine geniş ve kapsamlı, dayanışmacı bir Kürt birliği doğdu. Denebilir ki, Rojava Kürtlerin

ilk kez kendi parçalanmışlıklarını aştıkları yer oldu, Kürtlerin ulus bilinciyle yeniden doğuşunun ilk adımı oldu. Buna Türkiye'den Avrupa'ya, ABD'ye kadar bir çok demokratik, sağduyulu aydının, vekil ve senatörlerin tepkisi de eklenince hem Suriye yönetimi, hem ABD, İsrail ve Türkiye geri adım atmak zorunda kaldı ve 30 Ocak'ta hem SDG güçlerinin tugaylar şeklinde Suriye ordusuna entegrasyonunu ve özerk yönetimin birçok alanda muhafazasını içeren yeni bir anlaşma yapıldı. Rojava Kürt ve uluslararası dayanışma sonunda eski gücünde olmasa da yaşamaya devam edecektir. Bu gerici ve emperyalist güçlerin dayatmalarına bakıldığında küçümsenmeyecek bir kazanımdır.

İŞİD ve cihatçıların YPJ düşmanlığı

Ocak başında Halep'te SDG'ye, Kürtlere saldırıya geçen HTŞ birliklerinin içindeki İŞİD'çiler ve cihatçılar özellikle YPJ kadın gerillalarıyla hesaplaşmak için ellerine büyük bir fırsat geçirmiş oldular. Zira onlar Kobane'den başlayıp, Rakka'dan Deyir Zor'a kadar kovalayanların başında YPJ kadın gerillaların olduğunu asla unutmadılar. Bu nedenle Halep'e girdiklerinde ele geçirdikleri kadın gerillaları paramparça edip binaların yüksek katlarından aşağıya attılar. Yeni bir barbarlık ve insanlık suçu işlediler. Bununla yetinmediler. Rakka'ya girdiklerinde ele geçirdikleri bir kadın gerillanın saç örgülerini-

ni kesip sosyal medyada poz verdiler.

Saçı, hele örgüsü (Kürtçe KEZİ) bir kadının kutsalıdır. Saç örgüsünü kesmek bir kadına karşı işlenen en büyük cinayetlerden biridir. Sosyal medyada elinde kadın geril-

lanın kesilmiş saç örgüsüyle bir HTŞ-İŞİD canisinin videosu yayımlanır yayınlanmaz kamuoyunda büyük bir tepki uyandı. Başta Pervin Buldan olmak üzere DEM'li kadınlar saçlarını örmeye başladılar. Böylece hem katledilen gerillayla dayanışmalarını gösterdiler, hem de bir kez daha Şam'daki Selefi İslami rejimin özgür kadın düşmanı tutumunu ortaya koydular.

Bu 8 Mart'ta YPJ ile dayanışma yükseltilmeli

HTŞ-İŞİD'çinin pervasızlığına karşı tepki yalnız DEM'li kadınlardan gelmedi. Sosyal medyada da duyarlı birçok kadın saçını öreerek hem İŞİD'e hem El-Şara rejimine karşı meydan okumaya başladılar. Bunlardan biri İzmir'de 16 yaşındaki bir kız çocuğu, bir kız öğrencisi idi. Diğeri İzmit'te bir hemşire idi. Olayın hızla yayılmasından ve toplumsal bir tepkiye dönüşmesinden korkan Erdoğan hemen polis ve savcılarını harekete geçirdi. İzmir'de saçını öreerek protestoya katılan öğrenci “örgüt propagandası

yapmaktan” gözaltına alındı. İzmit'de hemşire “Devlet Memurları Kanunu ile Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri”ne aykırı davranmaktan tutuklandı. Ama protestolar durdurulamadı. Kürdistan'ın dört bir parçasında ve dünyada sanatçıların, akademisyenlerin katılımıyla saç örgüsüyle dayanışma ve protesto devam etti.

Hem Şam'daki gerici El-Şara rejimi, hem Türkiye'de ve dünyada emperyalist güçler çok iyi biliyorlar ki, bir toplumda demokratik gelişmeleri, özgür yaşamı durdurmanın ve o toplumu köleleştirmenin yolu kadını köleleştirmekten ve kadının toplumsal yaşama eşit haklı özgür katılımını önlemekten

geçmektedir. Bir toplumun demokratikleşmesinin ve ilerlemesinin ölçüsü o toplumda kadının özgürlüğüdür. Böyle özgür bir toplum YPJ öncülüğünde Suriye çözümlerinde Rojava vahasında yeşerdi. Şam'dan, Ankara'dan, Paris'ten Washington'a kadar tüm gericielerin hedefinde YPJ'nin olmasının nedeni, YPJ yenilmeden Rojava'nın yenilemeyeceği, Rojava'daki özgür, demokratik komünal düzenin yok olmayacağıdır. Bu nedenle YPJ'nin yaşaması gerekmektedir. Bu 8 Mart'ta her tarafta YPJ ile, kadın özgürlüğü ile dayanışma yükseltilmelidir. Kadının özgürlüğü elinden alındığında toplumu köleleştirmek çok daha kolaydır. Unutulmamalı: Türkiye toplumunda demokrasiyi, hak ve özgürlükleri, adaleti ve yargıyı yok etmeye Erdoğan İstanbul Sözleşmesini yürürlük-

ten kaldırmakla, kadınların özgürlüğünü ellerinden almakla başladı. Bu nedenle toplumda yeniden demokrasiyi, hak ve özgürlükleri kazanmanın yolu işçi sınıfı ve emekçilerle birlikte kadınların, gençlerin, akademisyenlerin, çevre aktivistlerinin ortak mücadele etmeleridir. İşçinin sömürden, kadının baskıdan, doğanın yağmadan, halkların zulümden kurtuluşu bu ortak mücadeleyi gerektirmektedir, bu da bizlerin elindedir. Bunun ilk adımı sürecin başarıyla sonuçlanması için mücadeleyi, YPJ ile dayanışmayı yükseltmektir.

Yaşasın 8 Mart dünya kadınlar günü.

Yaşasın sömürüye, baskıya, zulme, talan ve yağmaya karşı ortak mücadele!

Yaşasın YPJ'li kadınları özgür mücadelesi!

Ateşin Hafızası: Newroz ve Özgürlüğün Birikimi

Ceylan DENİZ

TÜRKİYE yarım asırdır aynı meselelerin etrafında dönüyor. Adı konuldu, geri çekildi. Tanımlandı, inkâr edildi. “Kürt sorunu” dendi, sonra mesele güvenlik başlığına sıkıştırıldı. Oysa bu, temelde bir demokrasi ve özgürlük sorunudur.

Devlet uzun yıllar bu meseleyi bir güvenlik parantezi içinde ele aldı. Olağanüstü hâller, geniş yetkiler,

askeri operasyonlar, kayyum uygulamaları, kapatma davaları... Güvenlikçi refleks büyüdükçe siyasal alan daraldı. Daraldıkça temsil zayıfladı. Temsil zayıfladıkça sorun daha da derinleşti. Bu bir kısır döngüdür. Anayasa yurttaşları eşit kabul ettiğini söylerken, uygulamada eşitliği sınırlı tuttu. Anadilin kamusal alandaki yeri sürekli tartışma konusu oldu. Yerel yönetimlerin yetki-

leri merkezi idarenin gölgesinde kaldı. Seçilmişlerin yerine atanmışların geçirilmesi sıradanlaştı. Hukuk, evrensel normlarla değil, siyasi iklimle ölçülür hâle geldi.

Bir ülke güvenlik politikalarıyla ayakta kalabilir; ama güvenlik politikalarıyla demokratikleşemez. Elli yıl boyunca silah konuştu. Her konuştuğunda siyaset biraz daha sustu. Her sustuğunda

toplum biraz daha kutuplaştı. Onbinlerce insan hayatını kaybetti. Milyonlarca insan doğduğu yerden koptu. Ekonomik maliyet hesaplanabilir belki; ama kaybolan güven duygusunun hesabı yok. Şimdi bahar yeniden kapıya geliyor. Takvimler bir kez daha Newroz'u gösteriyor. Newroz yalnızca bir bayram değildir. Kürtler için o, hafızanın ateşidir. Yüzyılların biriktirdiği itirazın, direnişin ve yeniden doğuşun sembolüdür. Efsanelerde bir demirci çekiciyle zulmün kapısını kırar; dağlarda ateşler yakılır ve karanlık bir geceden sonra güneş yeniden doğar. Her Newroz'da o ateş aslında aynı soruyu sorar: *"Bir halkın özgürlük arayışı ne kadar ertelenebilir?"*

Bugün tüm olumlu ve olumsuz gelişmelere rağmen Kürtler için Newroz yine aynı anlamı taşıyor: Direnişin ve özgürlük arzusunun sembolü. Fakat aynı zamanda acı bir gerçek de ortada duruyor. Bunca bedelden sonra bile özgürlük hâlâ uzak bir ufuk gibi görünüyor.

Yine de tarih bize şunu öğretir: Özgürlük bir anda doğmaz. Birikir.

Özgürlük bazen bir nehir gibi akar, bazen de bir baraj gibi dolup taşmayı bekler. Yıllar boyunca damla damla biriken bir irade vardır. Dilin korunması, kültürün yaşatılması, kimliğin inkâr edilmemesi için verilen küçük

mücadeleler... Her biri o baraj gölüne düşen yeni bir damladır. Ve bazen tarih yalnızca tek bir damla ister.

Bu yüzden Newroz yalnızca geçmişi hatırlamak değildir. Aynı zamanda geleceğe dair bir inadı canlı tutmaktır. Çünkü ateşin anlamı tam da burada yatar: Karanlık ne kadar uzun sürerse sürsün, bir kıvılcım yeter. Ama gerçek bir barış ve özgürlük yalnızca sembollerle kurulamaz. Eğer bu ülke gerçekten birlikte yaşamak istiyorsa, meseleyi güvenli parantezinin dışına çıkarmak zorundadır. Eşit yurttaşlık tartışmasız bir ilke hâline gelmeden, kimlik ve dil anayasal güvence altına alınmadan, yerel demokrasi güçlenmeden ve hukuk devleti herkese aynı mesafede durmadan kalıcı bir huzur kurulamaz.

Barış cesaret ister. Çünkü barış alışılmış güç dengeslerini değiştirir. Siyasi risk doğurur. Ama risk alınmadan tarih değişmez.

Türkiye tek renk değil.

Tek hafıza değil. Tek hikâye hiç değil. Bu çoğulluğu inkâr ederek bir yüzyıl daha geçirilebilir belki; fakat demokratik bir gelecek kurulamaz. Birlikte yaşamayı anayasal güvenceye bağlayamazsak, birlikte yaşamayı sürekli pazarlık konusu yaparız. Sürekli pazarlık ise huzur üretmez.

Newroz ateşi her yıl yeniden yakılıyor. Çünkü o ateş yalnızca bir bayramın değil, aynı zamanda bir umudun işaretidir.

"Bir halkın "henüz bitmedi!" diyen hafızasıdır.

Belki bugün özgürlük uzak görünüyor.

Belki yol uzun, yük ağır.

Ama tarih çoğu zaman sessizce birikir.

Ve bazen, gerçekten de, bir damla barajı taşırır.

Eğer şimdi yeni süreci Türk, Kürt, tüm Türkiye hakları birlikte savunur ve başarıya ulaştırırsa, barajı taşıyabilir ve özgürlüğe giden yolun önünü açabilir.

2026 Newroz'u bunun bir adımı olsun.

Bîranîna Agir: Newroz û Tomarkirina Azadiyê

Ceylan DENÎZ

TIRKIYE nîv sedsal e li dora heman mijarê dizivire. Navê wê hat dayîn, paşê hate vekîşandin. Hate pênasekirin, paşê hate înkarkirin. Navê wê "pirsgirêka Kurd" hate dayîn, paşê pirsgirêk bi qada ewlehiyê ve hate sînardarkirin. Lê di bingehê xwe de, ev pirsgirêkek demokrasî û azadiyê ye.

Bi salan e, dewletê xwestê wê pirsgirêkê di çarçoveyê ewlehiyê de çareser bike. Rewşên awarte, desthilatên berfirah, operasyonên leşkerî, tayînkirina wesayetan, dozên girtinê... Her ku refleksa ewlehiya-navendî mezin dibû, qada siyasetê tengtir dibû. Her ku teng dibû, temsîl qels dibû. Her ku temsîl qels dibû, pirsgirêk kûrtir dibû. Ewe veçerxanek xerab e. Her çend Destûr dibêje ku ew welatîyan wekhev dibîne, di pratîkê de wekhevîyê sînardar dike. Cihê zimanê dayikê di qada giştî de mijarek nîqaşê ya berdewam ma. Desthilatên rêveberiyên herêmî di siya rêveberiya navendî de man. Guhertina rayedarên hilbijartî bi yên tayînkirî bû tişteki asayî. Qanûn ne bi normên gerdûnî, lê bi keşûhewayaya siyasî

hate pîvandin. Welatek dikare bi polîtîkayên ewlehiyê li ser piyan bimîne, lê bi polîtîkayên ewlehiyê nikare demokrasîyê dabîn bike. Pêncî salan çek axivîn. Her carê ku ew diaxivîn, siyaset hinekî bêdengtir

neyan de, hesinkar deriyê zilmê bi çekûçê xwe dişkîne; li çiyayan agir tê vêxistin, û piştî şevêk tarî, roj dîsa hiltê. Her Newrozê, ew agir bi rastî heman pirsê dipirse: Lêgerîna azadiyê ya gel çiqas dikare were paşxistin?

dibû. Her carê ku ew bêdeng dibû, civak hinekî polarîzetir dibû. Bi deh hezaran kesan jiyana xwe ji dest dan. Bi milyonan ji cihê jidayikbûna xwe hatin koçkirin. Dibe ku zererên aborî bêne hejmartin, lê windakirina baweriyê bêpîvan e. Niha bihar dîsa li derî dixê. Salname careke din Newrozê nişan didin. Newroz ne tenê cejnê e. Ji bo Kurdan, ew agirê hizir û ramanan e. Ew sembola sed-salan a protesto, berxwedan û ji nû ve zayîne ye. Di efsa-

Tevî hemû pêşketinên erênî û neyînî yên îro, Newroz hîn jî ji bo Kurdan heman wateyê diparêze: sembola berxwedanê û xwesteka azadiyê ye. Lê di heman demê de, rastiyeke bi êş di naverastê de dimîne. Tevî ewqas qurbanîyan jî, azadî hîn jî wekî asoyek dûr xuya dike. Lê dîrokê ev yeke fêrî me kirîye: azadî di cih de çênabe. Ew kom dibe. Azadî carinan mîna çemekê diherike, carinan jî mîna bendavekê tije dibe û di serda hildiçe. Îra-

deyek heye ku di nav salan de dilop bi dilop kom bûye. Têkoşînên piçûk ji bo parastina ziman, ji bo zindî hiştina çandê, ji bo pêşilêgirtina înkarkirina nasnameyê... Her yek dilopek nû ye ku dikeve vê bendavê. Û carinan dîrokê pêwistî tenê bi dilopekê heye.

Ji ber vê yekê, Newroz ne tenê bîranîna rabirdûyê ye. Her wiha biryardariya ji bo paşerojê jî zindî dihêle. Ji ber ku wateya agir tam li vir e: tarîfî çiqas bidome jî, çirûskê bes e. Aştî û azadiya rasteqîn tenê bi sembolan nayê dabînkirin. Ger ev welat bi rastî bixwaze bi hev re bijî, divê ji çarçoveya ewlehiyê derkeve. Aştîya mayînde bêyî ku hemwelatîbûna wekhev bibe prensîbek bê gu-

man, bêyî ku nasname û ziman di destûra bingehîn de werin garantîkirin, bêyî ku demokrasiya herêmi were xurtkirin û bêyî ku serweriya hiqûqê bi wekheviyê ji bo her kesî were sepandin, aştîya mayînde nayê dabînkirin.

Aştî cesaretê dixwaze. Ji ber ku aştî hevsengiyên hêzê yên elimandî diguherîne. Ew rîska siyasî diafirîne. Lê dîrok bêyî ku rîsk bigire nikare xwe biguhere. Tirkîye ne yekreng e. Ew ne yek helwest e. Bê guman ew ne xwediyê yek çîrok e. Dibe ku sedsalek din jî bi înkarkirina vê pirjîmariyê were derbas kirin; lê paşerojek demokratîk nayê avakirin. Ger em nekarin bi rêya destûrî hevjiyanekê garantî bikin, em ê bi berdewa-

mî hevjiyanê bikin mijara danûstandinan. Û danûstandina domdar aştîyê bi xwe re nayîne. Agirê Newrozê her sal ji nû ve tê vêxistin. Ji ber ku ew agir ne tenê sembola cejnê ye, lê di heman demê de sembola hêviyê ye jî. Ew bîranîna gelekê ye ku dibêje, "Hîn neqediyaye." Belkî îro azadî dûr xuya dike.

Belkî rê dirêje, bar giran e. Lê dîrok pir caran bédeng tomar dibe. Û carinan, bi rastî, dilopek jî dikare bendavê biherikîne. Ger Tirk, Kurd û hemû Tirkîye bi hev re vê pêvajoya nû biparêzin û bi ser bixin, ew dikarin bendavê biherikînin û rê ji bo azadiyê vekin. Bila Nevroza 2026an gavek di vî alî de be.

İşçileri, emeklileri, memurları yoksullaştıran enflasyona Bu Hükümet Gem Vuramaz!

Mümin TOPRAK

İŞÇİLER, emekçiler, emekliler, memurlar, halklarımızın büyük kesimi durmayan enflasyon ve pahalılık altında ezilmekte, yoksullaşmakta, hayat yaşanmaz ve çekilmez hale gelmektedir.

Hükümet 2026 yılı için yıllık enflasyonu yüzde 16 olarak hedeflemektedir. Bu hedefin ne kadar suni ve iradeci bir hedef olduğunu Ocak ve Şubat aylarında yaşanan enflasyon tüm çıplaklığı ile ortaya koymuştur.

Devlet kuruluşu TÜİK'e göre enflasyon artışı Ocak 2026'da yüzde 4,84 ve Şubat 2026'da yüzde 2,96 olmuştur. Yalnız bu iki ayda enflasyon yüzde 7,8 oranında artmıştır.

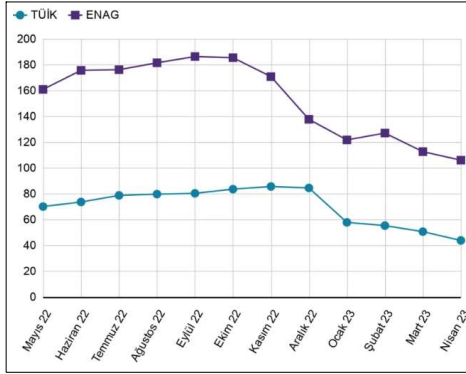
Hükümetin 2026 yılı için koyduğu yüzde 16'lık hedefin yarısına hemen hemen bu iki ayda ulaşılmıştır. Yüzde 16'lık hedefi tutturmak için enflasyonun geri kalan 10 ayda her

ay için yüzde 0,82 oranında artması gerekmektedir ki, bu en gelişmiş ülkelerde bile mümkün değildir.

Buna bir de bölgemizdeki savaş eklenince 2026 yılı için hedef alınan yüzde 16 bir hayal olarak görülmektedir. Çünkü savaş nedeniyle enflasyon daha şimdiden atağa kalkmış durumdadır. 2026 yılı için en az yüzde 40'lık bir enflasyon tahmin edilmesi gerekmektedir.

Enflasyonla eriyen işçi ücretleri ve emekli aylıkları

Hükümetin enflasyon hedefini böylesine küçük tutmasının, yıl sonu enflasyonunu düşük göstermesinin nedeni ise yıl sonunda asgari ücretin ve emekli aylıklarının artışını baskılamak içindir. Çünkü bu ücret ve aylıklar enflasyon oranında yükseltilmektedir. Hükümet enflasyonu düşük göstermek için çekirdek enflasyon, sepetteki mallar ve onların enflasyona etki oranları gibi değişik

yöntemlere başvurmaktadır. Bu nedenle TÜİK'in enflasyon oranıyla bağımsız ENAG kuruluşunun enflasyon oranı arasında büyük farklar görülür. 2025 yılı için TÜİK enflasyonu yüzde 30,89 verirken, ENAG bu oranı yüzde 56,14 olarak vermiştir. Neredeyse TÜİK'in resmi enflasyon oranının iki katıdır. Ayrıca çoğu kez enflasyon oranıyla bir malın fiyat artışı birbirini tutmaz. Vatandaş TÜİK'in enflasyon verilerine asla inanmaz. O hep pazarda aldığı malın fiyatına bakar ve kendi enflasyon oranını bulur.

Buna rağmen Erdoğan yıl başında asgari ücret artışını yüzde 27 olarak saptadı ve 1 Ocak 2026'dan beri asgari ücret 28 bin 75,50 lira oldu. İki ay içinde (Ocak ve Şubat 2026) bu ücret yüzde 7,8 oranında eridi. Bu ise asgari ücret için 2 bin 190 lira demektir. En düşük emekli aylığı ise 20 bin lira olarak saptandı. Enflasyon bunun da 1560 lirasını eritti. Bu halkın satın alma gücünün açıkça düştüğünün bir göstergesidir. Bunun için işçi ve emekliler "Erdoğan hükümeti döneminde yoksullaştık!" diye feryat etmektedirler. Feryat edenlerin sayısı ise hiç de az değildir. Ülkemizde asgari ücretle çalışanların sayısı 11 milyon 200 bin kişidir. 20 bin lira ve altında emekli maaşı alanların sayısı ise 4 milyon 917 bin kişidir. Diğer emekliler ise 20 bin liranın çok çok üstünde aylık almıyorlar. SGK'ya göre Türkiye'de yaklaşık 17 milyon (16 milyon 997 bin 274 kişi) emekli bulunmaktadır. Bunların yüzde 90'ı 25 bin liranın altında aylık almaktalar ve bu parayla geçinmek zorundalar. 25 bin liranın üstünde emekli aylığı alanların sayısı ise sadece 640 bin kişidir.

Erdoğan iktidara gelmeden önce asgari ücret ve emekli aylıkları bugünkü Erdoğan döneminden kat kat iyiydi. Erdoğan iktidarında fakirlik ve yoksulluk çığ gibi artmıştır. Erdoğan işçiden, emekçiden, emekliden alıp zengine vermektedir. Türkiye'de nüfusun zengin olan yüzde 20'si ülkenin toplam gelirin yüzde 48,1'ini, yani hemen hemen yarısını alırken, nüfusun en yoksul yüzde 20'si, yani asgari ücret alanlarla 20 bin lira ve altında emekli aylığı alanları toplamı, tüm gelirden ancak yüzde 6 gibi bir pay almaktadır. Dünyada milyarder sayısını veren Forbes kuruluşu 2025 yılında Türkiye'de 35 milyarder olduğunu ve bunların servetlerinin yaklaşık 80 milyar dolar olduğunu bildirmektedir. Ki, bu Türkiye'nin milli gelirinin yüzde 5'i yapmakta, bu da hemen hemen nüfusun en yoksul yüzde 20'sinin aldığı paya eşittir. Bunlar Erdoğan iktidarında fakirleşme ve yoksullaşmanın boyutunu gösteren sadece birkaç sayıdır.

ABD ve İsrail'in İran'la savaşı enflasyonu ve pahalılığı hızla arttırmaktadır

Şubat ayındaki yüzde 2,96 enflasyona yıllık bakıldığında yüzde 31,53 enflasyon demektir. Merkez Bankası ise inadına, "2026'da enflasyon yüzde 16 olacak" diyor. Bu ise yalnız imkânsız değil, halkla alay etmektir. Bunun imkânsızlığını gösteren birincisi temel mallardaki yüksek fiyat artışları, ikincisi de İran savaşının yol açtığı yüksek petrol fiyatlarıdır.

2026 Ocak ve Şubat aylarında gıda, ulaşım, enerji ve konut gibi temel ihtiyaç mallarında fiyat artışları beklenenden çok daha yüksek olmuştur. Ocak ayında gıda fiyatları yüzde 6,59, Şubat ayında da yüzde

6,89 arttı. İki aylık gıda fiyat artışı yüzde 13,48 olup bu ise yıllık yüzde 36,44 enflasyona tekabül etmektedir. Aynı artış ulaşımda yüzde 28,86, enerji ve konutta yüzde 42,33 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların düşmeyeceği, daha da yükseleceğinden herkes emin olabilir. Çünkü ABD ve İsrail'in İran'a saldırısıyla başlayan savaş hızla Ortadoğu'ya yayılmaktadır. Karşılıklı atılan füze ve dronlarla hem İran'daki hem Körfez ülkelerindeki petrol tesisleri tahrip edilmekte, hem İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatmasıyla Basra Körfezi'nden petrol akımı durmuş olmaktadır. Basra Körfezi'nden çıkan petrol dünya petrol ihtiyacının yüzde 20'sini karşılamaktadır. Bu gelişmeler dünyada petrol sıkıntısına yol açtı ve petrol fiyatlarını tetikledi. Savaştan önce, yani Şubat sonu Mart başında bir varil petrol 65-73 dolar üzerinden

işlem görürken, savaş sonrası 100-113 dolar üzerinden işlem görmeye başlamıştır. Bu artış her ülkede, Türkiye'de de benzin ve mazot fiyatlarının arka arkaya zamlanmasını getirmiştir.

Türkiye'de ilk zam 5 Mart'ta geldi. Benzine 92 kuruş ve motorine (mazota) 3 lira 11 kuruş zam yapıldı. Bir litre benzin 59,32 liraya, bir litre motorin 63,51 liraya yükseldi. Ankara ve İzmir'de artılar daha yüksek oldu. Mart ayında 2-3 kez daha zam yapıldı. Mart ayı ortası itibarıyla İstanbul'da 1litre motorin 65 lira sınırını, bir litre benzin 61-62 lira bandını aşarak en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ama bu seviyede durmayacaktır. Savaş devam ettiği ve savaş tahribatı kaldırılmadığı sürece petrol fiyatlarının bu yıl artarak bir varilin 200 dolara çıkabileceği bile tahmin edilmektedir. Petrol fiyatlarının artması demek benzin ve motorinin artan fiyatları yalnız araç sahiplerini mağdur etmeyecek, tüm ekonomi bu yükselişten etkilenecektir. Çünkü petrol, yani akaryakıt fiyatlarının artmasıyla en başta enerji, ulaştırma fiyatları ve uluslararası taşımacılık maliyetleri artacak ve bu artışlar başta gıda olmak üzere tüm temel ihtiyaç maddelerini etkileyecektir. Enflasyon ve fiyat artışları gemlenemez hale gelecektir. Petrol fiyatına dayalı fiyat ve enflasyon artışlarını gemlemenin yolu ise ABD ve İsrail'e baskı yaparak İran'a saldırılarının, açtıkları savaşın hemen durdurulması sağlanmalıdır. Aksi takdirde savaş altında yoksullaşan, ezilenler işçi ve emekçiler, zenginleşenler ise başta silah patronları ve diğer patronlar olacaktır. ABD ve İsrail'den hemen savaşı durdurması, barış ve müzakerelere yoluna dönmesi savunulmalıdır.

Türkiye'de yüksek enflasyonun politik, ekonomik nedenleri

Yalnız savaş nedeniyle değil, petrol fiyatları taşıma ve enerji maliyetlerini her zaman belirlediği için önemli bir enflasyon nedenidir. Savaş bunu sürekli artırır. Türkiye'de enflasyonun sürekli yüksek olmasının başka nedenleri de vardır. Her alanda üretimin yeterli, ülke ekonomisinin dengeli olma-

ması, ihracatın ithalatı karşılama ve sürekli bir dış ticaret açığının, cari açığın ortaya çıkması, dövize, dolara olan ihtiyacın yüksek olması, ülkenin sürekli borçlanması ve yüksek faiz ödemek zorunda kalması ve iktidarların yanlış ekonomi politikalar uygulamasıdır. Bunlara ek olarak bir de iktidarların israf, yağma ve talanlarıdır. Özellikle Erdoğan iktidarında *"itibardan tasarruf olmaz"* denilerek israfın, kayırmacılığın had safhaya ulaşması enflasyonun gemlenemesinin esas nedenlerinden biri olmaktadır. Kendi çevresindeki iş insanlarına döviz bazında verdiği yolcu garantili hava limanlarına, yollar ve köprülere, hasta garantili şehir hastanelerine ödenen milyar dolar "avantalar" enflasyonun körüklenmesine neden olmaktadır.

Ama esas neden katma değeri yüksek, ülkeye döviz getirecek üretimin yapılamaması, bu nedenle sürekli döviz bulma peşinde koşulmasıdır. Ülkeye üretime yönelik yatırım için gelen döviz devede kulaktır. Gelen döviz borsaya gitmekte, bir yatırıp beş kazandıktan sonra ülkeyi soyarak, hiçbir hayır olmadan, milyarlar zarar vererek çekip gitmektedir. Ülke ekonomisi üzerinde döviz baskısı kalkmadan ülkenin beli doğrulmaz, enflasyon tek hanelere düşürülemez.

Erdoğan köprüleri, yolları, havalimanlarını, şehir hastanelerini yap-ışlet-devret modeliyle belli şirketlere yaptırırken devletin cebinden 5 kuruş çıkmayacağını söyler dururdu. Ama gerçek tam tersiydi. Çünkü devlet yapılan köprü, yol ve havalimanı için yolcu, hastahaneler için hasta garantisi veriyordu. Bu garanti sayıları gerçekleşmediği zaman açığı devlet bütçeden karşılıyordu. Bu garanti edilen sayılar hiçbir zaman gerçekleşmedi. Devlet her yıl bütçeden bu şirketlere

milyarlar ödedi. İşte birkaç sayı: Devlet, Şehir hastahaneleri için 2025 yılında 111,1 milyar TL ödedi. 2026 bütçesinden köprü ve otoyollar için ayrılan kaynak 101,3 milyar TL'dir. Bunlar enflasyonu artıran sayılardır ve hepsi vergilerle halkın cebinden çıkan paralardır. Enflasyonu esas azdıran borçlanma, faiz ödemeleri ve bütçe açığıdır. 2025 yılında bütçeden ödenen faiz miktarı 2 trilyon 54,4 milyar TL'dir. Bütçe açığı ise 1,8 trilyon TL olarak gerçekleşti. Bu sayılar 2026 yılında daha da artacaktır. Türkiye'nin iki yakası bir araya gelmeyecektir.

1950 Menderes döneminden başlayarak, Demirel, Özal gibi sağcı iktidarlar dönemlerinde Türkiye bütçesi hep açık vermiş, iki yakası bir araya gelmemiştir. Ama hiçbiri bu

Erdoğan döneminde olduğu gibi olmamıştır. Erdoğan iktidarında devlette israf, ülkede yağma, halk yığınlarında yoksullaşma, toplumda enflasyon görülmemiş boyutlara ulaşmıştır. Buna son vermenin yolu ise, Erdoğan'ın gitmesi, ülkeye işçi

ve emekçi yığınların etkin olduğu demokratik bir iktidarın gelmesidir. Bunun için Kürtlerle sürecin başarıyla sonuçlanması, bölgede barışın sağlanması, ülkede hak, adalet, hukuk için, ekonomik ve sosyal kalkınma için mücadelenin yükseltilmesi gerekmektedir. Halk yığınları enflasyon ve pahalılıktan şikayetçidir ama harekete geçemez. Enflasyona karşı mücadeleyle politik mücadele, barış, demokrasi, özgürlükler için mücadele arasında genellikle bir bağ kuramaz. İşte burada sol, demokratik, sosyalist, komünist, devrimci güçlerin araya girmesi gerekmektedir.

Onlar bu görevi başardıkça yığınların hem enflasyona ve pahalılığa karşı, hem barış ve demokrasi mücadelesi bambaşka bir boyut kazanacaktır.

Tarihten Bugüne Newroz

Kawa, halkların direniş sembolü bir demirciydi.

Halkların köleleştirildiği karanlık çağda, tiran Dehak halklar üzerinde kölelik, inkâr ve imha düzeni kurdu. Halkları yok sayan, dili, kültürü ve kimliği hedef alan bu zulüm düzenine karşı direniş geç çözen Kawa, halkın biriken öfkelerini örgütleyerek Dehak'a karşı başkaldırdı ve zulüm düzenini yıktı. Dağlarda yanan ateşler, halklara özgürlüğün, direnişin ve yeniden doğuşun umudunu verdi. Newroz ateşi o günden bugüne zulme, sömürgeciliğe ve inkâra karşı direnişin, özgürlüğün ve halkların isyanının sembolü olarak harlanıyor.

Kawa'nın mücadelesi kendi dönemini aşarak bugün de halkların özgürlük, onur, irade ve direniş çizgisinin simgesi olarak yaşamaktadır. Her kıvılcım direnişin mesajını taşır, her kıvılcımda yitip giden canlarımızın, bedel ödeyenlerin ve halkların özgürlük ısrarının izleri vardır.

Newroz, halkların özgürlük ve direniş bayramıdır. Kawa'nın yaktığı ateş bugün de halkların özgürlük mücadelesini büyütmede, örgütlemekte ve süreklileştirmektedir. Bu ateş sadece

baharın gelişini değil, aynı zamanda inkâr, imha ve asimilasyon politikalarına karşı direnen halkların onurlu ve kolektif duruşunu simgeler.

Amed zindanlarında Mazlum Doğan'ın Newroz günü yaktığı direniş ateşi, Kawa'nın yaktığı ateşin günümüzdeki en güçlü devamı olmuştur. Üç kibrit çöpüyle karanlığa, teslimiyete ve baskı rejimine meydan okuyan bu irade, Kürt halkının özgürlük yürüyüşünde bir milat, bir diriliş ve yeniden doğuş sembolü haline gelmiştir. Bu eylem, bireysel bir çıkıştan öte, bir halkın kolektif iradesinin "teslim olmayacağız, direneceğiz ve kazanacağız" sözüdür. Ayrıca 1992 Cizre Newroz Katliamı, halkların Newroz alanlarında hedef alındığı, devlet şiddetinin ve inkâr politikalarının en açık biçimde uygulandığı tarihsel bir saldırı olarak hafızalara kazınmıştır. Cizre'de Newroz'u sahiplenmek isteyen halka yönelik gerçekleştirilen bu saldırı, halkların özgürlük iradesine karşı yürütülen baskı ve zor politikalarının bir parçası olarak ortaya çıkmıştır.

Bu katliamda yitirilen canlar, Newroz'un sadece bir

bayram değil; aynı zamanda ağır bedellerle büyütülen bir direniş, bir varoluş ve özgürlük mücadelesi olduğunu bir kez daha göstermiştir. Cizre'de yükselen direniş, halkların hafızasında inkâra karşı öfkenin, özgürlük ısrarının ve kolektif mücadele bilincinin büyüdüğü bir direniş mirasına dönüşmüştür

2017 Amed Newroz'u'nda yaşanan saldırılarda Kemal Kurkut katledilerek Newroz'un hafızasına bir başka acı ve direniş izi daha bırakılmıştır.

Mazlum Doğan'ın yaktığı o kıvılcım, zindanlardan taşarak dağlara, meydanlara ve halkların yüreğine ulaşmıştır. Bugün yakılan her Newroz ateşinde o fedai ruhun izi, o kararlılığın ve örgütlü direniş çizgisinin ruhu yaşamaktadır. Bu nedenle Newroz ateşi, aynı zamanda zindan direnişlerinin, fedai çizginin ve özgürlük uğruna verilen büyük bedellerin ateşidir

Yüzyıllardır bu topraklarda Kürt halkı, dili, kimliği ve özgürlüğü için büyük bedeller ödemiştir. Baskı, yasak, zorla göç ettirme ve katliamlara rağmen direniş çizgisi hiç kırılmamış, aksine her Newroz'da daha da kök salmıştır. Her Newroz'-

da yakılan ateş, karanlığa karşı büyüyen umudu, halkların eşitlik, özgürlük ve demokratik toplum iradesini yeniden ve daha güçlü bir biçimde ortaya koyar.

Newroz meydanları, halkların ortak mücadelesinin, dayanışmasının ve örgütlü iradesinin en güçlü ifadesidir. Kadınların öncü-

lüğü, gençliğin devrimci enerjisi ve halkların kararlılığı, özgürlük umudunu her yıl daha da büyütmede ve somut bir mücadele hattına dönüştürmektedir. Newroz, yalnızca geçmişin direnişini değil, aynı zamanda özgür, demokratik ve ortak bir geleceğin inşasını temsil eder.

Bugün Newroz ateşi, sadece bir gelenek değil; halkların sömürgeci politikalara, inkâra, asimilasyona ve her türlü baskı düzenine karşı yükselttiği ortak direniş ve özgürlük hattıdır. Bu ateş, her yakıldığında geçmişin acılarını, direnişini ve geleceğin özgür yaşam iddiasını birleştirerek büyür, örgütlenir ve süreklilik kazanır.

Newroz benim hafızamda, çocukluk ve gençlik yıl-

larımdan itibaren büyüklerden dinlediğim anlatılar ve bizzat tanık olduğum baskı, inkâr ve devlet şiddetiyle şekillenmiş bir politik bilinç ve direniş hattı olarak anlam buluyor.

Bu süreçte Newroz, benim için yalnızca bir bayram değil; halklara dayatılan inkârcı, asimilasyoncu ve sömürgeci politikalar karşısında yükselen kolektif direnişin, özgürlük ısrarının ve halk iradesinin tarihsel bir sembolü

haline geldi. Öğrenme biçimim, resmi anlatıların ötesinde, kuşaklar arası aktarılan deneyimler, zindan hafızası ve sokakta, meydana, yaşamın içinde edinilen politik tecrübeler üzerinden şekillendi. Bu nedenle Newroz, benim için ezilen halkların kendi kaderini tayin etme iradesini, örgütlü direnişini ve özgür yaşam iddiasını temsil eden bir mücadele alanıdır.

Aklımda kalan Newrozlardan biri ise Selahattin Demirtaş'ın İstanbul'daki Newroz konuşmasıdır.

O gün kürsüden kurulan "Amed İstanbul'u görse kıskanırdı" sözü, sadece bir kıyas değil; halkların ortak coşkusunu, birlikte yaratılan iradeyi ve Newroz meydan-

larının taşıdığı politik anlamı büyüten güçlü bir ifadeydi.

O atmosferde ilk kez, Kürt halkının kolektif kimliğinin bir parçası olarak derin bir aidiyet duygusunu hissettim; mutluluktan ağlarken aynı zamanda halay çekiyordum.

O Newroz, benim için sadece bir anı değil; halkların bir araya geldiğinde ortaya çıkan örgütlü gücün, umudun ve direnişin somutlaşmış haliydi. Bugün geriye dönüp baktığımda, o kürsüleri ve o politik birlik ruhunu özlemek, aslında o dönemin yarattığı umut ve mücadele iklimini özlemek anlamına geliyor.

2026 yılındaki Newroz, yeni demokratik barış süreciyle birlikte özgürlük ve demokrasi Newrozunu olarak kutlanıyor. Halkların barış, demokrasi ve özgür bir gelecek umudunu büyüttüğü, mücadele çizgisini daha ileriye taşıdığı tarihsel bir Newroz olacak.

Bugün yakılan her ateş, dün direnenlerin mirasını devralanların elinde daha da büyümekte; bu ateş yalnızca geçmişin değil, aynı zamanda geleceğin de ateşi olmaktadır. Özgürlük mücadelesi büyüdükçe, Newroz'un anlamı derinleşmekte, halkların ortak kaderi ortak direniş ve ortak mücadele zemininde birleşmektedir.

Newroz pîroz be!

Bijî berxwedana gelan!

Bijî azadî! ✊ ✊ ✊

hareket eder. Bu kapitalist dünyada devletler arası ilişkilerde kimse kimsenin kara kaşına, kara gözüne hayran değildir. Ebedi dostluklar olmadığı gibi, ebedi düşmanlıklar da yoktur. Ortadoğu'daki son savaşlar ve gelişmeler bunu bir kez daha Erdoğan'a da gösterdi. Büyük devletler, daha çok ABD ve Rusya bölgede kendi çıkarları için Erdoğan'ı, Türkiye'yi, başkalarını da değerlendirirler, işi bitince de bırakıverirler.

Buna rağmen Türkiye'yi dost ve "kardeş" görmek isteyen ve birlikte yaşamak isteyen halklar da vardır. Bunlar, bazılarına pek anlaşılır gelme de, hep Kürtler, Ermeniler ve Rumlar olmuştur. Ama Türk halkında da bunlara karşı hep hasmane bir tutum yaratılmaya çalışılmıştır. Tarihte içiçe yaşadığımız bu halkları anlamaya asla yanaşılmadı. Yıllarca süren savaşa rağmen Türklerle birlikte barış içinde, demokratik bir toplumda yaşamak isteyen Kürtler ve bunu bir deklarasyonla ilan eden Öcalan değil midir? Türkiye istememesine rağmen geçmişle yüzleşerek Türkiye ile birlikte olmak ve kalıcı bir dostluk kurmak isteyen Ermenistan Başbakanı Paşinyan değil midir? Ege'deki tüm "kavgalara" rağmen Türkiye ile dostluk kurmaya, aramızdaki sorunları barışçıl yöntemlerle çözmeye çalışan Yunanistan değil midir? Bir ülkenin siyaseten kırılğan olmaması dostla hasmı daha iyi ayırt etmesine bağlıdır. Maalesef Türkiye bu meziyetini son yıllarda iyice yitirdi. Bölgedeki en ufak bir gerginlikte kırılğanlığı hemen ortaya çıkmaktadır.

BOP Eşbaşkanlığı'ndan İsrail adjutanlığına

Bir zamanlar Erdoğan'ın ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi BOP'un "Eşbaşkanı" olduğu gururla anlatılırdı. "*Ortadoğu bizden sorulur*" denirdi. BOP ile ABD, Ortadoğu'yu yeniden dizayn edecekti. Bu arada Türkiye'yi de! Kendilerini ABD sayesinde Ortadoğu'da oyun kurucu olarak görenler bunun farkında bile değillerdi. BOP'tan ABD'nin amacı İsrail'i Ortadoğu'da lider konumuna getirecek koşulları hazırlamaktı. Kürtlerle

İsrail'in yeni bir birliğini kurmaktı. Eşbaşkanlık sevdasında bunlar görülmedi. "*ABD Türkiye'ye bir şey yapamaz*" diyerek Kürtlere karşı savaş hızlandırıldı. Yalnız Türkiye'de değil, Irak'ta ve Suriye'de de Kürtlere karşı saldırıya geçildi, Kürtler teslim olmadan savaşa son verilmeyeceğini, Kürtlerden kendisinin sorumlu olduğu açıklandı.

Oysa Erdoğan Türkiye'si Ortadoğu'da ne oyun kurucuydu, ne de Kürtler ondan soruldu. ABD'nin Ortadoğu'da başka bir oyun kurucusunu, İsrail'i hazırladığı görülmedi. Üzerlerine bomba yağdırarak Kürtleri ne kadar kırdıklarını asla görmek istemediler. Türkiye'nin sonunda Kürtlerle birlikte eşit yaşamak zorunda kalacağını anlamak istemediler. Ama son bir seneden fazla bir zamandır yaşanan tüm olaylar Türkiye'nin bir hayal içinde yaşadığını, Türkiye'nin siyasi fay hatlarının Ortadoğu'da ne kadar kırık olduğunu ortaya koydu. Ortadoğu'da Türkiye'nin işlevinin İsrail'e destek olma olduğu görülmedi. BOP Eşbaşkanlığı, Ortadoğu'da oyun kuruculuğu, Emevi Camii'nde Cuma Namazı kılma ve Erdoğan'ın liderliği ise mazide kalan hoş bir seda olmaktan öteye gidemedi. Ortadoğu'da gerçekler bambaşkadır. Türkiye'nin bunlarla yüzleşmesi gerekmektedir.

Erdoğan Türkiye'si Ortadoğu'da hegemonyayı İsrail'e kaptırıyor

2000'li yılların başında Erdoğan iktidara geldiğinde ABD Başkanı tarafından, ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi BOP'un Eşbaşkanı olarak atanmasıyla, kendisini Ortadoğu'nun, bölgenin ABD adına hegemonu olacağı hayallerine kapılmıştı. Bu atamada ABD'nin Erdoğan'ı demokrat İslam'ın lideri olarak görmesinin de payı vardı. İslam'da belli bir demokratikleşmeyle ABD İslam ülkeleriyle İsrail'in arasının düzeleceğini hesaplıyordu. Bölgenin hegemonu Türkiye mi, İsrail mi olur bunu zamana bırakmıştı. Ama İsrail her zaman ABD'nin gözbebeği idi. Bu hayaller uzun sürmedi. Erdoğan'ın ABD'nin Saddam'a karşı harekâtına gerekli desteği vermemesi, Kürt sorununa

ABD'nin ön gördüğü gibi çözüm getirmemesi, İŞİD'e karşı kararlı tutum almaması, İran'a karşı ABD'nin yanında yer almaktan çekinmemesi gibi konularıyla 2010'dan sonra ABD'nin güvenini, desteğini tamamen kaybetmeye başladı. ABD Ortadoğu'nun düzeninin Erdoğan ile olmayacağını kısa zamanda gördü. Bunun ancak İsrail ile yapılabileceğine, İsrail'in Ortadoğu'nun hegemonu olması konusunda kararını verdi ve İsrail'i bölgede bu yönde hazırlamaya başladı. Erdoğan bunun farkına bile varamadı. Topladığı İŞİD ve cihatçıları, Esad'ın değil Kürtlerin üzerine sürmeye kalkınca ABD onun üstüne bir çizik attı. Bölgede ve dünyada Türkiye'nin yüzüne kimse bakmaz oldu. Türkiye birden yalnızlaştı. İktidar ise "uluslararası alanda yalnız kalsak da, dışlansak da, bildiğimiz ilkeleri savunmaktan kaçmayız" diye ortaya çıktı. Bu politikaya "değerli yalnızlık" dedi. Türkiye bu "değerli yalnızlıktan" kurtulmak için ABD'nin "kul-kölesi" olmak durumunda kaldı. Bu AKP'li politikacıların miyopluğu. Türkiye'nin işlevinin Avrupa'ya gidecek mültecilerin Türkiye'de tutulması olduğunu bile kabul ettiler. Ülkenin ne duruma düştüğü maalesef görülmek istenmedi.

Bu politika yeni değildi, Trump'tan ve Erdoğan'dan bağımsız olarak böyleydi. Yalnız Trump döneminde değil, bu Obama ve öncesine kadar uzanan bir ABD politikasıdır. Ama Erdoğan döneminde bu politika bir başka boyut kazandı. Erdoğan'ın Obama ve Biden ile yıldızının barışmaması, Trump'la iyi anlaşmıştı zannetmesi, Trump'ın ikinci kez gelmesiyle ABD-Türkiye ilişkilerinin düzeleceği anlayışının güçlenmesi, Erdoğan yönetiminin Ortadoğu'daki gelişmeleri değerlendiremediğinin açık bir yansımasıydı. Zira artık İsrail'in Ortadoğu'nun hegemonu olması için en ciddi adımlar Trump'ın ilk döneminde atılmıştır. Araplarla İsrail'in

arasını düzelteren Abraham Anlaşmaları 2020 yılında Trump zamanında imzalanmıştır. Trump'ın damadı Kuşner, Netanyahu'nun en büyük destekçisidir. Hatta 7 Ekim 2023 Hamas saldırısı bile İsrail'in Ortadoğu'da hegemonya planının bir parçası olabilir. Zira Mısır İsrail'e Hamas'ın bir saldırıya hazırlığını haber veriyor, ama İsrail bir önlem almıyor. Bu düşünülmesi gereken bir konudur. Trump Ortadoğu'da İsrail'i hegemon olarak ikame ederken Erdoğan'da oyaladı. Erdoğan da farkında olmadan İsrail'in Ortadoğu'da yükselişine Türkiye'yi alet etti. Bu-nu anladığı zaman ise çok geçti.

Rusya ve İran'ı oyalayarak ABD'nin Suriye planını destekleyen Türkiye

Başta ABD, İngiltere, Fransa ve İsrail olmak üzere emperyalist ülkeler Esad'sız bir

Suriye planlarını yaparken Türkiye'ye de önemli bir rol verdiler. Bu role göre Türkiye Rusya ve İran'ı oyalayacaktı. Bu rol gereği Türkiye önce Suriye'deki bütün İslami cihatçı örgütlerin İdlib'de toplanmasını sağladı,

onların hamiliğini üslendi, Rusya, İran ve Esad'a bunları kontrol altında tutacağını vaadederek, bunun nasıl gerçekleştirileceğini görüşmek üzere Rusya-İran-Türkiye arasında Esad'ın da gözlemci olarak katıldığı Astana toplantıları düzenlendi. Bugün bu toplantıların Rusya, İran ve Esad'ı bir oyalama taktiği olduğu ortaya çıkmıştır. Zira Astana toplantıları yapılırken, ABD ve İsrail de İdlib'de Colani'yi, yani El Şara'yı geleceğin Suriyesi'nin lideri olarak hazırlıyorlardı. Bunu İngiltere'nin M16'sı, ABD'nin CIA'si ve İsrail'in MOSSAD'ı açıkça itiraf ettiler.

27 Kasım 2024'de İdlib'den yola çıkan Colani, yani El Şara'nın 8 Aralık 2024'de Şam'a girerek Esad'ı devirmesi, Rusların ve İranlıların Suriye'yi terk etmek zorunda kalmasını Türkiye'nin, yani Erdoğan'ın da içinde olduğu bir plandı. Ruslar ve İranlılar Türkiye'nin, yani Erdoğan'ın bu iki yüzölçü-

günü gördüklerinde çok geçti ve onu asla affetmeyecekleri belli idi. Önceden Türkiye'nin ikili oyununa belli bir yere kadar göz yuman Rusya ve İran, Esad'ın devrilmesinden sonra Türkiye'ye ve Erdoğan'a karşı kesin cephe almaya başladılar. Son Rusya ve Ukrayna görüşmelerinin İstanbul'da değil, Körfez ülkelerinde yapılması, Putin'in Erdoğan'a soğuk davranması anlamlıdır. Türkiye'nin dışlandığını gösterir. Aynı şekilde İran'ın bu son savaşta Türkiye'ye iki-üç kez attığı söylenen balistik füze Erdoğan'a açık bir ihtar mahiyetindeydi. (Bu füzelerin Türkiye'nin İran ile arasını açmak için İsrail tarafından da atıldığı söylenmektedir.) Artık ortada komşularıyla derin sorunu olan bir Türkiye vardı. İran Azerbaycan'a da bir SİHA saldırısında bulundu. Aliyef buna çok şaşırıldığını açıkladı. Oysa şaşırmasına gerek yoktu. Zira şu an Azerbaycan bölgede İsrail'le ilişkisi en iyi olan ve İsrail'e tam destek veren bir ülkedir. Atılan SİHA bir ihtardır. Hatta Azerbaycan ile Ermenistan aralarındaki Zengezur koridorunun çözümünde Türkiye'yi dışlayarak ABD, yani Trump'la çözmeyi yeğlediler. Türkiye bölgede her alanda itibar kaybederken İsrail öne çıkmaya başladı. Türkiye ise önünü göremeyen, kırık fay hatlarının farkında olmayan bir ülke haline geldi.

Esad'ın devrilmesinde kullanıldığını anlamayan Türkiye

Türkiye, yani Erdoğan yönetimi, Ortadoğu'da hegemonyayı İsrail'e kaptırdığını, İngilizler'in önderliğinde Esad'ın yerine Colani'nin hazırlandığını 2024 yılının ortalarında farkına varıyor ve büyük bir ihtimalle CIA ve M16'nın planının Kürtlerle İsrail arasında güçlü bir bağ ve iş birliğinin kurulmasını da kapsadığını tespit ediyor. Bunun farkına varan Türkiye acilen hareket etme gereksinimini duyuyor. Devlet veya derin devlet Kürtleri İsrail'e kaptırmadan Türklerin kazanması konusunda radikal bir karar alma gereğini duyuyor. Bunun da yolunun acilen savaşa son vermek ve hemen Öcalan'la görüşmek olduğu karar altına alınıyor.

Ama yıllardan beri Türk halkının Kürt halkına karşı "düşman" yapıldığı, Öcalan'a yapılmadık hakaretin kalmadığı bir politikadan sonra Kürtlere şimdi "sizinle barışıyoruz" demek Türk politikacıları için kolay bir "iş" değildi. Ama yapılması gerekiyordu, zira İsrail açıkça ABD'nin de desteği ile Kürtleri alacağını, Türkiye'yi böleceğini ilan ediyordu. Bu gelişmelerden sonra Türkiye, Erdoğan ilk kez Suriye konusunda İsrail lehine kullanıldığını anladı. Ama geçti, bir şey yapmak için ise daha çok geç değildi. Bunun için de acilen Kürtlerle, Öcalan ile barışmak, hemen yeni bir barış süreci başlatmaktı. Bunun da objektif bir nedeni vardı. O da, Kürtler içinde İsrail'e en çok karşı gelen Türkiyeli Kürtler ve Öcalan'dı. Koşullar hazırды. Ama şimdi bunu kim yapacaktı? Şüphesiz ki İktidar. Bu görev Erdoğan'a, ama daha çok Türk milliyetçilerinin lideri Bahçeli'ye verildi.

Bunun için 1 Ekim 2024 Meclis açılışında Erdoğan konuşmasında "iç cephenin güçlendirilmesi"nden bahsetti. Buradan vazife çıkaran Bahçeli hemen DEM Partinin kulisine gidip ilk adımı attı. Arkası bildiğimiz gelişmeler. Öcalan'la görüşmeler, Öcalan'ın mesajı, PKK'nın feshi, silahların yakılması, Mecliste komisyonun kurulması gibi atılan adımlar. Şimdi de barış ve eşitlik, özgürlük ve demokrasi temelinde yeni ortak bir toplum yaratmak için yasal düzenlemelerin yapılması beklenmektedir. Ama bu adımlar yavaş atılıyor. Sürec çok kırılgan geliyor. Sürecin başarıya ulaşmasında sorumluluğun esas yükü Türk kesiminin omuzlarında bulunmaktadır. Hükümetin hızlı adım atması için Türk kamuoyunun harekete geçirilmesi gerekmektedir. Bu görev de Türk işçi ve emekçilerinin, aydınlarının, demokratlarının, devrimcilerinin, sosyalist ve komünistlerinin önünde durmaktadır. Bu yeni sürecin içeriği Türk halkına acilen anlatılmalı, onların Kürtlerle empati yapmaları, birlik ve dayanışma duyguları sağlanmalıdır. Altın Türk ve Kürt yığınlarını ortak baskısı olmadan Meclis'ten halk yığınlarını çıkarına,

demokrasi ve özgürlüklerin yararına yasa beklemek hem çok zor hem de biraz hayaldir. Ama yapılması gerekir. Türkiye'nin kırılğan olan siyasi fay hattının düzelmesi Kürtlerle barışmaktan geçmektedir. Aksi halde kırılğanlık devam eder.

Askeri ve savunma alanında çiplak bir Türkiye

Özellikle İsrail ve ABD'nin İran'a saldırısıyla başlayan ve hızla bölgeye yayılan savaş başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerinin hava savunmalarının ya hiç olmadığını, ya da çok yetersiz olduğunu ortaya koydu. Hatta İran'ın saldırıları karşısında İsrail ve ABD'nin bile bölgedeki hava savunmasının yetersiz olduğu görüldü. İsrail küçük ülkesinin üstünde “delinmez” bir

“demir kubbe” kurduğunu anlatıp durdu. “Demir Kubbe” denen İsrail'i hedef alan füze ve SİHAları havada yok edecek uçak ve füzelerden oluşan savunma sistemidir. Ama İran'ın İsrail'e bir anda attığı yüzlerce füze ve SİHAlarla “demir kubbe”yi deldiler ve hedeflerine isabet ettiler. Yani İsrail'in uçak ve füzelerden oluşan savunma sistemi İran saldırılarını önleyemedi. Hatta İsrail'in savunma sistemi tek başına değildi. Akdeniz'de buluna ABD, İngiliz ve Fransız donanmasının desteği bile yetersiz kaldı. Bir anda yüzlerce atılan füze ve dronları, bir anda havada imha edecek yeterli bir savunma sistemi olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu Körfez ülkeleri ve Suudi Arabistan için de geçerli olmuştur. Bu ülkelerin ve Körfez'deki ABD savunma sistemleri İran'ın saldırısı karşısında bölgeyi koruyamamış, petrol tesisleri, oteller savunmasız kalmış, isabet almıştır. Bu yeni bir durumdur.

Bu savaş Türkiye'nin ise savunma alanında hiçbir sisteminin olmadığını, her türlü saldırıya açık, çırılçıplak olduğunu ortaya

koydu. Türkiye'yi havadan gelecek bir saldırıya karşı savunacak ne bir uçağı, ne bir füzesi, ne bir dronu olduğu gözler önüne serildi. Üç gün boyunca İran'dan atıldığı söylenen ve Adana-İncirlik istikametinde ilerleyen füzeleri vurmak için ne bir Türk uçağı havalandı, ne bir Türk füzesi fırlatıldı. Füzeyi tahrip eden Akdeniz'deki NATO erken uyarı sistemlerinden atılan füzeler olmuştur. Dron imalatında “en büyük” olan Erdoğan'ın damadı Bayraktarlara ait olan işletmelerin her sene düzenledikleri “Tekno-Festival”lerde Türkiye'ye “çelik kubbe” kurduk diyen Bayraktar ve komutanlar nerede? Nerede “çelik kubbe”? Yok! Söylenenlerin halkın gözünü boyamaktan başka bir işe yaramadığı görülmüştür. Devletin desteği ile

Türkiye'nin en büyük dolar zengini olan Bayraktarlardan bunun hesabı sorulmalıdır. Bayram videosunda zevahiri kurtarmak için Erdoğan şu konuşmayı yapıyordu:

"Hava sahamızı ihlal eden eylemler karşısında çok kararlı bir tutum alırken, milletimizin huzur ve güvenliğini tahkim edecek adımları atmaya devam ediyoruz. Türkiye, Allah'ın izniyle güvendedir, emin ellerdedir. Tecrübeli ve liyakatli kadroların yönetiminde hedeflerine doğru adım adım ilerlemektedir".

"Hava sahamızı ihlal eden füzeyi düşürecek gücümüz yoktu, NATO düşürdü" demek için laf kalabalığı yapıyor ve hava sahamızı ihlal eden eylemler karşısında çok kararlı bir tutum aldıklarını, milletimizin güvenliğinin tahkim ettiklerini, hedeflere adım adım ilerlediklerini söylüyor. Şimdi bunlardan hangisi doğru? Bu lafların anlamı: *"Türkiye'nin savunma sistemi yoktur. Dış saldırılara karşı çıplak, açıktır"* demektir. Hatta bir ara ABD'yi dinlemeyip Rusya'dan alınan S400'ler kullanılamamaktadır. Bunun

için ödenen 2,5 milyar dolar heba olmuştur. Bu alımlara kızan ABD de Türkiye'yi F35 programından çıkardı. F16'ların tamirini tavsatarak Türkiye'yi ABD'ye muhtaç duruma getirdi. İşte Erdoğan'ın bu politikaları sonucu Türkiye uçaksız, füzesiz, savunmasız bir konumdadır. Bunun sorumlusu da iktidardır. Türkiye ne "güvendedir" ne de "emin eldedir". Bu savaşta Türkiye'nin savunmasının ne kadar kırılgan olduğu ortaya çıkmıştır. İktidarın bunu değiştirecek bir güç ve anlayışı da yoktur.

İktisaden kırılgan bir Türkiye

Türkiye ekonomisinin ne kadar kırılgan olduğunu, ne kadar dolara bağımlı olduğunu, sanayisinin ne kadar geri ve üretimin düşük olduğunu, ürettiğinden fazlasını tüketen bir toplum olduğunu, halkın enflasyon ve pahalılıktan belinin büküldüğünü anlatmaya gerek yok. Ama bölgede başlayan savaş, ekonominin kırılganlığını açık olarak gözler önüne serdi. Dünya petrol akımının bel kemiği olan Hürmüz Boğazı'nı İran'ın kapatması dünya petrol fiyatlarını fırlattı. Benzine, mazota arka arkaya zamlar gelmesi, motorinin litresinin 74, 80 TL'ye çıkması savaşın sonucudur. Petrolün pahalılaşması demek, havagazından gıda maddelerine kadar her şeyin pahalılaşacağı demektir. Petrolü almak için dolar gerekmektedir. Şimdi petrol alımına çok büyük miktarda dolar ödenecektir. Dolarda sıkıntısı olan Türkiye altın rezervlerine saldırdı ve bu bir hafta içinde 60 ton altın sattı. Anlaşılan Türkiye 70'li yıllarda olduğu gibi 70 Cent'e muhtaç bir ülke durumuna düşecektir. Savaşın daha ne kadar süreceği belli değildir. Bu savaş dünya ekonomisini de kırılgan yapmaktadır. Petrol fiyatlarının böylesine artmasına dünyada tahammül edecek ülke çok azdır. Bir kez daha tüm ülkeler alternatif yenilenebilir enerji kaynaklarını güçlendirmeye çalışmaktadır. Türkiye enerjide hala petrole bağlı bir ülkedir ve elektriğin yüzde 85'ini akaryakıtta üretmektedir.

Türkiye ekonomisinin kırılgan olmaması için en başta döviz kaynakları yaratması

gerekmektedir. Bunun için israfın, yolsuzlukların azaltılmasının yanı sıra, iki alanda ciddi adımlar atması gerekmektedir: Birincisi enerji kullanımında petrolün, akaryakıtın azaltılmasıdır. Bunun yolu da alternatif yenilenebilir (güneş, rüzgâr, su v.s.) enerji üretimine ağırlık verilmesi demektir. İkincisi her alanda üretimi arttırmak, katma değeri büyütmek, ihracatı geliştirmek, modern teknoloji ile üretime ağırlık vermek gerekmektedir. Özellikle modern dijital teknolojiye yönelmek önemlidir. İktidar tam da bu konuda damat Bayraktar'ın birkaç yatırımla övünmekten ileri gidememektedir. Zannedersiniz ki, Türkiye yüksek teknolojiye uçmaktadır. Oysa Türkiye bu alanda çok yavaşdır. Buna bir örnek Türkiye'nin Vietnam ile karşılaştırılmasıdır. Türkiye'nin ihracatında yüksek teknolojinin payı yüzde 3'ü geçmiyor. Ama Vietnam'ınki yüzde 39'dur. 2000 yılında Türkiye'nin yüksek teknoloji ihracatı 1,6 milyar dolarken, Vietnam'ın 500 milyon dolardı. 2022 yılında Türkiye bu sayıyı 2 milyar dolara çıkardı, Vietnam ise 137 milyar dolara. Yani Vietnam 22 yılda Türkiye'yi 85'e katladı. Gelinek noktada Vietnam'ın ihracat rakamları 354,5 milyar doları bulurken Türkiye'nin ihracatı 255,7 milyar dolardır. Yüksek teknoloji olarak gösterilen SİHA'lar montaj üretim olmayı geçememiştir.

Ne yapmalı?

Türkiye'nin yüksek teknoloji ve alternatif yenilenebilir enerji üretiminde bir atılım yapması gerekmektedir. Bu ise bu iktidarla mümkün değildir. Türkiye'nin yalnız ekonomik alanda değil, siyasi ve askeri-savunma alanlarında da kırılganlıktan kurtulması ve bu alanlarda bir sıçrama yapması, bu iktidarın gönderilip yerine demokratik sol bir iktidar gelmesi gerekmektedir. Ancak böyle bir iktidar yüksek teknolojiye yatırım yapar, bölgede ve dünyada barış ve dostluğu savunabilir. Türkiye'de her alanda yaşanan kırılganlıkların panzehiri demokratik ve sol bir iktidardır, barış politikasıdır, Kürtlerle süreci başarıyla tamamlamasıdır.

Hürmüz Boğazı ile küresel düzeye yükselen ABD ve İsrail'in İran'a karşı savaşı

Mümin TOPRAK

ABD ve İsrail'in İran'a saldırısı sonunda tüm Körfez bölgesine ve Ortadoğu'ya doğru yayılan savaş bir ayı çoktan geçti. Şimdi bu savaş yeni bir boyut kazandı. Etkisi Ortadoğu'yu da aşarak, tüm dünya ülkelerini yakından, dolaysız etkileyen bir düzeye ulaştı, küreselleşmeye başladı. Bunun en büyük nedeni Hürmüz Boğazı'nın dünya ekonomisi için içerdiği önemdir. Hürmüz dünya enerji akımının geçtiği önemli dar boğazlardan biridir. Bu boğazı kontrol eden de İran'dır. İran şimdi Hürmüz'ü kapattı, bu akımı durdurdu. Dünya birden, ekonominin tüm alanlarını etkileyen büyük bir petrol ve gaz, yani enerji kriziyle karşı karşıya kaldı. Tüm ülkelerde pahalılık ve enflasyon patladı, ekonomik krizler ortaya çıkmaya başladı. Trump ise müteffiklerine, NATO'ya çağrı yaparak "Hürmüz Boğazı'nı birlikte açalım veya siz gelin açın!" diyerek bu savaşta bir dünya boyutu kazandırmak istemektedir.

"Çetin ceviz" çıkan İran'a karşı ABD'nin "zik-zak" taktikleri

ABD Hürmüz Boğazı'nın bu stratejik konumunu biliyordu. Ama o savaşın bu kadar uzun süreceğini ve hızla Hürmüz Boğazı'nda düğümleneceğini kestirememişti. İran'ı kısa zamanda hem dize getireceğini, hem de teslim alacağını hesaplıyordu. Ama olmadı, İran "çetin ceviz" çıktı. Dayandı ve hâlâ dayanmaktadır. ABD uçaklarını bile vurmaya başladı. İran'ın kimsenin tahmin etmediği şekilde büyük bir mühimmat hazinesine sahip olduğu, deposunda yeteri kadar fırlatacak füze ve dronlarının bulunduğu ortaya çıktı. Uzmanlar ABD'nin depolardaki

mühimmatının, özellikle füzelerinin büyük ölçüde azaldığını konuşurken, İran'ın daha uzun zaman dayanabilecek bir güce sahip olduğu tahminini yapmaktadırlar. Bu arada İran'a Çin'den ve Rusya'dan büyük yardım geldiğini de eklemek gerekir.

Böylesi durumlarda ABD hızla savaş taktiğini değiştirir. İran karşısında ABD şimdi bunu yapıyor ve "zik-zaklar" çiziyor. Bir kara harekâtı dahil yeni taktikler geliştiriyor. Hatta nükleer silah kullanmaktan bile bahsedebiliyor. Bunlar ABD'nin genel savaş stratejisinin bir parçasıdır. Önce düşmana saldırır, sonra duruma, gelişmelere göre karar alır. "Kervan yolda düzülür" misali savaş taktiklerini sürekli değiştirir. Geri çekilir, ileri

gider, ama hedefinden asla vazgeçmez. Şimdi bazıları "ABD'nin bu savaşta bir hedefi var mı?" diye itiraz edebilir. "Bu akılsız, aptal, deli Trump'ın bir hedefi olduğu söylenemez" diyebilir. Bu yaklaşımlar doğru değildir. Trump ne aptal ne delidir, sınıfının, iletişim teknolojisi tekellerinin çıkarını en iyi savunan, ABD'nin dünya liderliğini, hegemonyasını ardıcıl korumaya çalışan, buna engel olanları bertaraf etmek için yola çıkan, savaşı göze alan bir ABD başkanıdır. O zaman "nedir bu ABD başkanının hedefi ve İran'dan ne istiyor?" diye sormak lazım.

İran'la savaşta ABD'nin iki ana hedefi nedir?

İran'a karşı savaşta ABD'nin iki ana hedefi vardır. Birincisi İran'ın Rusya ve Çin'le iş birliğini kestirip, onun hem jeostratejik konumunu hem petrol, gaz ve diğer yeraltı-yerüstü zenginlik kaynaklarını ele geçirmek,

ABD'nin yanında yer almasını ve nükleer programından vazgeçmesini sağlamaktır. İran'ın bunu kabul etmediği durumda başına "yukardan" bombalar yağdırarak ABD tarafına geçmesini zorla gerçekleştirmektedir. Bu Molla rejimini yıkıp değiştirmek veya yumuşatmaktan, ABD'ye bağlı bir rejimi ikame etmeye kadar her türlü opsiyonu kapsar. Şu andaki Molla rejimi ABD'nin isteklerini kabul etmeye yanaşmadığı için ABD ona isteklerini zorla kabul ettirmeye kalkınca yaşanan bu savaş ortaya çıktı.

ABD'nin ikinci hedefi Ortadoğu'da İsrail'i meşru bir devlet olarak ikame etmek ve onu Ortadoğu'daki halklara "hegemon devlet" olarak kabul ettirmektir. İsrail, İngiliz ve ABD emperyalizmi tarafından kurulduğu 1948 senesinden beri Ortadoğu halkları tarafından kabul görmemektedir. ABD desteğinde İsrail, Arap halklarını tüm saldırılarında mağlup ederek Filistin'de kendisine bir yaşam alanı sağladı. Zamanla Mısır, Ürdün, Suudi Arabistan ve Körfez'deki Arap ülkeleri ve Türkiye dahil birçok Müslüman ülke İsrail'i tanıırken, başta İran olmak üzere Irak ve Suriye İsrail'i tanımadı. Bu devletler hem ABD'nin dünya, hem İsrail'in bölge hegemonyasına karşı çıktılar ve İsrail'e savaş açtılar. ABD 2000'li yılların başında bir yandan El Kaide ve Taliban gibi İslami cihatçı terörist örgütlere savaş açarken, diğer yandan da 2003'deki İkinci Körfez Savaşı ile Irak'ta Saddam'ı devirerek hem kendinin hem İsrail'in önemli hasımlarından birini bertaraf etti. 2024 yılında da Esad'ı devirerek İsrail'i kapı-komşu bir hasmından kurtardı. Bunlar kısmen küçüktü. Geriye ise İsrail'in en büyük düşmanı olarak İran kaldı. İran Molla rejimi başından beri İsrail'in varlık hakkını kabul etmemiştir. ABD, Trump şimdi İran'a saldırarak ve İran'da ABD yanlısı bir rejim sağlayarak Ortadoğu'da hem İsrail'e hem kendine karşı son rejim olan Molla rejimini de bertaraf etmek istemektedir. Bu nedenle ABD'nin yanında İran'a saldırıran ikinci güç İsrail olmuştur. Hatta ABD'yi İran'a saldırmaya zorlayanın İsrail olduğu

bile söylenmektedir. Bu doğrudur, ama esas neden değildir. Esas neden ABD'nin de İran'daki Molla rejimine son vererek kendi hedefine varmaktır. ABD bu saldırıyı yapmadan önce İran'la müzakere yapması ve bazı konularda anlaşmaya bile varmış olması bu gerçeği değiştirmez. Çünkü hem ABD hem İsrail Rusya ve Çin'le iyi geçinen, nükleer silaha sahip olan bir İran'ı asla istemez. Burada ABD ve İsrail'in çıkarları çakışmaktadır. ABD için kendi yanında İsrail'in İran'a saldırması büyük bir destektir. ABD saldırılarından istifade ederek İran'a saldırmak İsrail'in kaçırmayacağı bir fırsattır. Her ikisi için de İran'daki Molla rejimi yerine ABD ve İsrail yanlısı bir rejimin gelmesidir. Bu nedenle Ortadoğu'da ABD ve İsrail çıkarları hep örtüşür. ABD İsrail'siz, İsrail ABD'siz yapamaz.

Savaşın boyutunu değiştiren Hürmüz Boğazı

ABD ve İsrail İran'a iki koldan saldırıya geçti. İsrail saldırılarıyla başta dini lider Ali Hamaney olmak üzere önde gele bazı Devrim Muhafızları komutanları ve devlet adamları öldürüldü. İran da Ortadoğu'da olan tüm ABD üst ve tesislerinin kendi hedefinde olduğunu ilan etti. Saldırıların yalnız İsrail'e değil, aynı zamanda Basra Körfezi'ndeki ABD üslerine yöneldi. Savaş birden Basra Körfezi'nin iki yakasındaki İran ve Arap devletlerindeki petrol üretme, depolama ve yükleme tesislerinin karşılıklı bombalanmasına dönüştü. Bu ise dünyadaki petrol ve gaz üretim ve tüketiminde büyük bir tehlikenin habercisiydi. Bu da dünya enerji üretim ve tüketiminde büyük bir kıtlık demektir. Buna bir de Hürmüz Boğazı'nın kapanması eklenince başta Türkiye olmak üzere doğal gaz ve motorin fiyatlarına arka arkaya zamlar gelmeye başladı. Petrol fiyatları yalnız enerjiyi değil, ulaşım ve taşımacılık fiyatlarını da dolaysız etkilemekte, bunlar da gıda fiyatlarının artmasına neden olmaktadır. Kaldı ki, tarımda kullanılan mazot ve gübre de gıda fiyatlarını dolaysız etkiledi. Enerjinin kıtlığı ve fiyatlarının artması yalnız enf-

lasyon ve pahalılık değil, aynı zamanda dünya ölçüsünde yeni bir ekonomik krizin doğmakta olması demektir. Daha şimdiden dünya ekonomisi bir resesyona, duraksamaya girmiş durumdadır. İşte dünyadaki bu gelişmelerin müsebbibi Hürmüz Boğazı'dır.

Uluslararası Enerji Ajansı İEA'ya göre Hürmüz Boğazı'ndan günde geçen petrol miktarı 20 milyon varıldır. Bu da dünyada deniz yoluyla taşınan petrolün yüzde 25'i demektir. Yalnız petrol değil, dünya ölçüsünde sıvı gaz LNG'nin yaklaşık yüzde 20'si Hürmüz Boğazı'ndan geçmektedir. Gübre ticaretinin de büyük bir kısmı Hürmüz üzerinden yapılmaktadır. Hürmüz'den geçen petrolün yüzde 80'ini ve LNG-sıvı gazının yüzde 90'ı Asya ülkelerine, Çin'e, Hindistan'a, Japonya'ya ve Kore'ye gitmektedir. Asya'ya giden petrolün yüzde 44'ünü Çin ve Hindistan almaktadır. Bu özellikle bu ülkelerin ekonomilerinin ne kadar kırılganlaştığının göstergesidir. Ama bu asla batı ülkelerinin ekonomisinin kırılgan olmayacağı anlamına gelmez. Dünyanın bir tarafında eksilen enerji diğer taraflardan temin edileceği için enerji kıtlığı, üretimde düşüş ve enflasyon küresel olarak ortaya çıkar. İşte dünya Hürmüz Boğazı'nın kapatılması nedeniyle böylesine küresel bir krizle karşı karşıya kalmaktadır. Olan yalnız İran'la savaş değil, bu savaşla dünya petrol geçiş yollarının öneminin ve bunun açabileceği küresel ekonomik krizlerin ortaya çıkması ve giderek bunun bir dünya savaşına doğru evrilmesi tehlikesidir.

İran savaşıyla birlikte ortaya çıkan yeni savaş nedenleri ve araçları

Şimdiye kadar güçlü olan emperyalist ülke kendi hegemonyasını en modern silahlara sahip olarak gerçekleştiriyordu. Bir zamanlar bu silahlar mavzer tüfeği idi, toptu, tanktı, uçaktı, roket ve füze idi, F16, F35, B52 bombardıman uçaklarıydı, el bombaları, mayınları; maddeleri baruttu, kimyasaldı, biyolojikti, Agent Orange-gazıydı,

Napalmdı, atomdu. En tehlikelisi de atom bombasıydı. Günümüzde bu silahların maddelerinin modası geçmiş değil. Bunlar sürekli yenilenmekte ve kullanılmaktadır. Ama bunlara yenileri eklenmektedir. En son geliştirilmiş ve en etken silah SİHA'lar, dronlardır. Radara yakalanmayan bu silahlar hem Ukrayna hen İran savaşında isabet ve tahribat gücü yüksek, yapım ve kullanımı kolay olan silahlar olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle İran savaşı gösterdi ki, yüzlerce birden atılan bu SİHA ve füzelerin hepsini yakalamaya o ülkenin savunma gücü yetmemektedir. Delinmez denen ve ülke üzerine kurulan

demir veya çelik kubbelerin bir bir delinebileceği ortaya çıktı. İsrail ve ABD'nin ilk kez bu derece vurulabilir oldukları görüldü, "çaresizlikleri" ortaya çıktı.

Klasik denebilecek olan bu silahların ve maddelerinin yanı sıra biçimi, içeriği ve maddesi tamamen farklı olan koşullar ve silahlar doğmuştur. Bugün dünyanın en kritik, en hassas alanları enerji ve bilgi akınlarının geçtiği yollar ve boğazlardır. Hürmüz Boğazı böylesine önemli, stratejik bir akım yoludur. Hürmüz Boğazı kapanınca ve enerji akımı altüst olunca dünya ekonomisi krize girmektedir, savaş ufukta gözükmemektedir. Aynı şekilde Baltık Denizi'ndeki Nord-Stream-2 boru hattı patlatılınca Avrupa petrol ve gazsız kaldı. Bugün kıtalar arası iletişimi ve bilgi akımını sağlayan denizin altından ve bu dar boğazlardan da geçen kablolar en kritik stratejik alanlardır. Bu kabloların tahrip edilmesi veya bilgi akımını hackerlerin hacklemesi tüm hayatı durdurabilecek bir ortamın yaratılmasıdır. Bunlar vurulmaya açık stratejik alanlardır. Gelecek savaşların bu enerji ve bilgi akımı üzerinden yaşanacağı zannedilmektedir. Bunların faillerinin silahları ve araçları oldukça ayırıldı. Bazen kime karşı savaşılacağı, hackerlerin nerede ve kim olduğu bile belli olmamaktadır. Yine ülkeler arasında olacak savaşları da robotların yapacakları

söylenmektedir. İran savaşı insanlığın tüm bu konularda bir kez daha düşünmeye sevk etmiştir. Günümüzde kritik stratejik olan yalnız enerji ve iletişim akımlarının yolu değildir. Ulaşım, transport yolları da stratejik öneme haizdir. Önümüzde uzak olmayan bir dönemde Avrupa, Amerika, Asya arasındaki transport yollarının Kuzey Kutbu üzerinden olacağı öngörülmektedir. Trump şimdiden hegemon güç olarak bu yolu ABD'nin kontrol etmesini istemekte, bunun içinde bu yolun üstünde olan Grönland adasını almaya kalkmaktadır. Bunlar şunu gösteriyor: Ekonomik, teknik, askeri gücün yanı sıra dünyada enerji, iletişim, ulaşım ve transport yollarına, boğazlarına sahip olmak gerekmektedir. Geleceğin savaş nedenleri buralarda yatmaktadır.

Ne yapmalı?

Bu dünyada değişmeyen bir kural varsa, o da savaşların esas nedeninin hâlâ dünyadaki kapitalist-emperyalist düzen olması ve bu düzenin, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasına tabi olmasıdır. Bu yasaya göre zamanla emperyalist ülkelerden biri hegemon olan emperyalist ülkeye yetişmeye ve onu geçmeye başlar. Egemen olan güç, bu ülkeyi gerekirse savaşa durdurmaya çalışır. Şimdiye kadar iki dünya savaşı her alanda hegemon olan İngiltere'ye Almanya'nın meydan okumasıyla çıkmıştır. Şimdi hızla hegemon olan emperyalist ABD'ye yetişmekte olan güç Çin'dir. ABD'nin milli geliri 30 trilyon, Çin'in 19 trilyon, Almanya, Japonya, Hindistan, İngiltere, Fransa'nın ise her birinin 3 ile 4 trilyon dolar arasındadır. Bu koşullarda ABD'ye en cabuk yetişecek olan ülke Çin'dir. Bu nedenle ABD, Çin'in bütün ihracat ve ithalat kaynaklarını, kurduğu uluslararası ilişkileri ve ittifakları kurutmak ve dağıtmak istemektedir. Bunun için bir dünya savaşını bile göze alabileceğini ilan etmektedir. Bu ise insanlığın sonunu göze alabilecek bir çüretkârlıktır. Bu demektir ki: Hegemonyayı elinde tutan emperyalist güç, bu hegemonyayı kaybetmemek için dünyayı ateşe vermekten bile çekinmez. Nasıl Marks'ın Das

Kapital eserinde belirttiği gibi “*kapitalistin yüzde 300 kâr için kendi öleceğini bile bile işlemeyeceği bir cinayet yoksa*” egemen emperyalist güç hegemonyayı kaybetmemek için işlemeyeceği bir cinayet, girişmeyeceği bir savaş; atom dahil, kullanmayacağı bir silah yoktur. İran'daki Molla rejimi de emperyalist bir rejimdir. Onların da hedefi bölgede hegemon güç olmaktır. ABD, İsrail ile yaptığı savaş emperyalistler arası bir savaştır. Mollaların ABD'ye karşı savaşmaları onlara hiçbir haklılık kazandırmaz, bizim ABD'nin İran'ı bombalamasına karşı çıkmamız asla Mollalara bir destek değildir. ABD'nin bir ülkeye saldırmaya, ona savaş açmaya hakkı olmadığı için, uluslararası hukukun çiğnediğinin vurgulanmasıdır.

Bu kapitalist-emperyalist düzen değişmeden insanlık barışçıl bir dünyada yaşamaktan her gün daha da uzaklaşacaktır. Her geçen gün bu dünyada Avrupa, Amerika, Asya'da klasik emperyalist ülkelerinin yanısıra Çin ve Rusya dahil olmak üzere İran'dan, Türkiye'den, Güney Afrika, Brezilya'ya kadar hemen hemen tüm ülkeler bu kapitalist-emperyalist sistemin bir parçasıdır. Bugün için bu kapitalist-emperyalist dünya düzenini yıkmak, değiştirmek çok zor gözüksede imkânsız değildir. Bunun için önce her ülkede başta işçi sınıfının ve emekçi güçlerin birliği olmak üzere en geniş demokrasi, barış ve özgürlük güçlerinin, iktidara muhalif güçlerin ittifakı, cephesi oluşturulmalı ve ülkedeki gerici, otoriter, faşizan iktidarlara karşı mücadeleye başlanmalıdır. Aynı anda diğer ülkelerdeki ittifaklarla hareket ederek yeni bir uluslararası, enternasyonal cephe kurulmalıdır. Hem kendi ülkende, hem dünya çapındaki hegemon güce karşı ortak mücadele edilmelidir. Hayal değildir. Erdoğan iktidarına karşı tabandan ve üstten gelen böyle bir cepheyi kurmak için acilen harekete geçmelidir. Bu en başta ilerici, devrimci güçlerin, sosyalistlerin ve kommünistlerin görevidir. İran'da da, Türkiye'de de, ABD'de de ve tüm ülkelerde de yapılması gereken budur.

TKP geçmişi ile ilgili tezlerin çoğu birer çarpıtmadır!

POLİTİKA Gazetesi'nde partimizin yakın geçmişini de ilgilendiren bazı tezler yayınlandı. Partimizin tarihi ile ilgili birçok çarpıtmaları içeren bu tezlerin hazırlanmasında parti üst yönetiminden birinin katıldığı anlaşılmaktadır. Bunun da Veysi Sarısözen olduğu tahmin edilebilmektedir. Bu nedenle de, bu tezlerdeki bazı çarpıtmalar üzerinde durmak ve onları düzeltmek gereği doğmuştur. Çünkü ileride TKP üzerine araştırma yapan bir kısım burjuva ve küçük burjuva Marxologların, bazı burjuva “aydın” ve akademisyenlerin bunları TKP ve tarihine karşı kullanmalarını önlemek gerekmektedir. Aynı zamanda ileride partiye üye olacak olan genç Marksistlerin ve Leninistlerin parti geçmişi hakkında yanlış, çarpık kanıtlara sahip olmamaları da engellenmiş olacaktır.

Parti likidasyonunun nedeni

Tezlerde partinin likidasyonunun nedeni “uluslararası ve ülke içi koşulları olduğu” belirtilmekte, sonra da “TKP, 12 Eylül darbesinden önce, darbe esnasında ve darbe günü yapılan taktik hataların; SBKP'de Gorbaçov'la başlayan Marksizm Leninizm'den gerileme ve gerilemenin karşı-devrime dönüşmesinin; TKP-TİP birliğinin yukarıdan aşağıya, parti tabanlarının bilinçli rızası alınmadan başlatılmasının yarattığı olumsuz koşullarda TKP'yi ve TİP'i TBKP çatısı altında hiçbir hazırlık yapılmadan 'legale' çıkarma kararıyla TKP tarihte bir eşi görülmeyen likidasyon sürecine girmiştir” denmektedir.

Tezlerdeki bu saptama gösteriyor ki, likidasyon TKP ile TİP'in birliği değil, TKP-TİP birliğinden çıkan TBKP'nin legale çıkarılmasıdır. Partinin “Yenilenme-Yasallaşma-Sol Birlik” kararındaki yasallaş-

manın bir hazırlık yapılmadan Nabi tarafından iradi biçimde zamansız hayata geçirilmesidir. Tezlerde “*Likidasyon TKP-TİP birliğinin sonucu değil, uygulanan yöntemin sonucudur*” denmektedir. Yöntemin ise “*ilkesel bakımdan büyük bir yanlış olduğu*” belirtilmektedir. Yanlış olan yöntem ise “*hiçbir hazırlık yapılmadan 'legale' çıkarma kararı*”dır. Bu saptama esas ve yöntem, neden ve sonuç bakımından doğru değil, ama Nabi'nin TBKP'yi yasaklanacağını bile bile illegalden legale çıkarması açık bir likidasyondur. Bu aynı zamanda partinin devlete

“teslim” edilmesi anlamına da gelir.

Uluslararası neden

Buna göre TKP'nin likidasyonunun uluslararası nedeni “SBKP'de Gorbaçov'la başlayan Marksizm Leninizm'den gerileme ve gerilemenin karşı-devrime dönüşmesinin” getirdiği sorunlardır. Bu doğru değildir. Gorbaçov dönemi SBKP'deki gelişmeler her komünist partisinde olduğu gibi TKP'de de tartışıldı. Herkesin ilk kanısı Sovyetler Birliği Perestroyka ve Glasnost'a (Yenilenme ve Açıklık) ihtiyacı olduğu, bu süreçte Lenin'in NEP Atılımı gibi Sovyetlerin bir atılım yaşaması umut ediliyordu. Ama yenilenmenin kapitalizme geçiş gibi algılanmasından da endişe duyuluyordu. Sonunda maalesef

gerçekleşen kapitalizm oldu.

SBKP'deki gelişmeler üzerine yapılan bu tartışmalar partide ne bir bölünmeye yol açtı, ne de partinin likidasyonuna bir etkisi oldu. Likidasyona Gorbaçov döneminin tek etkisi, Gorbaçov'un Perstroyka ve Glasnost politikası sonucu, 1989'da reel sosyalizmin çökmesinden sonra, parti üyelerinin hiçbir disiplin ve ilke tanımamaları, kendilerini "özgür" saymaları ve Nabi'nin de kafasındaki legalleşmeyi hızla hayata geçirme fırsatı bulmuş olmasıdır. Buna maalesef o zaman kimse karşı çıkmadı. Zira partinin kararı "yenilenme, yasallaşma ve solda birlik"ti. Reel Sosyalizm yıkıldıktan sonra parti yönetiminin, partinin bu kararının bir hükmünün kalmadığını söyleyip yeni bir değerlendirme yapması gerekirdi. Yapılmadı, Nabi de bildiğini okudu. Nabi'nin "legale" çıkma kararıyla TKP'nin girdiği "tarihte bir eşi görülme-yen likidasyon süreci" tüm çiplaklığı ile ortaya çıktı.

Likidasyonun ülke içi koşulları

Tezlerde TKP likidasyonuna yol açan ülke içi koşullar da şöyle belirtilmektedir:

1. "12 Eylül darbesinden önce, darbe esnasında ve darbe günü yapılan taktik hatalar",

2. "TKP-TİP birliğinin yukarıdan aşağıya, parti tabanlarının bilinçli rızası alınmadan başlatılmasının yarattığı olumsuz koşullar",

Bunlar doğru saptamalar değildir, yaşanan gerçeklerle bir ilişkisi yoktur. Nedenleri şöyledir:

"12 Eylül darbesinden önce, darbe esnasında ve darbe günü yapılan taktik hatalar",

Tezlerde belirtildiği gibi, "12 Eylül darbesinden önce, darbe esnasında ve darbe günü yapılan taktik", hatta stratejik çok "hatalar" vardır. Ama bu hatalar partideki likidasyona yol açan veya onun koşullarını hazırlayan hatalar değildir. Tezlerde 12 Eylül darbesinden önce, darbe esnasında ve darbe günü "Yapılması gereken, partiyi faşist darbeye karşı direnişe hazırlamaktı, faşist dar-

beye karşı en geniş cephe için çalışmak, eğer darbe önlenemezse, darbeye karşı ilk günden grev ve fabrika işgalleri, kitle gösterileriyle karşı çıkmak, silahlı devlet şiddetine aynıyla cevap vermek ve güç dengesinin aleyhimize olduğu saptamasından hareketle, adım adım ve örgütlü olarak geri çekilmektir" denmektedir. Partinin hiçbir zaman böyle bir taktiği olmadı. Ama NATO'nun, ABD'nin ve ülkedeki İMF'ci burjuva güçlerin, 24 Ocakçıların orduya bir darbe yaptıracakları sır değildi. Partinin 12 Eylül öncesi taktiği gelmekte olan bu darbeyi en geniş güçlerin eylem birliği ve ittifakıyla, UDC'lerle engellemektir. Ama ülkede bu birlikler, UDC'ler İGD, İKD, Birlik-Dayanışma örgütlerinden ileri gidemedi. Partinin hatası ve eksikliği bu birlik ve ittifakları TİP, TSİP, Kürtler ve diğer sol güçleri kapsayacak şekilde bir ittifaka dönüştürememiş olmasıdır. Bu gerçekleşmeyince darbe de önlenemedi. Darbe olduktan sonra, tüm ordunun ülke çapında hareket halinde olduğu bir anda, darbeye karşı eylem yapmaya kalkmak önceden bir hazırlık yoksa asla doğru bir taktik olamaz. Hele "ilk günden grev ve fabrika işgalleri, kitle gösterileriyle karşı çıkmak, silahlı devlet şiddetine aynıyla (yani silahla) cevap vermek" demek, bu devleti, bu NATO-ordusunu tanımamak, maceraperestlik demektir. Partinin hiçbir zaman böyle bir taktiği olmadı, çünkü böyle bir güce erişmiş değildi. Yine partinin devlete, darbeye silahla cevap vererek geri çekilme diye bir taktiği yoktu. Darbeden önce partinin taktiği tanınmayan üyelerden yedek parti komiteleri hazırlamak, darbeden sonra hemen bu komiteleri devreye sokmaktı. Sonunda partinin böyle bir hazırlığı olmadığı ortaya çıktı. Parti ağır darbeler aldı.

TKP-TİP birliği ve tabanın bilinçli rızası

Tezlere göre likidasyonu hazırlayan nedenler TKP-TİP birlik sürecinin iyi yönetilememesidir. Tezlerde "TKP-TİP birlik süreci kökten yanlış yönetilmişti ve likidasyon sürecine ortam hazırlayan en önemli faktörlerden biriydi" denmekte ve "TKP-

TİP birliğinde izlenen yöntemin ilkesel bakımdan büyük bir yanlış olduğunu” belirtilmektedir. Buna göre “*Likidasyon TKP-TİP birliğinin sonucu değil uygulanan yöntemin sonucudur.*” Nedir bu yanlış olan yöntem?

Bu kısa tarihsel arka plan TKP-TİP birliğinde izlenen yöntemin ilkesel bakımdan büyük bir yanlış olduğunu gösteriyor. Ne TİP’in birlik eğilimi, ne TKP MK’nin bu partileri Ko-

“TKP-TİP birliğinin yukarıdan aşağıya, parti tabanlarının bilinçli rızası alınmadan başlatılması”

“Marksist-Leninist çizgide ve buna uygun program ve stratejide hem merkezi yönetimler arasında, ama özellikle iki partinin tabanlarında ve tabanlar arasında derinlemesine bir görüş birliği sağlanmadı”,

“özellikle yıllardır legal çalışan TİP örgütlerinin illegal yapılarını TKP’nin illegal yapılarına uyumlaştırma gibi güvenlik sorunları kökten çözülmeden”,

“TİP’le birliğe tepeden karar vermeye” kalkmak gibi,

“Yanlış yönetilen TKP-TİP birliği, bu yanlıştan dolayı, likidasyon sürecine en tehlikeli ortamı hazırlamış”, “böylece likidasyona elverişli kaotik bir durum yaratmıştır.”

Tezlerde vurgulanan birliğin “yanlış yönetilmesi”, “tabanların rızasının alınmaması”, “tabanlar arasında derinlemesine bir görüş birliğinin sağlanmaması”, “birliğe tepeden karar vermeye” kalkılması yöntem sorunu değil esas, öz sorundur. Çünkü iki partide de birlik için baskı tabandan gelmedi, üstten geldi. Her iki partide tabanın böyle bir birliğe sıcak bakmadığı gelen tepkilerden belli idi. Zira her iki partinin tabanı sınıfsal bileşeniyle, örgütsel işleyişiyle, ideolojik, politik anlayışıyla birbirine zıttı. Her iki partinin tabanlarında ve tabanlar arasında derinlemesine bir görüş birliği sağlan-

masının zor olacağı başından belli idi. Bu nedenle birliğin illegalde çok zaman alacağı ortadaydı. 1982-1987 arasında ön görüşmeler yapıldı. Bundan tabanın da kamuoyunun da haberi vardı. 7 Ekim 1987’de Brüksel’de bir basın toplantısıyla birleşme kamuoyuna duyuruldu. 1988’de illegal TBKP birlik kongresi gerçekleştirildi. 1990’na kadar birlik için çalışıldı. Sonuç parlak değildi. 1990’da Sovyetler Birliği’nin yıkıldığı koşullarda yeni

bir değerlendirme yapılması, belki yolların ayrılması gerekirdi. Yapılamadı. Eksiklik buradadır. Nabi de bunu önemsemedi ve partiyi legale çıkardı, likidasyonu fiilen işlemiş oldu. Eğer Sovyetler Birliği yıkılmasaydı ne Nabi serbest kalırdı, ne de legale çıkılırdı. Gelişmeler şüphesiz bambaşka olabilirdi. Ayrıca birlik olacaksa bunun hem tepede, hem de tabanda ve eşitlik temelinde olacağı genel bir kuraldır.

Sosyalist ülkeler TKP-TİP birliğini neden istiyorlardı?

Sovyet ve sosyalist ülke yöneticilerinin eylem birliği ve iki parti arasındaki ilişkilerin kardeşçe olmasını istemeleri dünya ölçüsündeki sistem ve barış savaşıyla ilgilidir. 1970’li-80’li yıllarda sosyalizme kapitalizm arasındaki sistem savaşının aldığı boyutun insanlığı yok edecek bir nükleer savaşa doğru evrilmesiydi. Komünistlerin önünde duran ilk görev bu nükleer savaşı önlemek ve dünya barışının korunmasını sağlamaktı. Bu da her ülkede nükleer savaşa karşı barışı savunmak için en geniş ittifakların yaratılmasını gerektiriyordu. Dünyada nükleer savaşı önlemek, barışı sağlamak sosyalizmi savunmak ve yaşatmak demektir. Dünya ölçüsünde giden bu savaşa Türkiye’den çok büyük bir desteğin gelebilmesi için önce kendine işçi sınıfının partisi diyen partilerin bir eylem birliği oluşturması gerekiyordu. Böyle bir birlik diğer ilericiler, barışsever, burjuva demokrat ve aydın güçleri için büyük bir çekim merkezi olabilir ve Türki-

ye'de güçlü bir barış hareketi yaratılabilir. Marks-Engels daha “Manifesto”da “ulusal mücadelelerde tüm proletaryanın ulusallıktan bağımsız çıkarlarına öncelik vermek... hareketin bütününün çıkarlarını temsil etmek” gerektiğini söylerler. Sovyetlerin ve diğer kardeş partilerin önerilerine daha geniş bir açıdan bakmak gerekirdi.

“Konya” Konferansı'nda Zağladın'ın yaptığı öneri veya eleştiriyeye böyle yanaşmak gerekir. Zağladın, Tezlerde dendiği gibi “TİP komünist partisidir” demedi. ‘Sizden başka TİP de var, diğerleri de var’ dedi. Bunu derken dünya ölçüsünde giden barış savaşında bizim komünist olarak sorumluluğumuzu hatırlatıyordu. Bu nedenle de bizim “kendimizden başkasını” görmek istemediğimizi hatırlatmak, diğer işçi sınıfı partilerini dışladığımızı eleştirmek, bunun doğru olmadığını belirtmek istiyordu. Dünya ölçüsünde giden sosyalizm çıkarına olan barış mücadelesine katkımızın büyütülmesine işaret ediyor, işçi sınıfının diğer partileri TİP ve TSİP’le ilişkilerimizin düzeltilmesi gerektiğini vurguluyordu. Bizim reaksiyonumuz ise kendimizden başkasını görmediğimizin bir delili idi. Bugün bunun hâlâ anlaşılması Türkiyeli komünist ve sosyalistlerinin, ilerici ve devrimcilerinin, demokratlarının barış mücadelesinin anlamını anlamaktan ne kadar uzak olduğunu göstermektedir.

Sovyetler Birliği ve SBKP ile TKP ilişkileri

Burada önce şunu vurgulamak gerekmektedir: SBKP-TKP ilişkileri veya genel olarak komünist partileri arasındaki ilişkiler, proleter enternasyonalizmi temelinde yoldaşça karşılıklı fikir değiş tokuşu, eleştiri ve öneri anlayışına dayalı ilişkilerdir. Her iki taraf için de esas olan sosyalizmi savunmak, dünya işçi ve komünist, barış hareketini güçlendirmektir. SBKP'nin büyük bir parti TKP'nin küçük bir parti olması veya TKP'nin merkezinin sosyalist ülkelerde bulunması, onların yardım ve desteğine “muhtaç” olması hiçbir zaman ilişkilerde bir rol oynamamıştır. Hele tezlerde ima edilmeye

çalışıldığı gibi bu ilişkiler ne bir bağımlılık, ne de bir itaat ve biat, telkin ilişkisiydi. İlişkilerde böyle bir imada bulunmak başta Sovyetler olmak üzere sosyalist ülke partilerine karşı en büyük hakarettir. Proleter enternasyonalizmini ve dayanışmasını anlamaktır.

Tezlerdeki SBKP'den ve çeşitli kardeş partilerden geldiği söylenen şu saptamalar,

“SBKP'nin ideolojik krizi TKP'ye yansımış, parti yönetimi 'Sovyet Partisine bağlılık' adına krize yol açan Gorbaçovcu çizgiyi desteklemiş, bu faktör partinin likidasyon sürecine sürüklenmesinde ideolojik bakımdan elverişli koşulları yaratmıştır”,

“TKP politik ve örgütsel faaliyetini Türk-Sovyet ilişkilerinin etkisi altında sürdürmüş, parti bu ilişkilerin gelişmesini enternasyonalist sorumluluğu gereği her adımında dikkate almıştır” veya

“Türk devletini tarafsızlaştırma stratejisi gereği Sovyetler'in Kemalist rejime karşı izlediği politikaya TKP'nin uyum sağlaması parti saflarında Kemalist ideolojiye karşı etkili bir ideolojik mücadeleyi belli ölçülerde zayıflatmıştır”

“Çeşitli kardeş partilerden, onların 'enformasyonları' temelinde gelen telkinler sonucunda TKP MK, darbeyi 'gerici-askeri darbe' olarak nitelendirir. Gerçekte cuntaya karşı oluş açısından darbenin 'faşist mi, gerici mi, Bonapartist mi olduğunun' pratikte önemi olmamasına karşın darbeyi niteleme sorununun yarattığı bölünmeler ve yoğun tutuklamalar ortamında parti gizliliği ağır zararlar görmüş,.. TKP'nin tüm sosyalist hareketlerden tecrit olmasına yol açmıştır” gibi yapılan tespitler doğru değildir.

Ne demektir bunlar? “Sovyet Partisine bağlılık” adına Gorbaçov çizgisini desteklemek! Burada bir emir verme-alma ilişkisi kastediliyorsa, bu komünist partileri arasındaki işleyişi bilmemek, yok “biz Sovyetlere göbekten “bağlıyız”, konuşamayız” denmek isteniyorsa, bu da SBKP'nin ve diğer kardeş partilerin enternasyonalizmini anlayamamak, çarpıtmak demektir,

Ne demektir, “TKP politik ve örgütsel faaliyetini Türk-Sovyet ilişkilerinin etkisi altında sürdürmüş”, “Sovyetler'in Kemalist rejime karşı izlediği politikaya TKP'nin uyum sağlaması ...ideolojik mücadeleyi belli ölçülerde zayıflatmıştır”?

Bunlar Sovyetlerin, sosyalist ülkelerin politikalarını hiçbir zaman anlaşılmadığı anlamına gelir. Maalesef TKP, Suphiler dönemi dışında, özellikle Şefik Hüsnü döneminde TKP Türk-Sovyet ilişkilerini değerlendirmekte hep yetersiz kalmıştır. Sırf TKP'nin değil tün dünyada komünist partilerinin ilk görevi ülkesinin Sovyetlerle iyi ilişkiler kurması için mücadele etmektir. Bu mücadele sonunda doğan iyi ilişkileri yığınları kazanmak, sosyalizm fıkırların yığınlar arasında yayılması için kullanmaktır. Bu ilişkilerle parti saflarında Kemalist ideoloji güçleniyorsa bunun sorumlusu ilişkiler değil TKP yönetimidir, komünistlerdir. Çünkü bu ilişkiler sonunda parti tabanında, yığınlarda Sovyet ideolojisinin, sosyalizmin güçlenmesi gerekir. İğneyi önce kendine batırmayı bilmek lazım.

Yine ne demektir, “Çeşitli kardeş partilerden... gelen telkinler sonucunda TKP MK, darbeyi 'gerici-askeri darbe' olarak nitelemiş... darbenin 'faşist mi, gerici mi, Bonapartist mi olduğunun' pratikte önemi olmamasına karşın” darbeyi faşist nitelememe nedeniyle parti gizliliği ağır zararlar görmüş... TKP'nin tüm sosyalist hareketlerden tecrit olmasına yol açmıştır”? Bir kere “telkin” kardeş partiler arasındaki ilişkilerde bir yöntem değildir. “Dediğimi yapmazsan ilişkilerimiz kötüleşir” gibi bir anlayış komünist partilerine yabancıdır. Kardeş partilerle Türkiye ve dünya politikaları üstüne sayısız görüşmeler olmuştur. Bu görüşmelerin birinde Sovyet yoldaşlar Türkiye'deki darbelerin daha çok Bonapartist darbelere benzediğini, Türk burjuvazisinin bir kesiminin güçlenmesini

hedeflediğini, faşist darbelerin devrimci durumda sosyalist devrimi önleme niteliği olduğunu belirttiler. Bu açıklama bizlere de doğru geldi. Bu ise bir telkin değil, bir tartışmanın sonucuuydu. Buna rağmen cuntaya

TKP politik ve örgütsel faaliyetini Türk-Sovyet ilişkilerinin etkisi altında sürdürmüş, parti bu ilişkilerin gelişmesini enternasyonalist sorumluluğu gereği her adımında dikkate almıştır.

ya “faşist” denebilirdi. Çünkü onun uygulamaları faşist uygulamalardı. Türkiye'den gelen yoldaşların, cuntaya faşist demediğimiz için diğer sol ve devrimci örgütlerle ilişkiler kurulamadığını söyleyince Plenum hemen cuntaya faşist denebileceğine karar verdi. Burada Türkiye'de 12 Eylül öncesi devrimci durum olup olmadığı tartışmasının da rolü oldu.

Devrimci durum

Devrimci durumla ilgi olarak tezlerde partide ilk ciddi ayrışmalar olduğu ve “iki eğilim ortaya çıkmıştır” denmektedir. “Birincisi TKP yurtiçi yönetiminin “devrimci sürecin geriye çekildiğini” saptaması ve diğeri ise bazı yurtdışı ve kimi yurtiçi örgütlerin “devrimci durumun olgunlaştığı” saptaması

ayrışmalara yol açmıştır. İki eğilim ortaya çıkmıştır. Birincisi TKP yurtiçi yönetiminin “devrimci sürecin geriye çekildiğini” saptaması ve diğeri ise bazı yurtdışı ve kimi yurtiçi örgütlerin “devrimci durumun olgunlaştığı” saptaması

taması yapmalarıdır. Birinci eğilim 'faşizm tehlikesinden TKP'yi geri çekilerek koruma' sonucuna varırken, diğer eğilim partinin 'devrimci durumdan devrime yürüme' sonucuna varmıştır. Gelişmeler her iki taktiğin yanlışlığını ortaya koymuştur.”

Partide bu ve benzer tartışmalar olmuştur, ama bunlar asla partinin politikası olmamıştır. Parti her seferinde Türkiye'de

işçi ve emekçi kitlelerin mücadelesinde bir kabarma olduğu, bunun bir devrimci durum düzeyinde olmadığını saptamıştır. Zira devrimci durum için “yukardakilerin yönetemediği, aşağıdakilerin yönetilmek istendiğinin” dışında ülkede yığımsal spontane eylemliliğin artması gerekir. 12 Eylül öncesi Türkiye'de böyle bir durum yoktu.

Son olarak:

Tezlerde TİP ve TKP ilişkileri konusunda daha, “TİP'in fiilen TKP'nin legal kolu”, “TKP'nin tarihinin aynı zamanda TİP'in de tarihi olduğu” gibi üzerinde durulması gereken konular var. Parti yönetimi TİP'i her

zaman işçi ve emekçi yığınlarının ayrı örgütlenen bir sınıf partisi olarak görmüş ve onunla “dirsek teması” içinde olmak ve birlikte eylemler yapmak istediğini bildirmiştir. Eğer Boran ve Sargın 12 Eylül sonrası yurt dışına çıktıklarında komünist olarak TKP MK'da yerlerini alsalar ve TİP'in ayrı bir parti olarak var olacağını bildirselerdi, bugün her iki parti de yaşıyor ve ülkede büyük bir rol oynuyor olacaktı. Şimdi çakma bir TİP, çakma bir TKP var. Bizse Suphilerin partisini zor koşullarda ayağa kaldırmaya çalışıyoruz.

TKP-1920 www.tkp-online.com

Haydi 1 Mayıs 2026'da meydanlara!

İşçiler, emekçiler, emekliler, aydınlar, esnaf ve köylüler, gençler ve kadınlar, çevre aktivistleri, Türkiye halkları!

DÜNYADA ve bölgemizde savaşlar sürmektedir. Reel sosyalizmin yıkılmasından sonra dünya hegemonyasını elinde tutan ABD emperyalizmi, şimdi bu hegemon-

yayı hızla gelişen Çin'e kapırtmamak için dünyayı ateşe vermeye hazırlanmaktadır. Ukrayna ve Basra Körfezi'ndeki savaşlar, Uzakdoğu'daki gerginlikler bir dünya savaşının öncüleridir.

Bölgemizde Filistin halkına yaşam hakkı tanımayan ABD ve İsrail Gazze'yi yerle bir etti. Bu yetmedi. Şimdi İran'a saldırıyorlar. ABD emperyalizmi İran'ın petrollerine, uranyumuna el koy-

mayı, Hürmüz Boğazı'na hükmetmeyi, Tahran'da kendine taraftar bir rejim yaratmayı ve tüm Ortadoğu'nun yönetimini İsrail'e teslim etmeyi planlamaktadır.

Emperyalizmin bu planlarını dumura uğratmak, dünyada ve bölgemizde barışı, halklar arasında dostluk ve dayanışmayı sağlamak en başta işçi ve emekçilerin görevidir. Savaşta “yem” olacak olan işçi ve emekçilerdir. Savaşın yükü enflasyon ve pahalılık olarak işçi ve emekçilerin omuzlarına bindirilecektir. Emperyalizmin bu oyunlarına izin vermeyelim.

Ülkemiz yıllarca egemen güçlerin milliyetçi-şoven çıkarları nedeniyle Kürt halkına karşı bir savaşla karşı karşıya geldi. ABD ve İsrail'in Türkiye'ye karşı planlarını bertaraf etmenin yolunun Kürtlerle birlik olmayı gerektirdiğini gören bazı egemen güçler Öcalan'ın da

girişimiyle yeni bir “Barış Süreci” başlattılar. Ama bu süreç son günlerde duraksadı. Sürecin başarıya ulaştırılmasında en büyük çıkarı olan işçi ve emekçiler, halklarımızdır. Yalnız birlik ve bütünlüğümüz değil, savaşa giden milyar dolarlar

halkın gençliğinin, ülkenin kalkınmasının yükselmesini de sağlayacaktır. Sürecin başarılması için Erdoğan iktidarına baskı yapmak en başta işçi ve emekçilerin önde duran acil görevidir. Hak, hukuk, demokrasi, özgürlük ve adalet yerine getirilmeli, başta İBB davası olmak üzere tüm kayımlar kaldırılmalı, politik tutuklular serbest bırakılmalıdır.

Bu hükümet yıllardan beri sürdürdüğü krizden çıkamayan ekonomi politikalarla ülkemiz sefalete, halkımız yoksulluğa sürüklenmiştir. Enflasyon ve pahalılık işçilerin, emekçilerin, orta katmanların belini bükmektedir. Milyonlarca işçi açlık sınırı altında asgari ücretle çalıştırılmakta, milyonlarca emekli açlık sınırı altında emekli aylıklarıyla yaşanmaya mahkûm edilmektedir. İşçi ve emekçiler, orta katmanlar yaşam müca-

delesini verirken, hükümetin işçiden alıp patronlara aktardığı paralarla her yıl ülkede yeni milyarlarca türemektedir. İşsizlik, özellikle gençler ve üniversiteliler arasında hızla artmaktadır. Ülke yaşamaz kılınmaktadır.

Dünyada ve ülkemizde bu gidişe dur demek gerekmektedir. Bu, işçi ve emekçilerin ilk görevidir. Bunun için bu 1 Mayıs'da hep birlikte meydanlarda haykıralım:

ABD emperyalizminin ve İsrail Siyonizminin dünyada ve bölgemizdeki savaşlarına son! Dünya işçi ve emekçileri, halkları savaş değil barış istemektedir!

Kürt Özgürlük Hareketi ile başlatılan yeni süreç onurlu bir barışla sonlandırılmalı, Öcalan'ın statüsü belirlenmeli, dağdaki gerillaların hepsi ülkeye dönmeli, topluma entegre edilmelidir!

Enflasyona, pahalılığa, işsizliğe son! En az yoksulluk sınırı üstünde insan gibi yaşam! Bunları gerçekleştiremeyen hükümet hemen istifa etmelidir!

Yaşasın Türkiye işçi ve emekçilerin, halklarımızın, uluslararası işçi hareketinin birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs!

Türkiye Komünist Partisi

TKP – 1920

www.tkp-online.com

İşçi Sınıfının Savaş Yoludur

DURUM

1 Mayıs 2027: İşçi sınıfı ve emekçiler, tüm demokratik güçler için özel bir yıl!

1977 Bir Mayıs'ının 50. Yılı'nda Yitirdiğimiz devrim savaşçılarını Taksim'de anmalıyız!

BİR Mayıs 2026'yı daha yeni kutladık. 2027 Bir Mayıs'ına daha bir yıl var. "Neden şimdiden 2027 Bir Mayıs'ı gündem yapıyor?" diye sorulabilir. Gündem yapmak gerekiyor, çünkü 1 Mayıs 2027 sınıf mücadelesi tarihimizde özel bir yeri olan 1 Mayıs 1977'nin 50. yılıdır. O gün 1 Mayıs'ta 37 devrim savaşçısını verdik. 50. yılında onları 1 Mayıs 1977 Bir Mayıs ruhuyla Taksim'de dev 1 Mayıs gösterisiyle anmak onlara olan devrimci görevimizdir. Bu görev ancak tüm işçi ve emekçilerin, devrimci ve demokratik güçlerin, kadın ve çevre aktivistlerinin, gençlerin ve aydınların, sol, sosyaldemokrat, sosyalist, komünist partilerinin, Kürt Özgürlük Hareketi'nin ortak, birlikte çıkışıyla yerine getirilebilir. Bu birlik için şimdiden çalışmak gerekmektedir.

1977 Bir Mayıs'ı sınıf mücadelesinde bir dönüm noktası

1 Mayıs 1977 Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde bir dönüm noktasıdır. Bu 1 Mayıs işçi sınıfının kendisi için sınıf oluşunun, sınıf hareketiyle Marksist hareketin birliğinin hayata geçtiğinin bir göstergesiydi. O zamana kadar devletin 1 Mayıs üzerinde sürdürdüğü yasak kırılmış, 1 Mayıs 1977'de Devrimci İşçi Sendikaları DİSK öncülüğünde işçi ve emekçiler, devrimci ve demokratik güçler, gençler ve kadınlar, aydınlar ve

sanatçılar, Kürtler ve tüm Türkiye halkları sol, sosyaldemokrat, sosyalist ve komünist partileri hep beraber yığınsal olarak Taksim'e çıkmışlar, devrimci marşlar eşliğinde meydanı doldurmuşlar, 1 Mayıs'ı onun mücadelecisi, devrimci ruhuna uygun olarak kutlamışlardı. İşçi sınıfı ve emekçilerin bu dev 1 Mayıs'ı, daha orada burjuvaziye ve egemen güçlere korku saldı. Onlar hazırladıkları

planı hemen hayata geçirdiler. Çevre binaların üzerine yerleştirdikleri silahlı özel tim güçlerine bitmekte olan 1 Mayıs mitingine ateş açtirttilar. 37 işçi ve devrimci orada

katledildi. Bu 12 Eylül 1980 faşizan darbesi-
ne giden yolda işçi sınıfının ve demokratik
güçlerin aldığı ağır bir yenilgiydi. Egemen
burjuvazi işçi sınıfının uyanışına, devrimci
ekonomik ve politik mücadelesine, 1 Mayıs-
larda kendisine meydan okunmasına
tahammülü yoktu. O işçi ve demokratik
güçler üzerindeki baskı ve zulüm düzeninin
sürmesini istiyordu.

Ama işçi sınıfı ve demokratik güçler
yılmadı. Baskılara rağmen 1 Mayıs'ı kutla-
maya devam ettiler. 12 Eylül faşizan darbesi
1 Mayıs'ı, işçi direnişlerini, devrimci sendi-
kaları, demokratik kuruluşları yasakladı.
Ama bu yasakların kaldırılması için mücade-
le durmadı. Taksim artık sırf Taksim Mey-
danı değil, "Taksim 1 Mayıs Meydanı" idi.
Orada işçi sınıfının dökülen kanı vardı. İşçi-
lerin, demokratik güçlerin, tüm sol ve dev-
rimci parti ve kuruluşların 1 Mayıs üzerindeki
yasağı kırmaları, yeniden taksime çıkıp
şehitlerini anmaları, 1 Mayıs'ı uluslararası
işçi ve emekçilerin mücadele ve dayanışma
günü olarak kutlamaları gerekiyordu. Özel-
likle 2000'li yıllarda her 1 Mayıs'ta işçi ve
sendikalar, sol ve devrimci demokratik güç-

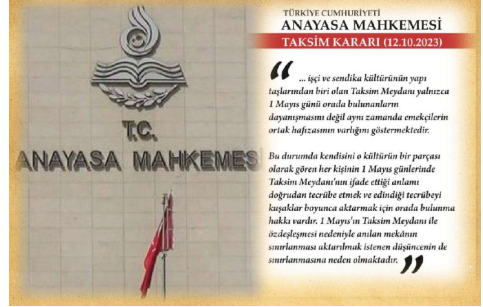

ler 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak için inatla
direnildiler, polisle çatışmaya girdiler. Her
seferinde yüzlerce işçi ve devrimci tutuk-
landı. Bu direnişler sonunda 2010 senesinde
1 Mayıs Taksim'de tüm sendikaların, 100
binlerce işçi ve devrimcinin katılımıyla
çoşkulu bir şekilde kutlandı, şehitler anıldı.
Bu kutlamalar 2011 ve 2012'de de Taksim'de
yapıldı. 2013'de Erdoğan iktidarı Taksim'i
işçilere yeniden yasakladı. O yıldan beri

başta DİSK olmak üzere sendikalar, işçiler,
devrimci güçler 1 Mayıs'ı Taksim'de kutla-
mak için ardıcıl bir mücadele vermektedirler.

Taksime çıkma anayasal bir haktır, AYM kararırđ

Erdoğan özellikle Taksim Gezi Direni-
ş'i'nden sonra sendikaların, işçi ve emekçile-
rin, sol, devrimci ve demokratik güçlerin 1
Mayıs'ı Taksim'de kutlamalarından şeytanın

kutsal sudan korktuğu gibi korkar olmuştur.
Buradan yeni bir ayaklanma çıkmasından
çekinmekte ve böyle bir direnişe meydan
vermemek için başından Taksim'de 1 Mayıs-
ları yasaklamaktadır. Artık bu yasaklara bir
son vermek ve işçi ve emekçilerin, sol ve
devrimci demokratik güçlerin 1977'deki gibi
1 Mayıs'ı uluslararası mücadele ve dayanı-
şma günü olarak kutlamaları sağlanmalıdır.
1977 Bir Mayıs'ının 50. yılı bunun için bir
nedendir. Şehitlerimizi düştükleri yerde
anmak anayasal bir haktır. Anayasa Mahke-
mesi AYM işçilere bu hakkı tanımıştır.

15 Aralık 2023 tarihinde aldığı kararla
Anayasa Mahkemesi (AYM), 1 Mayıs'ta
Taksim Meydanı'nın yasaklanmasının "top-
lantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme
hakkının ihlali" olduğuna hükmetmiş, 1 Ma-
yıs'ta Taksim Meydanı'na yönelik yasakla-
maların anayasal düzene aykırı olduğunu
ortaya koymuştur. Taksim'in emekçiler için
sembolik anlamı olduğuna vurgu yapan
AYM, yasağın demokratik toplumda gerekli
olmadığını belirterek ihlal kararı vermiştir.
AYM'ye göre Taksim Meydanı'nın 1 Mayıs
kutlamaları için sembolik değerinin işçi

sınıfı için önemli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca AYM, kolluk güçlerinin zor kullanma şeklindeki müdahalelerinin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamadığı, ve demokratik bir toplumda gerekli olmadığını karar altına almıştır. Anayasa mahkemeleri kararlarının tartışılmasının söz konusu olmadığı toplumlarda Taksim çoktan işçilere açılmıştı. Ama Erdoğan iktidarı açıkça AYM kararlarına uymayarak Anayasayı ihlâl etmektedir. Erdoğan'ın bu ihlâline karşı işçi ve emekçilerin, devrimci güçlerin de AYM kararına ardıcıl uyma hakları vardır.

Maltepe ve Kadıköy geçicidir, Taksim daim hedeftir

Her yıl Erdoğan'ın polisiyle kapışmanın bir yere varmayacağını gören sendikalar 1 Mayıs günü Kadıköy Rıhtım Meydanı'nda veya Maltepe Sahil Meydanı'nda toplanma kararı aldılar. Ama esas hedefin Taksim olduğunu, Taksim'den asla vazgeçilemeyeceğini vurguladılar. Bir gün Taksim'e çıkma mücadelesinin daha yığınsal ve örgütlü şekilde verileceğini belirttiler. Buna rağmen bazı sendikalar, sol ve devrimci güçler *"mutlaka Taksim'e çıkma mücadelesi verilmelidir!"* diyerek her yıl 1 Mayıs'ta Taksim'e çıkma mücadelesi verdiler. Polisle çatıştılar, tutuk-

landılar, ama vazgeçemediler. 2026 Bir Mayıs'ında tutuklananların sayısı 500'ü aştı.

Şimdi 2027'de, 1977 Bir Mayıs'ının 50. yılında yeniden Taksim'e çıkma hedeflenmelidir. Bu hem şehitlerimize karşı görevimiz, hem de anayasal hakkımızı kullanma, AYM kararını hayata geçirme gereğidir. Ama bu

"havada" kalmamalıdır. Taksim'e çıkışın ancak 1977 Bir Mayıs'ındaki gibi yığınsal ve örgütlü olduğu zaman başarılabilirliği bilinmelidir. Bunun için daha şimdiden harekete geçilmeli, sendikalarla, sol devrimci demokratik güçlerle, sol, sosyaldemokrat, sosyalist, komünist partilerle, özellikle CHP ve DEM Parti ile ilişkiler, eylem birlikleri oluşturulmalı, yığınlar aydınlatılmalıdır. 2027 Bir Mayıs'ının Taksim'de kutlanacağı yığınlarda bilince çıkarılmalıdır. CHP Başkanı Özgür Özel bu konuda ilk adımı atmıştır. Bunun çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

CHP Başkanı Özel:

"1 Mayıs 2027'de Taksim'deyiz!"

Hem 15 Aralık 2023 AYM kararı, hem 31 Mart 2024 yerel seçimlerde elde ettikleri büyük başarıyla CHP Başkanı Özel ve İstanbul'da yeniden seçilen İBB Başkanı İmamoğlu, DİSK ve bazı diğer sendikalarla birlikte işçi ve emekçileri, sol devrimci demokratik güçleri Taksim'e yürümek üzere 1 Mayıs 2024'de Sarayhane meydanına çağırıldılar. Ama Erdoğan iktidarı onların karşısına büyük bir polis barikatıyla çıktı. Özel ve İmamoğlu *"Taksim'e çıkacağız!"* demelerine rağmen, yoğun polis yığınağı karşısında, *"Polis Taksim'e izin vermiyor!"* deyip birer konuşma yaptıktan sonra meydanı terkettiler. O zaman polise *"barikattı kaldırım, yolu açın, biz Taksim'e çıkıyoruz!"* diye polisle göğüs göğüse gelme cesareti gösterememenin, direnmemenin bedeli CHP'ye ağır oldu. Bir yıl sonra, 19 Mart 2025'de Erdoğan İmamoğlu'nu gözaltına aldırttı ve tutuklattı. İmamoğlu hâlâ Silivri'-

de yargılanmakta. Erdoğan ona Cumurbaşıkanlığı'na aday olamaması için elinden gelen her türlü zulmü uygulamaktadır. CHP'yi mutlak butlan davasıyla parçalamaya ve kapatmaya çalışmaktadır. O günden beri Erdoğan CHP'li belediyeleri bir bir AKP'ye geçmeye zorlamakta ve bunda başarılı da olmaktadır. Bugüne kadar 17 belediye başkanı CHP'den istifa etmiş, bunlardan 15'i AKP'ye katılmıştır.

1 Mayıslar işçi sınıfı ve emekçiler, sol ve demokratik güçler için mücadele, dayanışma ve direnme günüdür. İmamoğlu'nun da, CHP'nin de "kurtuluşu" 1 Mayıs 1977'nin 50. yılında işçi ve emekçilerle birlikte Taksim'e çıkmak, hem 1 Mayıs 2027'yi bir demokrasi şölenine çevirmekle olabilir. İşçi sınıfıyla birlikte böyle bir çıkış Kürt Özgürlük Hareketi'yle başlatılan "Barış Sürecinin" de önünü açabilir. Erdoğan'ın saldırılarına karşı İstanbul ve Türkiye çapında başarılı mitingler yapan CHP, 1 Mayıs 2027'ye yoğun katılımıyla Erdoğan'a karşı mücadeleyi bir üst düzeye çıkartmış, eşik atlamış olur. Bu anlayış CHP saafalarında dillendirilmeye başlanmıştır. Bu yıl Kadıköy'deki 1 Mayıs mitinginde basına bir açıklama yapan Özgür Özel bunun ilk sinyallerini de verdi. Özel kamuoyuna şöyle seslendi: "Seneye kanlı 1 Mayıs'ın 50'nci yıl dönümü ve artık Taksim'in yasak olmaması gerekiyor. Ümit ederiz gelecek sene 1 Mayıs'ta Türkiye'de iktidar da değişmiş olur. Değişmese dahi 50'nci yılında

mutlaka Taksim'de olmak gerekiyor. Bu talebi değil, bu kararlılığı bugünden ifade etmek isterim. Gelecek sene hep birlikte 1 Mayıs'ta, kanlı 1 Mayıs'ın 50'nci yıl dönümünde Taksim'de olacağız!" Özel'in bu çıkışı çok önemlidir. 2024 Bir Mayıs deneyinden çıkarılan bir derstir. 2027 Bir Mayıs'ı Erdoğan'a karşı büyük bir ittifakın örüldüğü yer olmalıdır. Bu tüm sol, devrimci, demokrat, Kürt, sosyalist, sosyaldemokrat, komünist güçlerin önünde duran en önemli görevdir. Ancak birlikte yığınsal ve örgütlü olduğunda Erdoğan'ın polis barikatı aşılıp Taksim 1 Mayıs Meydanı'na çıkılabilir.

Türk devleti ve Erdoğan iktidarının 1 Mayıs korkuları

Tarihimizde zamanın devlet ve iktidarı 1 Mayıslardan hep korkmuşlardır. 1922 yılı dışında 1 Mayıslar hep yasak altındadır. 1922 Bir Mayıs'ında Ankara'da İstasyon çevresinde İmalat-ı Harbiye, Şimendifer ve Dekovil işçileri, matbaa dizgicileri, Meclisten bazı mebuslar ve Sovyet Elçiliği'nden bazı memurlar toplanarak bir tören yapmışlar, kalabalık bir temsilci gurubu Sovyet Elçiliği'ne giderek oradaki yoldaşlarla bayramlaşmışlar, gece de Millet Bahçesi'nde bir toplantı düzenlemişlerdir. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın son hazırlıkları döneminde Sovyetler'den gelen yardımların kesilmemesi için hükümetin Sovyetler'le iyi geçinmek zorunda kaldığı o günlerde esen özgürlük havası içinde bir bayram olarak kutlanan bu tek 1 Mayıs, bundan sonraki yıllarda hükümetin koyduğu yasak, zulüm, hapis ve zindan cezalarıyla kutlanamaz hale gelmiştir. 1923 yılının 1 Mayıs'ında TKP'nin çıkarttığı bir bildiriye dolayı başta Şefik Hüsnü olmak üzere parti yöneticileri hakkında "mevcut hükümeti yıkıp yerine komünist bir iktidar kurmaya" kalkmaktan hemen yargılamaya başlatılmışlardır. Kurtuluş savaşı sona ermiş, Kemalist iktidarın

Sovyet yardımına ihtiyacı kalmamıştı. Lozan'a giderken, iktidar sırtını Sovyetlere, yüzünü çoktan Batıya çevirmişti. Lozan'da iktidarın Batıların desteğini almak için ülkede komünistlere yaşam hakkı tanımadığını göstermesi gerekiyordu. Bundan böyle ülkede iktidarlar artık her 1 Mayıs öncesi komünistleri, TKP'lileri, sendika ve işçi liderlerini tedbir olarak tutuklamaya ve 1

Mayıs sonrası serbest bırakmaya başladılar. Çünkü onlara göre komünistler 1 Mayıs mitinglerini hükümete karşı bir ayaklanmaya dödürebilirlerdi. Bu korku bugüne kadar tüm iktidarların iliklerine kadar işlemiştir.

Erdoğan da bu korku içindedir. O yığınsal bir hareketin nerelere varabileceğini Gezi'de görmüştür. Ama ülkede iktidarın

değişebilmesi için Gezi gibi, 1 Mayıslar gibi eylem ve mitingler yeterli değildir. Bu ülke çapında daha büyük bir ayaklanmayı, devrimci durumu gerektirir. Şüphesiz işçi ve emekçilerin her direnişi, grevi, yürüyüşü, 1 Mayıs mitingleri, köylülerin ve ekolojistlerin çevrelerine, toprak, orman ve sularına

sahip çıkma eylemleri, kadınların kadın katliamlarına karşı direnişleri, gençlerin eğitim ve iş mücadeleleri, Kürtlerin barış, ulusal ve demokratik hak ve özgürlük mücadeleleri, emekçi halkın enflasyon ve pahalılığa karşı protestoları iktidara karşı, onu ve politikalarını değiştirmek için yapılan eylemlerdir. Şu an bu eylemler birbirinden kopuk olduğu için iktidarı değiştirecek bir boyuta ulaşmamaktadır. Onun için Erdoğan iktidarını bu "böl-yönet" anlayışıyla yürütmektedir.

Erdoğan iktidarını, en azından onun politikalarını değiştirmenin yolu tüm bu güçlerin birliğinden, ittifakından geçmektedir. Bunun için 2027 Bir Mayısı iyi değerlendirilmelidir.

Yığınsal ve örgütlü olarak 1 Mayıs 2027'de Taksim'e çıkılırsa en azından Erdoğan geriletilmiş, ülkemizde hak, hukuk, adalet, demokrasi ve özgürlük hayata geçmeye başlamış olur. Halkımız böyle bir Türkiye'yi hak etmektedir. Bu nedenle daha şimdiden 1 Mayıs 2027 için çalışmaya başlanmalıdır. Geniş katılımlı bir komite kurulmalı, tüm güçlerin 1 Mayıs 2027 Taksim ittifakı sağlanmalıdır. Ancak böyle bir hazırlıkla Taksim yeniden işçi ve emekçilerin, halklarımızın 1 Mayıs Meydanı olabilir. Bu hem 1 Mayıs 1977 şehitlerimize karşı görevimizin, hem 1 Mayıs'ın mücadele ve dayanışma ruhunu yaşatmamızın gereğidir. Haydi, şimdiden iş başına!

Kim ki
Masal
Okumaktan
Bikti!..

DURUM